My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 22. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego w myśl Art: 11. Konstytucyi

poprzednio od Senatu przyiętego proiektu, uchwalone zostało.

PRAWO

Względem wyłączenia Szpitala S. Rocha, wraz z funduszami z pod Prawa na zeszłym Zgromadzeniu Reprezentantów w dniu 4. Marca 1817. Roku zapadłego, w następuiącey osnowie.

My Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu

Przekonawszy się z przedstawionych Nam obiaśnień, iż Fundusz Szpitala S. Rocha, na przeszłém Zgromadzeniu Reprezentantów, wraz z dochodami innych Szpitalow, na utrzymanie Domu schronienia ubogich przeznaczony, z Instytucyi swoiey nie był funduszem ubogich żebraków, stanowiemy:

Że

Że Szpital S. Rocha wraz z funduszami iego Prawem na zeszłym Zgromadzeniu Reprezentantów w dniu 4. r. b. zapadłym obięty, z pod tego Prawa wyłącza się, nie tamuiąc dochodzenia w drodze Prawa własności, do kogo tenże fundusz należeć powinien.

Postanowienie to iako Prawo obowięzuiące, od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia dwudziestego drugiego Grudnia, Tysiącznego Osmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący: (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor:

(podpi-

(podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy: (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia dzisieyszego niżey w dacie wyrażonego obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie, dnia piątego Stycznia Tysiąc Osmset Osmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 22. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego w mysl Art: 11. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało.

A OD-

ODKAZANIE

Summy po niegdy X. Bernardzie Bitnerze Skarbowi Publicznemu przypadłey na pierwszy zakład Funduszu ku sposobieniu do życia moralnego i uczciwego dzieci osób w domu ogolnego schronienia ubogich przytułek znayduiących; a to w następuiącey osnowie:

Maiąc sobie przełożone, iż w Domu ogolnym schronienia Ubogich, znayduią się przy osobach tamże przytułku szukaiących Dzieci zaledwo z niemowlęctwa wyszłe, ktorych żywienie, opatrywanie, a szczegolniey sposobienie na Członków społeczności w czasie użytecznemi bydź mogących, iakkolwiek wchodzi w zbawienne cele Towarzystwa Dobroczynnosci, przyniosłoby przecież uymę Funduszom, na pomoc niedołężney

sta-

starości i kałectwu przeznaczonym, stosownie do wniesionego przez Senat w formie Konstytucyiney Proiektu postanowiliśmy i stanowiémy co następuie:

ARTYKUŁ 1.

Na pierwszy zakład Funduszu ku sposobieniu do życia moralnego i uczciwego dzieci osób do domu ogolnego schronienia ubogich, przez Towarzystwo Dobroczynności przyiętych służyć maiącego przeznaczamy część spadku po niegdy X. Bernardzie Bitnerze, Rządowi Wolnego Miasta Krakowa z mocy ugody pomiędzy Rządem a Sukcessorami rzeczonego X. Bitnera przed Notaryuszem Publicznym w dniu drugim miesiąca Października roku bieżącego zawartey przypadłą, a ktorey windykacya w Imieniu Funduszu Religii za czasow ie-

szcze istnienia w tym Kraiu Rządu Cesarsko Austryackiego toiest w Roku 1808 zaczęta była.

ARTYKUŁ 2.

Fundusz ten składaiący się:

1. Z Summy Kapitalney Złotych Polskich Dziesięć Tysięcy Dziewięcset Sześćdziesiąt Pięć groszy dziewiętnaście w złocie, każdy dukat po złotych polskich Ośmnaście rachuiąc, umieszczoney na Wsi Kościelnikach, w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa położoney.

2. Z kwoty Złotych Reńskich Trzysta Sześćdziesiąt ieden, graycarów trzydzieści Siedm i pół, czyli Złotych polskich Tysiąc Czterysta Czterdzieści Sześć groszy pietnaście w Ban-

koce-

kocetlach Wiedeńskich wynoszącey, do podniesienia którey z Depozytu Sądowego i następnego wniesienia do Kassy Głowney Senator naymłodszy upoważnionym został.

3. Z zaległych po dzień dziewietnasty Sierpnia roku bieżącego Procentów od Summy punktem pierwszym wzmiankowaney, w kwocie Złotych polskich Dwa Tysiące Czterdzieści groszy Pietnaście w złocie po złotych polskich Ośmnascie każdy Dukat rachuiąc przypadaiących, które iednak złożyć lub iako nowy Kapitał oddzielnym Obligiem zabezpieczyć, Senat woli Dziedzica Dóbr Kościelnik zostawił.

4. Z procentu od Summy *ad* 1. wyrażoney w złocie po 5. od sta z roku

1817 za czas od dnia dziewietnastego Sierpnia roku bieżącego, do końca Maia 1818. w kwecie Złotych polskich Czterysta Dwadzieścia Dziewięc groszy czternaście wyrachowanego; ma bydź odtąd za własność ogolnego Domu schronienia ubogich uważanym, z tym samem zastrzeżeniem, iakie w Artykule III. Prawa Uchwałą w Zgromadzeniu Reprezentantów z dnia czwartego Marca Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku zapadłego umieszczono, to iest: ażeby zawsze pod zwierzchnim dozorem i Administracyą Rządu kraiowego zostawał.

A R T Y K U Ł 3.

Wszystkie w Artykulę poprzedzaiącym kwoty, maią bydź iako Kapitał u-

waża-

ważane, i za pewną Hipoteką na Dobrach nieruchomych w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa umieszczone, od którego procent po pięć od Sta corocznie opłacany na przedmiot Artykułem pierwszym wskazany służyć będzie.

Postanowienie ninieysze iako Prawo obowięzuiące od Prezyduiącego w Zgromadzeniu, Assessorów i Sekretarza podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia dwudziestego siodmego Grudnia, Tysiacznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący Zgroma: (podpisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor: (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Asses-

Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy: (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała tą, iako Prawo od dnia dzisieyszego niżey w dacie wyrażonego obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie, dnia piątego Stycznia Tysiąc Ośmset Osmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Uwiadomieni, iż życzeniem było Zgromadzenia Reprezentantów w miesiącu Grudniu 1817 roku Posiedzenia swoie odbywaiącego, ażeby Budget Przychodów i rozchodów na rok 18^{18}_{19} przez Niego ułożony, do publiczney podanym został wiadomości; zważaiąc oraz iż Obraz takowy stanu Skarbu Wolnego Miasta Krakowa, iest przedmiotem każdego Mieszkań-

szkańca Kraju tuteyszego wielce interessuiącym, postanowiliśmy rozkazać, ażeby Budget rzeczony zbiorowo, stosownie do przepisów Artykułu 151. Statutu Organicznego urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne ułożony, i przez Izbę Prawodawczą w dniu 30. Grudnia 1817. roku przyięty, drukiem ogłoszony, i w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieszczonym został.— Działo się na Posiedzeniu dnia 6. Stycznia 1818. roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Senatu.

BUD-

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Przychodu

No. porządkowy	TYTUŁ I.	Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$ Złpol.	gr.
	Pozostałość z roku 18$\frac{16}{17}$		
	a. Z dochodów ogòlnych	81,459.	8
	b. Kwota na reprodukcyą Cynku awansowasowana i w tymże znayduiąca się	61,350.	12
	c. Pozostałość od wydatkòw z Sądownictwa	2,770.	14
	d Pozostałość od wydatków Akademii po dzień 31. Maia 1817. 60,989. Złp. 7. gr.		
	Summa Remanentu	145,580.	4
	Mowię Sto Czterdzieści Pięć Tysięcy Pięćset Ośmdziesiąt groszy Cztery.		

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Nro porządkowy	TYTUŁ II. PODATKI STAŁE	Stan Dochodów projektowany przez Kommissyą Budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$ Złpol	gr.
1	Podymne	185,202.	7
	Podymne z porównania Starozakonnych z Chrześcianami	5,585.	27$\frac{1}{2}$
2	Subsidium Charitativum	25,333.	22$\frac{1}{2}$
3	Offiara 24. Grosza	73,930.	27
4	Offiara 40. Grosza	51,086.	3
5	Offiara 20. Grosza	1,914.	10
6	Offiara 10. Grosza	2,924.	18
7	Łanowe	121.	8
8	Podatek stały w mieysce zniesionego podatku Koszernego 60,000) i Szpilkowe: 3,600) 63,600		
	Summa Podatków Stałych	346,159.	3
	Mowię Trzykroć Czterdzieści Sześć Tysięcy Sto pięćdziesiąt dziewięć, groszy Trzy.		

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy	TYTUŁ III. PODATKI NIESTAŁE	Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$. Złpol.	gr.
9	Podatku Czopowego od Trunków. to iest: Wódek, Okowity, Szumowki, Araku, Likieru Piwa Angielskiego, Porteru, Miodu, Lipcu, Maliniaku, Wiśniaku, po odtrąceniu kosztów na Administracyą w kwocie Zł. 20,804. wyrachowanych Złotych Polskich 156,005		
—	Od Win Zagranicznych Węgierskich i Austryackich 8,000	164,005	
10	Podatek Klaſsyczno Osobisty	105,884.	
11	Z Poczty approximative	12,000.	

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy		Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$ Złeol.	gr.
12	Dochód z Stępla papieru	38,000.	
13	Dochód od Soli według Kontraktu	120,000.	
14	Opłata roczna od Konsensòw sprzedarzy Tabaki, Tytoniu i Kart circa	2,560.	
15	Opłata od Szynków i innych Obiektów na utrzymanię Policyi	37,095.	
	Z tax i kar Policyinych, od utrzymywania Muzyk, Widowisk etc.	3,459.	
16	Przychód z robot Aresztanckich	6,293.	
17	Przychód od wchodzących i wychodzących Osób z Szpitalów w moc poniesionych kosztów	1,853.	6

Budget na rok $18\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy		Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok $18\frac{18}{19}$ Złpol.	gr.
18	Z Domów Narodowych w Krakowie	5,208.	
19	Czynszów z Domów Akademickich	2,167.	
20	Czynsz z Drukarni Akademickiey	1,300.	
	Summa Dochodów Niestałych	499,824,	6.

Mowię Czterykroć dziewięćdziesiąt dziewięć Tysięcy Ośmset Dwadzieścia Cztery groszy Sześć.

Budget na rok $18\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy	TYTUŁ IV. INTRATY Z DOBR NARODOWYCH.	Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok $18\frac{18}{19}$ Złpol.	gr.
21	*a.* Z Dzierzaw Dobr Superplus z Licytacyi Propinacyi Czerniechowskiey	249,200.	
22	*b.* Z Młynów Krakowskich	12,000.	
23	*c.* Dom i Grunt Latarnia zwany w Krakowie	400.	
24	*d.* Browar Królewski Szynk na Zamku w Skarbowych Domach	2,775.	
	Summa z Dzierzaw i Realności	264,375.	

Budget na rok $18\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy		Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok $18\frac{18}{19}$	
		Złpol.	gr.
	e. Szpilkowe od Żydów Kazmierskich rocznie	3,600.	—
25	*f.* Dziesięciny	11,649.	26.
26	*g.* Dochód z Lasów	12,562.	20.
27	*h.* Z Kopalń approximative	14,121.	2.
	Summa Intrat z Dobr Narodowych	306,308.	18.
	Mowię Trzykroć Sześć Tysięcy Trzysta Ośm groszy Ośmnaście.		

TYTUŁ V.

20	Prowizye i Czynsze Reemcyonalne	13,026.	14.

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Przychodu

Ner porządkowy		Stan Dochodów proiektowany przez Kommissyą budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$ Złpol.	g.
	TYTUŁ VI.		
29	Dochody Gminne Miasta Krakowa do jedenastu Gmin Obwodu Jego Rogatki należące	62,156.	8.
	TYTUŁ VII.		
30	Extraordynarya	6,415.	4

Budget na rok 18$\frac{18}{19}$ co do Rozchodu w Ogóle

Ner porządkowy		Stan Rozchodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok 18$\frac{18}{19}$ Złpol.	gr.
1	Senat in pleno	140,160.	—
2	Wydział Spraw Wewnętrznych na Administracyą Krajową, Budownictwo, Instytuta Religiine, Dobroczynności, i Poprawy	258,462.	11.
2	Wydział Dochodów Publicznych i Dobr Narodowych	134,574.	1.
3	Wydział Policyi, Milicyi i Żandarmeryi	225,246.	15.
4	Na Extraordynarya	94,133.	20.
6	Sądownictwo	132,100.	—

Budget na rok $18\frac{18}{19}$ co do Rozchodu w Ogóle

Ner porządkowy		Stan-Rozchodów proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok $18\frac{18}{19}$ Złpol.	gr
7	Na Oddział publicznych Nauk	394,771.	10
	Ogół Wydatków	1,379,447.	27
	Mowię Milion Trzykroć Siedmdziesiąt Dziewięć Tysięcy, Czterysta Czterdzieści Siedm Złotych Polskich groszy Dwadzieścia Siedm.		

Budget na rok $18\frac{18}{19}$ co do Rozchodu w Ogóle

Ner porządkow.	BILANS	Stan Rozchodu proiektowany przez Kommissyą Budgetową na rok $18\frac{18}{19}$ Złpol.	gr.
	Przychód pozostaiący na rok $18\frac{18}{19}$ wynosi	1,379,447.	27
	Rozchód —	1,379,447.	27

Za Zgodność Wyciągu z Oryginalnym Budgetem od Izby Reprezentantów nadesłanym.

Mięroszewski

Sekr: Jen: Senatu.

Nro 54. Dzien: Głów: Sen:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisłe Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 22. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego w mysl Art: 11. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało.

SPRZEDARZ

Opustoszałych Kościołów S. Krzyża i S. Walentego, w Przedmieściu Kleparz będących, wraz z przyległemi do nich Domkami i placami w następuiącey osnowie:

My Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Maiąc sobie przełożone, że Kościołki pod tytułem S. Krzyża i S. Walentego w Przedmieściu Kleparz przy ulicy długiey, od dawnego czasu pustką stoiące, codziennie bardziey upadaią, zważywszy że fundusze tychże Kościołków, na podźwignienie ich do pierwszego stanu z powodu szczupłości swoiey dostatecznemi nie są, stanowiemy.

ARTYKUŁ 1.

Spustoszały Kościołek S. Krzyża wraz z Domkami do niego należącemi, i placem na ktorym stoi, równie i Kościo-

łek S. Walentego z placem, maią bydź oszacowane, i przez publiczną Licytacyą sprzedane.

ARTYKUŁ 2.

Dwie trzecie części kwoty szacunkowey gruntu pozostać mogą tytułem Wyderkauffu z obowiązkiem płacenia 5, od sta na tymże gruncie zabespieczone.

ARTYKUŁ 3.

Zebrane z przedarzy kwoty, do Kassy główney złożone, i w rubrykę wpływów nadzwyczaynych wciągnione zostaną.

Postanowienie ninieysze iako Prawo obowięzuiące od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Prawodawczym wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia dwudziestego dziewiąte-

go Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący w Zgroma: (podpisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor: (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy: (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia dzisieyszego niżey w dacie wyrażonego obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie, dnia piątego Stycznia Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkancom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 22. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego w mysl Art: 11. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało.

Rozciągnienie do Miasta Kaźmierza Żydowskiego, przykładania się do Publicznego Funduszu z Dochodów Kamelaryinych w osnowie następuiącéy:

My Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż wedle zasady wskazanéy Statutem organicznym w przedmiocie urządzenia Starozakonnych przez Wysoką Kommissyą organizacyyną od Trzech Nayiaśnieyszych Proteguiących Kray ten Dworów postanowioną wydanym, Żydzi równie z Chrześcianami do Publicznych ciężarów przykładać się powinni, zważywszy nad to, iż Miasto Kraków, z mięszkańców Chrześcian złożone, maiąc Dochody Kamelaryine z natury za własność prywatną uważać się winne, takowe teraz na potrzeby Publiczne oddaie, i w rzeczy saméy dochody te część znaczną Budgetu Przychodów stanowiąc po odtrąceniu te-

go co

go co na potrzeby Kamelaryine, czyli właściwie Mieyskie iest przeznaczonym, służą z resztą na wydatki, Kraiu całego tyczące się. — Zważywszy nakoniec, iż ogół mieszkańców Starozakonnych w Mieście Kaźmierzu, przy Krakowie osiadłych, miał także Dochód swóy Kamelaryiny, składaiący się z poborów szczególnych teraz § 9 rzeczonego wyżey Statutu uchylonych, lecz który składkami przez Komitet, do tego wybrany uchwalonemi, a przez Rząd potwierdzonemi zastąpiony bydź powinien, a którego pozostałość od potrzeb wewnętrznych Gminy na potrzeby Publiczne także obracać należy, stosownie do nadesłanego Nam w Formie Konstytucyiney od Senatu Rządzącego Proiektu postanowiliśmy, i stanowiemy, co następuie:

Artykuł Iwszy.

Starozakonni w Mieście Kaźmierzu zamieszkali opłacać będą corocznie Skarbowi Wolnego Miasta Krakowa Tytułem

poró-

porównania Offiary z dochodów Kamelaryinych na Publiczne Potrzeby oddanych Kwotę Zł. Polskich 6,536, wyraźnie Złotych polskich Sześć tysięcy, Pięćset Trzydzieści Sześć, wynikaiącą z stosunku ogółu ludności Chrześcian, w Mieście Krakowie zamieszkałych do ogółu ludności Starozakonnéy Miasta Kaźmierza, i pozostałości, iaka z dochodów Kamelaryinych Miasta Krakowa, po odtrąceniu wydatków na wewnętrzne potrzeby Miasta czynić się zwykłych do funduszów ogólnych wpływa.

Art: 2gi.

Komitet do rozkładania ciężarów na Starozakonnych przeznaczony wymienioną poprzedzaiącym Artykułem Kwotę dołączać będzie do Proiektu rocznych składek, lub wskaże Senatowi rodzay poboru, z któregoby rzeczona kwota do Kassy Publiczney wpływać mogła.

Art: 3ci.

Zasadę i stosunek w Artykule 1szym niniey-

niniey szey Ustawy umieszczone Senat rozciągnie do innych Miasteczek okręgowych, które iakiekolwiek Dochody Kamelaryine posiadaia. — Postanowienie niniey sze iako Prawo obowięzuiące od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg obrad naszych wciągnąć i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia dwudziestego Siodmego Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix: Radwański Prezyduiący w Zgroma: (pod pisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy: (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia dzisieyszego niżey w dacie wyrażonego

obo-

obowięzuiące uważaną, i od kogo, należy dopełnioną była. Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie, dnia trzynastego Stycznia Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

Nr. 80. *Dz: Gł. Sen.*

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Nadesłane sobie od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów w mieşiącu Grudniu 1817. Roku zebranym, zdanie sprawy o stanie i położeniu Kraiu Wolnego Miasta Krakowa, przez Jednego z trzech do tegoż Zgromadzenia delegowanych Senatorów uskutecznione, stosownie do Artykułu 107. Statutu Organicznego Zgromadzenia Polityczne urządzaiącego, w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieścić rozkazawszy, do publiczney podaie wiadomości-

w Krakowie dnia 5. Stycznia 1818. roku

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr. Jen. Senatu.

Zdanie Sprawy Zgromadzeniu Reprezentantów o położeniu Interessów krajowych, przez Delegowanego do teyże Reprezentacyi Senatora na posiedzeniu Seymowym w dniu 3. Grudnia 1817. roku.

Szanowne Członki
Reprezentacyi Krajowey.

Gdy z kolei czasu nadeszła znowu ta pożądana chwila, w ktorey Zgromadzeni do tego przybytku Obrad używać mamy swobód z Konstytucyi wypływających, pozwolicie abym chętnie zadosyć czyniąc obowiązkowi przez Rządzący Senat na mnie włożonemu, a gruntuiącemu się na przepisach postępowania Seymowego, stawił przed widok Wasz, wierny Obraz Stanu w którym

się

się polityczne Ciało Wolney Krainy Naszey dziś znayduie; a zarazem usprawiedliwił w obliczu Ludu ciągłe usiłowanie Rządu, o upowszechnienie dobrego bytu i wyiednanie skutku tych Dobrodzieystw, które hoyną ręką Trzy Nayiasnieysze Dwory tworząc byt polityczny Kraiu tego, zlać na Mieszkańców iego zapewniły. W tym obiasnieni, i zbogaceni własnemi wiadomościami, smielsze kroki w dziele Waszym stawiać możecie i nieomylniey odpowiedzieć oczekiwaniu Ludu, ktory zaufawszy Cnocie i swiatłu Waszemu łos Wam własny do piastowania powierzył. Nieznayduię potrzeby powtarzać tego, co w roku zeszłym w tém własnie mieyscu Waszego Zgromadzenia się Senat w Obrazie swym Ciału Prawodawczemu przedstawionym wyrzekł o owoczesnem poło-

łoże-

łożeniu Interessów Kraiowych, wszyscy bowiem iak tu zgromadzeni iesteśmy, częścią z obowiązku, częścią własną chęcią interessem dobra publicznego wzbudzoną w mieysce te sprowadzeni, mieliśmy iuż sposobność dokładne onego powziąść wyobrażenie; o tyle więc tylko o nim namienię, o ile tego potrzeba iasnego wystawienia zaszłych odmian w Ekonomice Kraiowey wymagać będzie.

Rozbieraiac Obraz Stanu Kraiu Naszego na szczegołowe części, dla tém iasnieyszego wystawienia ogółu, przystępuię z porządku do mowienia o Ludności, która iest miarą kraiowego powodzenia. Stan teyże iak się z ścisłey rachuby okazało, wynosi w roku bieżącym 95,903. Dusz oboiey płci wszelkiego

go Wyznania. A gdy w roku zeszłym liczyliśmy Dusz 95,322. pokazuie się przewyżka na rok bieżący o Dusz 81. nieliczac do teyże Ludności Wsiów przez rozgraniczenie stanowcze w roku bieżącym od Krolestwa Polskiego odpadłych, a do Okręgu wcielonych, ktora do Tysiąca Dusz wynosi. Uważaiąc Senat za srodki do pomnożenia Ludności, nietylko ożywienie Handlu i odbyt fabryk tów, ale nadto ułatwienie Cudzoziemcom kommunikacyi z Kraiem tuteyszym, wniosł przed Tron Nayiasnieyszego Cesarza Austryi prośby, o dozwolenie Młodzierzy Królestwa Gallicyiskiego przybywania do Uniwersitetu Naszego na Nauki, doznaiąc iuż w tey mierze z strony Dostoynego Rządu Królestwa Polskiego, wszelkiey łatwości; czego uzyskania tém pewnieyszemi bydź możemy,

gdy

gdy pozwolenie to wypływa z Traktatu, którego woli żadosyć stało się urządzeniem Uniwersytetu w sposob widokom Trzech Nayiasnieyszych Mocarstw odpowiadaiący, iuż szczęsliwie przez JJWW. Pełnomocnych Kommissarzy dokonanym, i zakwitnienie tegoż Uniwersitetu Nam wrożącym. Daley wyiednał iuź Senat wszelką łatwość kommunikacyi pomiędzy Kraiem Naszym a Królestwami Pruskim, i Polskim; tak, iż Paszporta przez Rząd tuteyszy w Kray Krolewsko Pruski wydawane żadnego poswiadczenia Legacyi tegoż Państwa do swoiey ważności niepotrzebuią, zaś w Krolestwie Polskim naybliższe Władze Rządowe upoważnione są do wydawania Paszportów w Kray tuteyszy. Oczekuie ieszcze tylko Senat pomyslnego skutku swych przedstawień w tym

samym

samym przedmiocie do Nayiasnieyszego Cesarza Austryi uczynionych.

Zwroćmy uwagę swoią na Handel.

Gałęź ta Przemysłu, którą Trzy Nayiasnieysze Dwory, chciały mieć w Kraiu Naszym kwitnącą, dla nierozwiniętych dotąd stosunków Handlowych, których układaniem Kommissya Trilateralna zaymuie się, ważney w stanie swym w roku upłynionym niedoznała zmiany; przecież czas ten bezużytecznie dla niey nieupłynął, Opiekuiący się szczęściem Naszym Nayiasnieyszy Cesarz Rossyi Król Polski, za przedstawieniem Senatu dwie znaczne dla dobra Handlu Naszego uczynił Łaski; pierwszą iest ustanowienie i utrzymanie kosztem własnego Skarbu Komory Głowney Celney w Krakowie, dla ułatwienia

nia handluiacey Publiczności expedycyi Towarów w Kray Krolestwa Polskiego wychodzących, drugą zrownanie Cła od żelaznych Towarów idących z Austryi w Królestwo Polskie, z Cłem pobieranym od podobnych Towarów wychodzących z Kraiów Królewsko Pruskich. Że zaś zrównanie to zrządziło dla Handlu Naszego znaczne korzyści, iasno dowodzi ustanowiona teraz opłata Cła od pomienionego Towaru, ktora od 72. Złotych do 5. Złotych będąc zniżoną, zwrociła Handel żelazny na Kraków, przez dotychczasową wysokość Cła zatamowany. Pilnował Rząd dobra Kraiu tego przy układaiących się stosunkach Handlowych pomiędzy Trzema Państwami w moc zapadłych Traktatów, i zapewnić może, iż Kray Nasz równie z tych Dobrodzieystw korzystać będzie,

iak

iak skoro w wykonanie wprowadzonemi zostaną.

Nierownie pożyteczna i naywięcey byt dobry Mieszkańcom Stolicy Naszey ugruntować mogąca druga Gałęź Przemysłu, mowię o Fabrykach, Rękodzielniach, Kunsztach i Rzemiosłach, zostaie w dawnym stanie, wyiąwszy założonych w roku bieżącym za opieką Rządu i pomocą gorliwego o dobro publiczne X. Senatora Sierakowskiego Warsztatów Materyi Bawełnianych, które iuż Produkt swóy wydaią, i takowy niżey Ceny zwyczayney z zyskiém iednak pozbywaiąc, czynią nadzieię swego wzrostu i przekonywaią o swey użyteczności. Postęp każdego Przemysłu zależąc od konsumpcyi iego płodów, w pomnażaniu się teyże mieysce tylko znaleść może,

że,

że; a gdy odbyt Fabrykatów tuteyszych pomnożyć się niedozwolił, Stan tenże sam Rzemiosł i Fabryk pozostać musiał.

Łaską Nayiąsnieyszego Cesarza Rossyi Króla Polskiego uratowanemi zostały od zupełnego upadku liczne Familie Stolicy Naszey z pracy Warsztatowey utrzymuiące się, a to pomocą danego w roku zeszłym zezwolenia na wolne i bez żadnych opłat celnych wprowadzenia w Kray Królestwa Polskiego Fabrykatów w Kraiu Naszym wytwarzanych; lecz stan w ktorym Przemysł ten Nayiasnieyszy Cesarz Rossyi Król Polski przez wsparcie go rzeczoném dobrodzieystwem w Roku upłynionym postawił, niewyrownywa ieszcze stanowi, w którym Trzy Nayiasnieysze Dwory, Fabryki, Kunszta i Rzemiosła w Kraiu

Na-

Naszym oglądać chciały, który w ten czas dopiero zakwitnie, gdy Nayiasnieysze Dwory Cesarsko Austryacki i Królewsko Pruski równą iak Nayiasnieyszy Cesarz Rossyi powodowani wspaniałością, podadzą temu Kraiowi środki do spełnienia tych wysokich i godnych Jch wielkości zamiarów. Poczynił Senat kroki do Tronów tych Dwóch Nayiasnieyszych Dworòw, przedstawił Jm potrzeby Kraiu, ograniczony Stan Przemysłu przez ściśnienie Granic i wzbronienie wprowadzania w Kraie tamteysze płodów Naszych, a złożywszy dzięki za wolność którey Mięszkańcy tuteysi z wspaniałey Jch łaski używaią, dopraszał się o rozwinięcie swobód, tak bezpośrednio z obmowy Traktatu iak pośrednio z zamiarów utworzenia tey wolney Rzeczypospolitey wypływaiących.

cych. Nienależy Nam powątpiewać abyśmy Oycowskiey od Nayiaśnieyszych Protektorów Naszych niedoznali Opieki, którą Nam iuż iak nayłaskawiey Nayiasnieyszy Cesarz Austryi w przeiezdzie swym przez Królestwo Gallicyiskie, w czasie posluchania udzielnego Deputacyi Senatu końcem powitania Go wysłaney uroczyście zapewnić raczył.

Dochod z sprzedarzy Soli znaczną stanowi rubrykę na ogólnym Budgecie, a lubo dochod ten zapewnionym przez utrzymuiące się Monopolium Soli w Kraiu Naszym, znaczną iednak część tego dochodu winniśmy szczególney Łasce Nayiasnieyszego Cesarza Austryi z tey przyczyny, iż Administracya Kopalń Wielickich dostarcza na rzecz Wolnego Miasta Krakowa potrzebną ilość Soli za

uniar-

umiarkowaną Cenę, po iakiey Rząd Królestwa Polskiego za osobnym Kontraktem pobiera.

Kopalnie w Dobrach Narodowych rubrykę Dochodów i Przemysłu użytecznego składaiące, były równie celem troskliwości Rządu. Już w roku zeszłym odebrało Zgromadzenie Reprezentantów zapewnienie, że śledzenie Galmanu niebyło daremne, i że się dostateczna ilość onego w Kraiu Naszym znayduie; dziś Rząd uwiadomia Was, iż poznieysze śledzenia przez Administracyą kopalń przedsiębrane, w znaczney go obfitości, gatunku, i bliskości mieysca od Huty odkryły. Niemożna tu taić przed Zgromadzeniem Reprezentantów, iak smutne Senat odbierał wiadomości o zniżaniu się Ceny tego Półmetalu. Upadek wielu Negocy-

antów

antów w końcu zeszłego i biegnącego roku, sprawił nietylko w Handlu Cynku, ale i w wielu innych Artykułach zupełne prawie zatamowanie. Cynk poźniey przybywaiący z reprodukcyi tak w Slązku iak i w Okręgu, w następstwie powyższych wypadków przez nagromadzenie się w składach, zaczął bydz przez niektóre Nasze Kraiowe prywatne Fabryki za niską Cęnę sprzedawanym; Senat chcąc zyskać na wytrwałości, sprzedarz zatrzymał, i doczekał się iż iednę partyą Cynku sprzedał teraz po Cenie wyższey, niż ktorakolwiek w Naszey okolicy Fabryka. Przekonawszy się Senat że wtey postaci Cynk iak dotąd był sprzedawanym, nigdy znacznych niezapewnia korzyści, a wiedząc że w tych czasach wyciągany na blachy, nierównie łatwieyszy i zyskownieyszy ma odbyt, mogąc

słu-

służyć wprost do wielorakiego użycia, zamierzył Senat przedstawić Izbie Reprezentantów potrzebę zaprowadzenia Blacharni tego Metalu, również iak założenia Warzelni Hałunu i Huty szklaney.

Kopalnie Węgla wielką użyteczność swoią ciągle udowodniaią, dostarczaiąc Węgla na mieyscu do wytwarzania Cynku, a zaopatruiąc w opał Magistratury i Instytuta, przynoszą ieszcze zysk w gotowiznie do Skarbu, z sprzedarzy dla prywatnych.

Samo iedno Rolnictwo utrzymuiące $\frac{3}{4}$ części Mieszkańców Kraiu obudzone z długoletniego letargu w ktorym go zamieszki woienne pogrążyły, wolnym lecz ciągłym wznosi się postępem; iuż to przez łatwe i zyskowne pozbywanie Ziemiopłodów, iuż przez doswiadczoną

Opie-

kę publiczną. Właściciel Ziemski nieprzeciążany opłatami publicznemi, znaydzie fundusz do czynienia nowych w gospodarstwie nakładów, Włościanin rowną zabespieczony opieką Prawa, odprowadzony ile możności od zbytkowego nałogu, przez uchylenie Starozakonnych z karczem, wolny od stacyi woyskowych i od służby polowey, rzuca spokoynie ziarno w ziemię z ufnością, że go sam zbierać będzie, a zebrane na własną obroci potrzebę. Jedna tylko do wzrostu Rolnictwa przeszkadzała przyczyna, to iest niedostatek bydła i koni, ktoremu wewnątrz Kraiu zaradzić niebyło można; lecz iuż i ta po części usuniętą została, Nayiasnieyszy bowiem Cesarz Rossyi Król Polski, przychylaiąc się do przełożeń Senatu, na wolne wyprowadzenie koni z Państw Berłu Jego

ule-

uległych do Kraiu Naszego zezwolił, zażądawszy tylko oznaymienia sobie sposobu, którymby dobrodzieystwo to udzielaném bydź mogło, z zapobieżeniem nadużyciom.

Niezechce zapewne odmówić i Rząd Cesarsko-Austryacki podobnéy temu Kraiowi pomocy, gdy iuż krok pierwszy uczynił z zapytaniem się Senatu przez Pełnomocnego Kommissarza Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi, iakie dobrodzieystwa z strony drugich Opiekuńczych Państw temu Kraiowi oświadczone zostały. Rolnictwo zatém iako doznawaiące zewsząd Opieki uważać możemy za gałęź Ekonomiki Kraiowéy naylepiéy zaopatrzoną i iedynie czasu do wzniesienia się swego potrzebuiącą.

Skonczywszy rzecz o tém, co od stosunków zewnętrznych zawisło, nie-

staie iuż, iak namienić o tém, co za-rządu Maiątku Narodowego, wewnętrznego w Kraiu porządku, tudzież zabezpieczenia Osób i własności dotyczé. — Spodziewaiąc się Senat skorego skutku działań Kommissyi Włościańskiéy, przez Trzy Nayiaśnieysze Dwory do ulepszenia losu Klassy Ludu Rolniczego postanowionéy, która z gorliwością nieprzestanie posuwać swych czynności, niemógł przedsięwziąść stósownieyszéy administracyi Dóbr Narodowych z wszelkiego Inwentarza ogołoconych, iak przez wypuszczenie ich w Dzierżawę i zwierzchne czuwanie nad utrzymaniem ich w dobrym stanie przez Dzierżawców i zapewnieniem regularnych wpływów Skarbowi, a staraiąc się o pomnożenie dochodów z tychże Dóbr przez wyprowadzenie ich z wszelkich źródeł, iakie tylko czerpać

się

się dozwalaia, rozpoczął w roku upływaiącym Fabrykę wypalania twardych Materyałów, które w znaczney ilości przygotował, tak dla użycia ich do Fabryk publicznych, iako też zpieniężenia. — Co do Lasów Narodowych przedsięwzięte zostały środki, tak Ekonomiczne iak i Policyine, dążące do utrzymania ich w dobrym stanie i do pomnożenia z nich korzyści, które dość znacznemi w roku tym okazały się w dostarczaniu budowlanego materyału do fabryk publicznych, zaopatrzeniu w opał Magistratur i Instytutów, i w gotowym dochodzie.

Między przedmiotami wewnętrznego porządku dotyczącemi, liczą się Instytuta publiczne dla opatrzenia w potrzeby życia ubogich i ratunku ich zdrowia utrzymywane, w względzie tychże rok

upłyniony pamiętnym będzie dla Przyiacioł Ludzkości i porządku. — Zawiązane z cnotliwych Obywateli Towarzystwo Dobroczynności i wsparte oprócz znacznych prywatnych ofiar, publicznemi Szpitalów Funduszami, które w skutku Uchwały przez uskutecznioną w większéy części sprzédarz Szpitalnych Realności i poczynione nowe lokacye przeszło 40,000 Zł. pol. wynoszące, znacznie powiększonemi zostały, wyrwało niedostatkowi liczne familii Mieszkańców tuteyszéy Stolicy, z różnych wypadków do stanu nędzy przywiedzione, opatrzyło ich w wszełkie potrzéby życia, i użytecznie zatrudniło. — Jemu to przypisać należy tę ważną dla dobra powszechnego przysługę, iż żebractwo publiczne wzbronione; zostaiący w niedostatku od przedsiębrania niemoralnego życia

wstrzy-

wstzzymanemi, sposobni zaś do pracy w téyże wyżywienia się swego szukać skłonionemi zostali. — Nieuszła troskliwości Rządu potrzeba lepszego urządzenia i innych Instytutów na wsparcie Ubogich, ratunek Chorych, i pielęgnowanie opuszczonych Niemowląt przeznaczonych. Przygotował do tego stósowne Proiekta, lecz krótkość czasu niedozwoliła wprowadzić ich w wykonanie i rok następny przeznaczonym iest na uzupełnienie tych zamiarów dla dobra ludzkości i porządku Kraiowego nieodzownych.

Mówiąc o Budownictwie iako odnoszącym się przedmiocie do potrzeby, wygody i przyiemności publiczney, winienem uprzedzić Szanowną Izbę Prawodawczą, że Rząd nieopuścił nic w téy mierze, coby po nim w miarę czasu i Funduszu wymagać było można. —

Posu-

Posunięcie dzieła zapewnić maiącego oczyszczynia większéy części Miasta, ułatwienia wewnętrznego między Miastem Krakowem a Kazimierzem spławu, oddalenie niebezpieczeństwa z powodzi naglééy wyniknąć mogącego, zabezpieczenie Mostu na Wiśle stanowiącego głółwną kommunikacyą między Miastem Krakowem a Podgórzem. Dzieła mówię, o którego użyteczności Rządy przeszłe przekonawszy się, przywieść go do skutku zamyślały, i przy przedsiębranéy wspólnéy w tym roku z Rządem Cesarsko-Austryackim Kommissyi za koniecznie potrzebne uznanego, daléy Budowa Bruków i Dróg murowanych po Przedmieściach, plantacye około Miasta, polepszony stan kommunikacyi w Okręgu, i wiele innych ukończonych robót, są owocem tegorocznego Rządu usiłowania.

Kończąc

Kończąc rzecz o Administracyi, nie można przeyść milczeniem okazaney od Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego dla tego Kraiu łaskawéy troskliwości przez nadanie właściwego tłomaczenia Artykułowi 12 Traktatu, Przywileie Poczt Kraiowi Naszemu zapewniaiącego. — Przystępuię nareszcie do zdania Sprawy Izbie Prawodawczéy o biegu sprawiedliwości, całości Osób i świętego Prawa własności strzegącéy.

Odebrane z strony Sądu Appellacyinego rapporta przechodzące Epokę od zaprowadzenia Władz Sądowych aż do ostatniego Września r. b. przekonały Senat o gorliwości z iaką te Magistratury Urząd swóy pełniły.

Udowodniaią te Rapporta, iż oprócz Spraw lżeyszych Policyinych, przez U-

rzędy

rzędy Wóytowskie odsądzonych, w przeciągu namienionego czasu.

1mo. W Sądzie Pokoiu Wolnego Miasta Krakowa Okręgu 1go częścią ugodzono, częścią osądzono Spraw 421 nielicząc tych, które dla niepoiednania do Sądow 1wszéy Instancyi odesłane zostały, które z Wokandy spadły, lub od których odstąpiono.

2do. W Sądzie Pokoiu Okręgu 2go osądzono lub ugodzono Spraw 258.

3tio. W Sądzie Pokoiu Okręgu Mogilskiego 77.

4to. W Sądzie Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego 69.

5to. W Sądzie Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego 126.

Zaś w Trybunale Iwszéy Instancyi

odsą-

odsądzono Spraw Cywilnych 939, Kryminalnych 13, Poprawczych 237.

W Sądzie Appellacyinym Spraw Cywilnych 135, Kryminalnych 8 Poprawczych 18, Policyinych 31. — Nakoniec w Sądzie Naywyższym odsądzono Spraw Cywilnych 12 i iednę Policyiną. — Ogółem w wszystkich Instancyach odsądzono Spraw Cywilnych 2027. — 21 Kryminalnych — 225 Poprawczych i 32 Policyinych.

Pracuiąc Rząd nad wszystkiém, coby do ogólnego dobra ściagało się, w skutek uczynionego sobie z strony Sadów przedstawienia wszedł w przyczyny, które pobudzały ukaranych występnych do powracania do przestępstw, i znalazłszy że takowe pochodzą z niedostatku, który

cierpieć musiał każdy prawie Winowayca po odbytéy karze na wolność wypuszczony, zapobiegł Rząd tym skutkom, i w własnym zarobku Więźnia, wynalazł fundusz do opatrzenia go przy wychodzie w taki zasiłek, któryby wystarczaiąc na momentalną potrzebę iego życia w chwili wypuszczenia na wolność, wstrzymał go od powtarzania wykroczeń i wprowadził na drogę moralnego życia.

Szanowne Członki Reprezentacyi Kraiowéy!

Wystawiwszy Wam w powyższym Obrazie wszystko, co osądziłem za mogące mieć związek z głosem moim, mniemam że dowiedzione usiłowania Rządzącego Senatu o upowszechnienie

dobra publicznego, zdołaią Was dostatecznie przekonać, iż nic nie opuścił, cokolwiekby do przedsięwzięcia iakiego kroku powodzenie Narodowe pomnożyć mogącego należało.

(podpisano) *Hołszowski.*

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 27. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego i w myśl Art: 11. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalony został:

Poda-

Podatek

Osobisto-Klassyczno-Przemysłowy w mieysce uchwalonego na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów z dnia 10. Marca 1817. Podatku Osobistego zaprowadzić się maiący w następuiącey Osnowie:

My Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż dotychczasowe Dochody w tym stanie w iakim dziś znayduią się, nie są dostatecznemi do zastąpienia wydatków na nieuchronne Kraiu potrzeby; zważywszy nadto, iż dla zaszłych niektórych w Systemacie Finansowym zmian, a mianowicie z powodu zniesionych Podatków na Ceremoniach Religiynych wspieraiących się, i dotąd wyłącznie tylko przez klassę Mieszkańców Starozakonnych opłacanych; Podatek

tek Osobisto-Klassyczny na zeszłym Seymie dnia 10 Marca 1817 Roku w Summie Zł. Pol. 58,000. uchwalony, tegorocznego ubytku niezasłania; za poprzednią wedle Art. XI. Konstytucyi od Senatu Rządzącego otrzymaną Inicyatywą postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1wszy.

Podatek Osobisto-Klassyczny na zeszłym Seymie dnia 10 Marca 1817 roku w Summie 58,000 Złotych Polskich uchwalony, i w roku bieżącym, tak przez Mieszkańców Chrześcian, iako też Mieszkańców Wyznania Moyżeszowego opłacany, z dniem 1go Czerwca 1818 roku ustanie.

Artykuł 2gi.

Wynadgradzaiąc ubytek, tak z dopiero w Artykule poprzedzaiącym uchylone-

lonego Podatku, iako też ubytek wynikaiący w części z zniesionych Podatków, które się na Ceremoniach Religiynych Żydowskich opierały, zaprowadzamy na rok Finansowy 18$^{28}_{29}$ Podatek Osobisto-Klassyczno-Przemysłowy, w Summie ogólney Złotych Polskich 105,884, która na Mieszkańców Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu bez względu na Religiyne Wyznanie na Zasadach w Artykułach następnych wskazanych ma bydź rozłożona.

Artykuł 3ci.

Niechcąc dać powodu do użaleń o przeciążenie w podatkach, owszem oddalić naymnieyszy pozor obawy, iakaby z nastąpić maiącéy poźniéy Individualnéy Klassyfikacyi wynikać mogła, a chcąc oraz zbliżyć się do nayściśleyszéy rów-

ności,

ności, uznaliśmy za rzecz potrzebną, między Mieszkańcami Wolnego Miasta Krakowa, tądzież i Jego Okręgu, nakoniec między Mieszkańcami Wyznania Moyżeszowego, ustanowić stosunek równości; iakoż maiąc na uwadze znaną Ludność Handlem i Przemysłem trudniących się Osób i cały statystyczny teraźnieyszy stan Kraiu, co do ciągnionych korzyści przemysłowych, i wzaiemny między niemi stosunek, wyznaczamy pod tym tytułem Podatku Osobisto-Klassyczno-Przemysłowego do rozłożenia na cały Okrąg z wyłączeniem Włościan nie właścicieli, Summę 12,261 f. p.; na Wolne Miasto Kraków Summę 56,960 f. p.; nakoniec na Klassę Starozakonnych w Kazimierzu przy Krakowie i iego Przedmieściach, tudzież wszystkich Miasteczkach Okręgowych zamięszkałych Summę 56,663 f. p. ; Arty-

Artykuł 4ty.

Gdy podatek ninieyszy na takiem został obrachowany zbliżeniu, iż Kontrybuent bądź to Chrześcian bądź Starozakonny, chociaż w naywyższéy Klassie położony, nie może bydź pociągniony do opłacenia pod Tytułem tym, większego Podatku nad kwotę 100 f. p. które tu iako maximum ustanawia się; przeto po nastąpić maiącym spisie zwyczaynym Kontrybuentów, poleci Senat Rządzący ułożyć Klassyfikacyą na zasadzie prawa z dnia 10 Marca 1817 roku i rozłoży Summy w Artykule 3cim wyszczególnione na Kontrybuentów Indiyidualnych, mianowicie Okręgu i Miasta. Co się zas tycze Starozakonnych tak w Kazimierzu iako i w Miasteczkach Okręgowych zamięszkałych, ci mieć będą prawo rozłożenia Summ na nich przypa-

daią-

daiących, pod warunkiem wskazania Senatowi Rządzącemu Zasady rozkładu i zatwierdzenia tegoż. W przypadku zaś gdyby Starozakonni przez swóy Komitet w zrobieniu rozkładu okazali się opieszałemi, i takowego w przeciągu Miesiąca Marca 1818 roku do zatwierdzenia nie podali, utracaią prawo do takowego rozłożenia, a Senat Rządzący będzie mocen sam takową Summę na Starozakonnych przeznaczoną na szczególnych Kontrybuentów rozłożyć, według takiéy Klassyfikacyi, iaką za naydogodnieyszą do Osób i korzyści przemysłowych stosowną uzna, i żadne reklamacye przeciwko takowemu Senatu Rozkładowi nie będą mogły mieć mieysca.

Starozakonni którym Konsens do zamięszkania po Wsiach służy, dopoki tamże zamięszkiwać będą, nie mogą bydź pociągani do przykładania się do podatków przez Starozakonnych na Kazimierzu i w Miasteczkach Okręgowych opłacać się winnych. Ci bowiem w miarę ich Klassyfikacyi między Kontrybuentów Wieyskich Okręgowych należeć maią.

Postanowienie to iako Prawo obowięzuią-

zuiące od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad Naszych wciągnąć, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia i wykonania przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia dwudziestego Siodmego Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący w Zgroma: (pod pisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy. (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Czerwca TysiacOśmset Ośmnastego obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była; Dla podania zaś do pnbliczney wiadomości, umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Piątego Stycznia Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Przystępuiąc do uskutecznienia Artykułu 9. Rozporządzenia swoiego w dniu 7. Czerwca 1817 do liczby 1525 Dzien: Głów: wydanego i Dziennikiem Rozporządzeń Rządowych ogłoszonego; lubo ieszcze dla nie pokończonych Pomiarów Dóbr Rządowych i Duchownych, Urządzeniu Kommissyi Włościańskiey od Trzech Nayiaśnieyszych Dworów postanowioney poruczonych; równie iak dla

nieo-

nieoznaczonego ieszcze stosunku korzyści Artykułem 7. wskazanych, które dopiero po wytknięciu głównych Traktów i gruntownym rozważeniu wszelkich okoliczności, uznanemi i ocenionemi być będą mogły; Senat nie iest ieszcze w możności wskazania pewnych i niewzruszonych zasad do rozkładu ciężaru Szarwarkowego służyć maiących; naglony przecież potrzebą rozpoczęcia ważnego dzieła usposobienia koleynego Traktów głównych tyle z dobrem Publiczném związku maiącego, przedsiewziął przepisać temczasowe i do mysli wspomnionych wyżey Artykułów zbliżone Prawidła w następuiącey osnowie:

A R T Y K U Ł 1.

Ponieważ Szarwarki w stosunku rozległości posiadanych Gruntów odrabianemi

nemi bydź maią przeto na zasadzie tey gruntuiąc ciężar wzmiankowany, następuiąca stanowi się proporcya w którey każdy Rolnik Szarwark corocznie odrabiać będzie; iakoto:

a Każdy kmieć odrabiać ma rocznie parą bydła ciągłych dni sześć.

b Półrolnik rownież parą bydła ciągłych dni trzy.

c Cwiertnik rownież parą bydła dni ciągłych ieden i pół.

d Zagrodnik iednodniowy dni pieszych dwa.

e Zagrodnik dwóchdniowy tylé drugie;

f Zagrodniki, trzechdniowy, cztcrechdniowy i. t. d. pieszych dni sześć.

g Chałupnicy to iest Dom z Ogrodkiem

kiem posiadaiący dzień pieszy jeden.

h Włościanie tytułem wieczney dzierżawy gruntą Narodowe posiadaiący, tudzież Okupnicy, Czynszownicy, Młynarze, Papiernicy, Folusznicy, i t. p.

grunt posiadaiący, czy to na wsi czyli w miasteczku okręgowym zamieszkali, w miarę posiadanych gruntów odrabiać będą Szarwark ciągły lub pieszy.

ARTYKUŁ 2.

Gdy stosownie do Art: 8. Urządzenią o drogach Właściciele Dobr nie są równie od obowiązku dostarczania Szarwarku wolnemi, przeto z uwagi na to, że Właściciele Dóbr ziemskich zmuszonemi są utrzymować własnym kosztem

sprzę-

sprzężaie, dla uprawy gruntów Dworskich, częstokroć nakładom nieodpowiadaiącey, i Włościanom dawać zakłady, stanowi się.

a. Iż Właściciele Dóbr dostarczać będą iednę dziesiątą część szarwarku corocznie odrobianego przez swe Gromady wedle zasad w Art. 1. ninieyszego Urzadzenia wskazanych.

b. Wieczni Dzierżawcy folwarków Narodowych, Posiadacze uprzywileiowani Wóytostw i Plebanii posiadaiący Grunta do których ciągła lub piesza pańszczyzna przywiązaną iest, maią uiszczać szarwarki w następuiącey proporcyi: — Grunt posiadany podzielonym bydź ma na tyle Rol Kmiecych 24 Morgów obeymuiących, ile ich rozległość Gruntu zamykać będzie, z ilości Rol tych

wyra-

wyrachowaną bydź ma pańszczyzna wedle zasad Art: 1. wskazanych, z czego iedna dziesiąta część wzięta, stanowić będzie proporcyą, w którey szarwark uiszczanym bydź ma. — W razie zaś gdyby grunta te 24 Morgów nie wynosiły, na tedy w miarę rozległości gruntu Szarwark iak z półrolków, ćwierci lub zagrod rachowanym będzie.

ARTYKUŁ 3.

Właścicielom Dóbr którzy własnym kosztem utrzymuią sprzężaie Gromad służyć będzie wolność uiszczenia Szarwarku w pieniądzach wedle ich wyboru rachuiąc za ieden dzień ciągły Zł. p. trzy, a za ieden dzień pieszy Złoty polski ieden, taż sama wolność wyboru równie ściąga się do wieczystych Dzierżawców folwarków, Narodowych, Posiada-

siadaczów Uprzywileiowanych i Plebanów, ieżeli do gruntów przez Nich posiadanych, żadna pańszczyzna przywiązana nie iest.

ARTYKUŁ 4.

Posiadacze Ziemi w Art. poprzednim wyszczególnieni z Wolności opłacenia pieniądzmi Szarwarków korzystać chcący, nayd'aley do dnia 31 Maia r. b. podać maią w téy mierze swe oświadczenia na ręce Wóytów Gmin Właściwych, na przyszłość zaś do podawania podobnych oświadczeń termin 1 Listopada każdego Roku naznacza się.

ARTYKUŁ 5.

Termin opłacania Szarwarków naznacza się z dniem 1 Stycznia każdego Roku, w Roku zaś bieżącym gdy iuż termin ten upłynął, dzień 1 Lipca na złożenie opłat takowych ustanowia się.

Wydział

Wydział Spraw Wewnętrznych sporządzić ma Tabellę Szarwarkow przez każdego Posiadacza Gruntów każdorocznie odbywać się maiących wedle zasad w powyższych Artykułach wskazanych, a zarazem Ragestr Biorczy wpływów pieniężnych za niszczane w pieniadzach Szarwarki wnosić się do Kassy Główney maiących na rzecz poboru Rogatkowego, które zyskawszy od Senatu Zatwierdzenie przesłanemi zostana Wydziałowi Spraw Wewnętrznych, koncem dalszego doręczenia ich służbie drogowéy, Władzom mieyscowym i stronom interessowanym, dla wiadomości i zastosowania się w rękwizycyi, dostawie lub opłacie Szarwarku, iako też Regestr Biorczy pieniężny doręczonym będzie Kassie Główney do poboru opłat za niszczane w pieniądzach Szarwarki wpłynąć maiących.

ARTYKUŁ 17.

Szarwarki odrabianemi bydź maią w ciągu całego Roku, wyiąwszy czas siewów, sianożęcia, i zbiorów Zboża; do czego Wydział Spraw Wewnętrznych w dysponowaniu Szarwarków każdorocznie względnie na okolicznosci pory czasu i potrzebę stosować się będzie.

ARTYKUŁ 8.

W Przypadku Art. 1. wyżéy wspomnionego Rozporządzenia Senatu przewidzianym, gdy konkurrencya do drogi poboczney użytą będzie na tedy Szarwark przez Wsie Sąsiedzkie dostarczony na Rachunek Szarwarku do Traktów Głównych dostarczyć się winnego policzonym bydź ma.

ARTYKUŁ 9.

Wydział Spraw Wewnętrznych urządzi Kontrollę Szarwarkową i takową pod dozorem Jego utrzymywać winien będzie Inspektor drog i Mostów, z obowiązkiem rachowania się przy końcu każdego Roku z odbytych w ciągu iego Szarwarków przez Mieszkańców całego Okręgu.

Wykonanie i pilnowanie ścisłego zachowania powyższego témczasowego Urządzenia Wydziałowi Spraw Wewnętrznych poleca się.

Dan na Posiedzeniu Senatu dnia 11. Kwietnia 1818 Roku w Krakowie.

Wodzicki.

Mieroszewski.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osóbna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 30. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego i w mysl Art: ix. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało

Zawie-

Zawieszenie

Na Rok $18\frac{18}{19}$ podwyżki opłaty Czopowego co do Win Węgierskich i Austryackich w następuiącey osnowie:

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż wpływ poboru od Win Węgierskich i Austryackich podług Wykazów w ciągu bieżącego finansowego Roku przewyższył kwotę na Budgecie $18\frac{17}{18}$ do poboru z tych Artykułów oznaczoną, a zatém że opłata cząstkowa od Garca w niższey ilości oznaczoną kwotę Budgetową zupełnie zasłoni, na wniesiony od Senatu w formie Konstytucyiney Proiekt postanowiliśmy i stanowiemy:

ARTY-

ARTYKUŁ 1.

Opłata pod tytułem Consumo od Win Węgierskich i Austryackich po groszy pietnaście pobierana od Garca, zacząwszy od dnia pierwszego Czerwca Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku, aż do ostatniego Maja Tysiąc Ośmset Dziewietnastego pobieraną będzie w zniżoney Cenie po groszy polskich Sześć od Garca. Inne zaś Trunki przy opłacie Prawem zeszłego Seymu postanowioney, utrzymuią się.

ARTYKUŁ 2.

Dobrodzieystwo to trwać ma tylko do końca finansowego Roku $18\frac{18}{19}$ chybaby Senat Rządzący przekonał się o zasłonionym wpływie tego rodzaiu i przychylił się do dania Inicyatywy na przedłuże-

dłużenie tego zniżenia na Rok następny, i tak successive na dalsze lata, gdyż w przeciwnym razie opłata od Win Węgierskich i Austryackich podług Taryffy, w Prawie na ostatnim Zgromadzeniu Reprezentantów postanowioney winna bydź pobieraną.

Postanowienie ninieysze iako Prawo obowiązuiące od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Prawodawczym wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia i wykonania przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia Trzydziestego Miesiąca Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący w Zgroma: (pod

pisa-

pisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy. (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Czerwca TysiącOśmset Ośmnastego obowięzuiące uważana, i od kogo należy dopełnioną była; Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Piątego Stycznia Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.
Mieroszewski.
Sek: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 27. Grudnia 1817 roku odbytym, stosownie do wniesionego i w mysl Art: XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało

Porownanie

w Opłacie Podatku Dymowego Domów do Miasta Żydowskiego Kazimierza należących, z Domami w Mieście Krakowie będącemi, a to w następuiącey osnowie:

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wziąwszy na Uwagę roznicę obecnego Stanu Handlu w Mieście Żydowskim Kazimierzu przy Krakowie będącém, i wypływaiących z tąd korzyści od stanu, w iakim się znaydowało w chwili stanowięnia Prawa o Podatku Podymném, na Seymie 1775- roku uchwalonego tudzież Zasadę wskazaną w Statucie Urządzaiącym Starozakonnych, Mięszkańców Kraju Wolnego Miasta Krakowa i Iego Okręgu, swieżo przez Wysoką Kommissyą Organizacyiną od Trzech Nayiasnieyszych Kray ten proteguiących

Dworów postanowioną wydanym, stosownie do nadesłanego Nam w Formie Konstytucyiney od Senatu Proiektu postanowiliśmy co następuie.

ARTYKUŁ 1.

Opłata Podatku Podymnego, iaką Mięszkańcy Miasta Krakowa z Domów swoich opłacaią to iest: od każdego Dymu w Domu murowanym na Dach wyprowadzonégo po Złotych Polskich Dwadzieścia Trzy, groszy Siedm i poł, a od każdego takiegoż Dymu w Domu drewnianym po Złot: pol: Siedmnaście, groszy siedm i pół, ma bydź do Domów Miasto Żydowskie na Kazimierzu przy Krakowie składaiących, tudzież Domów z Ulicy Żydowskiey Miasta Kazimierza Chrześciańskiego położonych zastosowaną, i od roku Finansowego 18 11/12 zaczą-

wszy

wszy, aż do poki podatek rzeczony Podymnego trwać będzie pobieraną.

ARTYKUŁ 2.

Pobór ten porownanego Podatku Podymnego, w ilościach wedle wskazaney Artykułem poprzedzaiącym Zasady wyrachować się maiących, każdy Kontrybuent w zwyczaynych ratach do Kassy Głowney wnieść będzie powinien.

Postanowienie ninieysze iako Prawo obowięzuiące od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Prawodawczym wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia i wykonania przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia Dwudziestego siodmego

go

go Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący w Zgroma: (pod pisano) X. Mateusz Dubiecki Assessor (podpisano) Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: (podpisano) Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy. (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuięmy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Czerwca TysiącOśmset Ośmnastego obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była; Dla podania zaś do publiezney wiadomości, umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazalismy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Piątego Stycznia, Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski.

Jen: Sek: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czyniemy, iż Wysoka Kommissya Organizacyina od Trzech Nayiaśnieyszych Kray ten Proteguiących Dworów, do Urządzenia go postanowiona Reskryptem swoim z dnia Szostego Marca Roku bieżącego wydanym, oznaymiła Nam iednozgodną Wolą Trzech Nayiaśnieyszych Dworów, względem podziału Statutów przez Wysoką Kommissyą Organizacyiną wydanych lub

potwier-

potwierdzonych, i oznaczenia Władz które ie zmieniać mogą: a to w następuiącéy osnowie:

Statuta dzielą się na pięć rodzaiòw a mianowicie:

I. Na Statuta niezmienne, które nie mogą bydź odwołanemi ani zmienianemi, iak za iednomyślném zezwoleniem Trzech Nayiaśnieyszych Dworów, temi są:

a) Statut urządzaiący Zgromadzenia Polityczne.

b) Instrukcya wydana Kommissyi wyznaczonéy przez Trzy Nayiaśnieysze Dwory, do urządzenia praw własności i powinności Włościan, w Dobrach Narodowych i Duchownych.

c) Statut Urządzaiący podział Kraiu na Gminy.

d) Sta-

d) Statut Urządzaiący przemianę dziesięciny Snopowey na pieniężną.

e) Statut Urządzaiący opłaty od Aktów religiynych (Jura Stolæ)

f) Taryffa opłat mostowego i przewozowego przez Kommissyą postanowiona.

II. Do drugiego Rodzaiu Statutów w których zmiana nastąpić może za inicyatiwą Senatu do Zgromadzenia Reprezentantów wprowadzoną i tamże przyiętą, należą:

a) Statut urządzaiący Klassę mieszkańców Starozakonnych bez naruszenia iednak dwoch następuiących zasad, na których rzeczony statut opartym został: — 1széy aby równość w ponoszeniu ciężarów publicznych pomiędzy klassą Mieszkańców Starozakonnych z Chrześcianami naruszoną nie była. —

2giéy

2giéy Aby położenie Starozakonnych statutem zabespieczone nie było nigdy pogorszoném.

b) Statut Urządzaiący Milicyą z zastrzeżeniem aby zasada główna zachowaną była, t. i. aby obowiązek osobisty służenia Kraiowi lub też opłata pieniężna zastępuiąca powyższą powinność iednakowo ciężały na wszystkich Obywatelach bez rożnicy stanu lub wyznania.

c) Statut przepisuiący sposoby utrzymania Traktów głównych i innych drog publicznych.

d) Uporządkowanie Rang różnych Władz Kraiowych.

e) Instrukcya przepisuiąca obowiązki Wóytów Gminnych.

f) Naznaczony konieczny Dochód dla Plebanów (congrua) może bydź

pow, ię-

powiększonym przez Zgromadzenie Reprezentantów lecz zmnieyszonym bydź niemoże.

III. Do 3go Rodzaiu Statutów, które mogą uledz zmianie za Decyzyą samego Senatu, należą:

a) Statut Urządzaiący manipulacyą Rachuby i Kass publicznych.

b) Taryffa wartości monet.

c) Urządzenie wewnętrzne Senatu.

IV. Do 4go Rodzaiu Statutów, w których zaprowadzenie zależeć będzie wyłącznie od woli Naywyższey Rady Uniwersytetu, należą:

a) Statut urządzaiący Uniwersytet.

b) Statut urządzaiący Szkoły początkowe.

V. Urządzenie tymczasowe Władz Sądowniczych, ma bydź uważane za u-

stawę

stawę przechodnią, która ustanie w swéy mocy iak skoro nowe Kodexa przez Zgromadzenie Reprezentantów uchwalić się maiane, przez Senat Rządzący w wykonanie zostaną wprowadzonemi.

Ażeby więc ta Wola Nayiaśnieyszych kraiu tego Protektorów od kogo należy dopełnioną była, ninieyszém zalecamy, dla podania zaś do publicznéy wiadomości, obwieścić ią Dziennikiem Rządowych Rozporządzeń rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia Dwudziestego Czwartego Miesiąca Marca Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski

Sek: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a miano wicie mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 13. Grudnia 1817 roku uchwałone zostało Prawo ułatwiaiące sposób zbierania Milicyi pieszéy Wolnego Miasta Krakowa w osnowie następuiącéy:

Uła-

Ułatwiaiąc sposób zbierania Milicyi pieszéy służbę bezpieczeństwa wewnętrznego i Policyi z mocy Artykułu 22. Konstytucyi pełniącéy, z powodu iż formowanie teyże z Obywateli popisowi poddanych, doznawało dotąd w wykonaniu nieiakich niedogodności, i utrzymuiąc z resztą w swey mocy przepisy Statutu Organicznego przez Wysoką Kommissyą Organizacyiną wydanego, dotyczące Etatu teyże Milicyi stanowiemy co następuie:

ARTYKUŁ 1.

Zaciąg Trzechset Głów Oddział Milicyi składaiących, i podzielonych na Milicyą ruchomą i nieruchomą, dopełniać się odtąd będzie nie iuż przez pociąganie Popisowych do téy Służby, lecz przez Werbunek, który podług potrzeby w Stolicy i Okręgu ustanowionym zostanie.

ARTY-

ARTYKUŁ 2.

Kapitulacya zawerbowanego Milicyanta nie ma bydź na dłuższy czas zawieraną iak na lat cztery, dla zapełnienia Oddziału Milicyi, po upłynieniu tego czasu, nowym zaciągiem w myśl Artykułu 22. Konstytucyi odmianę Oddziałów nakazuiącego, co iednak niebędzie przeszkadzało do zawarcia z wysłużonym nowéy Kapitulacyi gdyby powtórnego wniścia w służbę chęć okazał.

ARTYKUŁ 3.

Koszta Werbunku, oznaczy Senat, a fundusz na takowe, wzięty bydź ma z Summy na utrzymanie Milicyi Budgetem corocznie naznaczonéy.

ARTYKUŁ 4.

W razie gdyby zostaiący pod Bronią Odział Milicyi niewystarczał do utrzymania wewnętrznéy spokoyności, na

tedy

tędy przez czas trwaiącéy nadzwyczayney potrzeby Gminy Mieyskie i Wieyskie za rozkazem Senatu, winny przyiść w pomoc rzeczonemu Oddziałowi w następuiącey proporcyi: — Każda Gmina Mieyska dostawi Ludzi pieszych czterech, Wieyska zaś Ludzi pieszych tyleż, konnych dwóch pod ug możności uzbroionych, i tychże przez ciąg Służby nadzwyczaynéy własnym kosztem utrzymywać będzie. — Aby zaś zebranie téy siły żadnemu opóźnieniu nieuległo, Senat urządzi ią w taki sposób, iżby zawsze w pogotowiu było na każde zawołanie.

ARTYKUŁ 5.

Senat wyda szczegułowe przepisy, iakie uzna za naydogodnieysze do wprowadzenia w wykonanie ninieyszego Postanowienia.

Pos ta-

Postanowienie ninieysze iako Prawo obowiązuiące od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Prawodawczym wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, i do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia i wykonania przesłać polecamy.

Działo się w Krakowie na Sessyi Seymowey, dnia Trzynastego Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku (podpisano) Felix Radwański Prezyduiący Antoni Hrabia Stadnicki Assessor: X. Mateusz Dubiecki Assessor. Jacek Krzyżanowski Sekretarz Seymowy. (L. S.)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Czerwca Tysiąc Ośmset Ośmnastego obowiązuiące uważaną, i od kogo

należ-

należy dopełnioną była; Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić Ją w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia Dwudziestego Czwartego Miesiąca Marca Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski.

Sek: Jen: Senatu.

Nro. 1,656 Dzien: Głów: Sen.
1,916.

SENAT
Rządzący

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Urządzenie Rachunkowości w Wolnem Mieście Krakowie z Jego Okręgiem, Ustawą Wysokiey Kommissyi Organizacyiney z dnia 2. Czerwca r. b. obięte, ogłaszaiąc wszystkim kogo się takowe tycze, podaie do ścisłego wypełnienia iak następuie:

Kommissya Organizacyina

W skutek poleceń Instrukcyi Trzech Nayiaśnieyszych Dworów, stanowi następu-

a **pu-**

puiące Urządzenie Rachunkowości, w Wolném Mieście Krakowie z Okręgiem, i takowe do wprowadzenia w wykonanie od dnia 1. Czerwca roku bieżącego Senatowi Rządzącemu podaie. —

WSTEP

Pod ogólnym wyrazem rachunkowości mieszczą się wyobrażenia:

1. O formowaniu Etatów Dochodu i Rozchodu.
2. O Postępowaniu Kassowém.
3. O Rewizyi Kas.
4. O zdawaniu Rachunkow.
5. O sprawdzaniu i zakwitowaniu tychże. —

TY-

TYTUŁ Iszy

O formowaniu Etatów Dochodu i Rozchodu.

§. 1.

Przez Etat rozumie się dokładne oznaczenie tego co ma wpłynąć, i wskazanie użycia onego. Duch porządney Rachunkowości wymaga; ażeby głównieysze gałęzie Ekonomii polityczney miały swoie oddzielne Etaty, wyszczególniaiące dostatecznie przez tytuły właściwe wszelkie wpływy, i wydatki; ich zebranie, czyli Rekapitulacyą; ich porównanie, czyli Billans i Epokę czasu na którą służą.

Zbiór takowych szczególnych Etatów, formuie Etat ogólny, czyli Budget Dochodów i Wydatków całego kraiu.

§. 2.

Kommissya Organizacyina oznaczywszy na Budgecie generalnym Dochody Kraiu, które zastała, postanowiła na pierwszy raz Etaty Pensyów i wydatkow szczególnych dla każdey linii i przedmiotu; w przyszłości, gdy stanowienie Budgetu mocą *Art:* Xgo Konstytucyi do Reprezentacyi Narodowey należy, przygotowanie do téy ustawy w następuiący odbędzie się sposob: —

§. 3.

Naypoźniey na dzień 1. Września każdego Roku władze do których należy podadzą Proiekta Etatòw swoich do Rządzącego Senatu, iako to:

Prezes Appellacyiny dla Sądu Appellacyinego. —

Pre-

Prezes Trybunału Iszey Jnstancyi dla tegoż; niemniey dla Więzień. —

Dozór Szkoł Parafialnych dla Szkół tychże. —

Jnspektor Dóbr i Lasów Narodowych Projekt Etatu Dóbr i Lasów tychże.

Jnspektór Fabryk i Kopalń Projekt Planu Ekonomicznego.

Prócz tego Senat wyznaczy z pośrod Siebie wcześnie Kommissyą która Proiekt Etatu dla wszystkich innych gałęzi Administracyinych zwyż niewymienionych, i dla Milicyi ułoży. —

Za zasadę układania Proiektów służyć powinny Etaty istnieiące; a gdyby który Projekt w czém od nich odstępował, należy przyczynę tey różnicy w Protokole na ten koniec sporządzonym podać, i wesprzeć, albo Reskryptem Sena-

tu

tu który takową odmianę zrobić poleca; albo gruntownemi powodami, które iey potrzebę usprawiedliwiaią. —

Senat Rządzący po sprawdzeniu Proiektów przez Bioro Rachunkowe z poprzedniemi Etatami, bierze i pod swoię Deliberacyą, przyimuie bez poprawek, lub poprawia; a z Proiektów szczególnych przyiętych formuie przez Bioro Rachunkowe Projekt ogólnego Budgetu. -

W tymże czasie, to iest: 1. Września Rektor Szkoły Główney poda Senatowi Rządzącemu proiekt Budgetu na Rok Ekonomiczny przyszły dla Uniwersytetu i Gymnazyów, który podług Art: XXI. Konstytucyi ma składać część Budgetu generalnego. Układanie tego Proiektu nastąpi w Radzie Rektorskiey z porozumie-

mieniem się, co do Szkół Gymnazyalnych z Pro-Rektorami tychże. —

Odmiany, iakieby w Proiekcie względnie Etatu proponować wypadało, muszą bydź stósownie do zwyż danego Przepisu w oddzielnym Protokole zanotowane, i usprawiedliwione. —

§. 4.

Senat Rządzący Proiekt ogólnego Budgetu wydatków przez główne tytuły summarycznie ułożony, iako to: *np.* dla Linii Administracyiney Summa N. dla Uniwersytetu Summa N. i. t. p. do Reprezentatów Narodowych na Zgromadzenie Grudniowe wprowadza. — On również układa Budget Ogólny Dochodu, i ten zwyrażeniem Summarycznem wszelkich wpływów pod właściwemi Tytu-

łami

łami wraz z pomienionym proiektem Budgetu Wydatków Temuż Zgromadzeniu podaie. —

§. 5.

Deputacya, od Seymu do roztrząsania Proiektu Budgetowego wyznaczona, może dla swey informacyi żądać kommunikowania sobie szczególnych Etatów exystuiących i szczególnych Proiektów do nowych Etatów podanych.—

§. 6.

Jak skoro Seym uchwalił Budget Dochodów i Wydatków, Senat Rządzący poleca Biorowi Rachunkowemu wygotowanie Etatów szczególnych i takowe w formie uroczystey naydaley z dniem 1. Marca przesyła Władzom i Kassie

Głó-

Główney za normę, służyć maiącą do poborów i wypłat na Rok Etatowy z dniem 1. Czerwca się poczynaiący. —

TYTUŁ IIgi

O postępowaniu Kassowém.

§. 7.

Jedna iest tylko Kassa Główna Poborów na cały Okrąg Miasta Wolnego Krakowa. — Do niey wpływaią wszelkie Dochody Publiczne; z iakiego kolwiek bądź źrodła, i z iakiey kolwiek bądź odnogi one pochodzą. Ona iest także Kassą Główną wypłat, z którey Kassy szczegołowe płatnicze, iako to: Uniwersytetska, łącznie Szkolna, Sądownicza i Kopalniana kwoty Etatem przeznaczone pobieraią.— Kassa Główna aby wystarczyła obowiązkom swoim, nie może iak do-

rząd bydź zarzucona pracą Jndywidualnego z Miasta Krakowa odbierania Podatku Kominowego, Targowego, Osobistego, i t. p. drobnych ale licznych wpływow składaiących około Dwanaście Tysięcy pozycyi; lecz takowe Wpływy Woyci Gmin lub Officyaliści policyini od Rządu do tego wyznaczeni, i upoważnieni od Jndywiduow wybierać, i do Kassy Głowney w Ratach oddawać powinni. —

§. 8.

Kassa Głowna zostaie pod bezpośredniemi rozkazami Senatu Rządzącego. Nikt więcey, chyba wyraźnie do tego przez Senat umocowany, w iakikolwiek sposob wpływać do niey nie ma prawa. —

§. 9

§. 9.

Dozór bezpośredni Kassy Główney iest przy Senacie; może Senat przez umocowanie wyraźne powierzyć Członkowi lub Członkom swoim dozor pośredni nad Kassą Główną; ieżeli, i ile razy tego widzi potrzebę. Dozór pośredni Kass szczegółowych płatniczych iest przy władzach, w których zakresie te Kassy zostaią. — Nadzór zaś nad temi Kassami iest przy Senacie, iako Stróżu nayWyższym grosza publicznego. —

§. 10.

Staranność o bezpieczeństwo Kass fizyczne i moralne pod względem przeznaczenia mieysc od szkody waruiących, ich przyzwoitey Straży, ich prędkiego i skutecznego Ratunku w czasie potrze-

by dobieranie Osób pilnych i poczciwych na Officyalistów Kassowych, zapewnienie sobie ich odpowiedzialności przez przysiegę i kaucye, ściśle dopilnowanie wewnętrznego porządku i rzetelnego postępowania przez Rewizye nie spodziane, iest obowiązkiem Rządu, i udziałem władzy Jego. —

§. 11.

Nikt Dochodów Publicznych odbierać, ani z nich prawnie kwitować nie może, tylko Osoby Kassowe i Officyaliści Poborowi, do tego od Rządu umocowani. — Odbieranie Dochódów dziać się powinno w mieyscu i na sposob przepisami oznaczony. — Officyalista kassowy lub inny upoważniony Poborca, ieżeli nie zachowuie Przepisów, co do sposobu, mieysca, ilości, i iakości odbie-

rane-

ranego przedmiotu popełnia nadużycie, lub zdzierstwo i podlega Karom Sądu właściwego. —

Ktoby, nie będąc Officyalistą Kassowym lub poborcą, bez wyraźnego upoważnienia Rządu, odbierał Dochody Publiczne, popełnia oszukaństwo, i kary na takowe przestępstwo, prawem kryminalném wskazane, na siebie ściąga; Kwit dany przez niego nieobowięzuie Rządu. —

§. 12.

Podobneż Kary ściąga na siebie Officyalista Kassowy, który grosz Publiczny, iego straży powieżony, na swóy obracał interes, albo go używał za środek osięgnienia zyskow dla siebie. —

§. 13.

Defekta i szkody w Kassie zrządzone, czyli one z opieszałości, czyli z iakiey inney winy osob kassowych pochodzą, na maiątku i Kaucyi tychże Osob poszukiwane bydź powinny. — Osoby maiące do Kassy klucze, odpowiadaią solidarnie za szkodę w niey zrządzoną. —

Poszukiwanie szkody zaczyna się od maiątku i kaucyi Officyalisty kassowego Urzędem naystarszego, a kończy się na naymłodszym. —

§. 14.

Skład Osob przy Kassie Główney iest następuiący:

1. Kassyer, który iest naczelnikiem kassowym. —

2. Kontrollor Dochodów —

3. Kontrollor Rozchodów —

Ci trzey maią każdy oddzielny klucz od Kassy, na trzy Zamki wewnątrz zamykaney. —

4. Dziennikarz a razem Archiwista. —

5. Kancellista —

6. Sługa kassowy. —

§. 15.

Etaty poborów i Wypłat, które Senat Rządzący iak się wspomniało w Art: 6. Kassie Główney na każdy rok przesyła, są prawidłem nie odstępnym dla Officyalistów Kassowych, podług którego oni dochody odbierać, i wypłaty czynić powinni. — Wszelki dochód, nie objęty Etatem, nie może bydź odebranym

ina-

inaczey tylko za poprzedzaiącém oddzielném upoważnieniem Senatu Rządzącego.

Względem zaś wydatkow, ta się stanowi generalna Reguła; że oprócz pensyi osobistych i ustanowionych kwot dla trzech osobnych Kass płatniczych, nic więcey bez oddzielney Assygnacyi Senatu wypłacone z Kassy Główney bydź nie może, chociaż iest Etatem obięte, a tym bardziey, gdyby nim obięte nie było. — Wypłaty nawet powyższą Excepcyą wskażane, ulegaią formalnościom niżey przepisanym.

§. 16.

Regestrowanie Poborów i Wypłat będzie się odbywało sposobem następuiącym:

Kas-

Kassyer utrzymować będzie Regestr potoczny, inaczey zwany Manuał, albo co właściwiey Dyaryusz, osobno na Dochód, osobno na Rozchod; zapisuie on do nich w porządku Numerów bieżących wszelkie wpływy i wszelkie wydatki, podług
A.B. Wzorów dołączonych.

Kontrollor Dochodów utrzymuie Regestra Dochodów, osobne na każdy Rodzay Podatku czy Poboru, z których każdy Regestr podzielony na te same tytuły, iakie Etat zawiera. Do tych Regestrów pod właściwym tytułem zapisuie w szczególności każdy wpływ, podług za-
C. łączonego Wzoru. —

Rowniež Kontrollor wypłat utrzymuie Regestra, czyli Księgi Rozchodu osobne na každy Rodzay Expensy publiczney, podług iey tytułów, i podziału Etatem obiętego, i do nich takową wszczególności pod właściwym tytułem zapisuie, stósownie do wzoru, który się załącza.
D.

§. 17.

Dyaryusz Kassyera i Regestra Kontrollorów muszą bydź z sobą zupełnie zgodne; gdyż one formuią się wiedney chwili w ten sposob, že Kassyer wspólnie z Kontrollorem Dochodów odbieraiąc iaką Kwotę, zapisuie ią natychmiast do Dyaryuszu, kwit liczbą porządkową Dyaryuszu oznaczony podpisawszy odda-

ie

ie Kontrollorowi temuż, który nim go podpisze, powinien kwotę pomienioną do swego Regestru pod iey Tytuł i Numer Kwitu Dyaryuszowy w Rubrykę na to przeznaczona zaciągnąć; kwit zaś numerem porządkowym tego Tytułu w swoim Regestrze będącym wypełnić. —

Toż samo postępowanie zachowuie Kassyer z Kontrollorem Rozchodu, kiedy czyniąc wspólnie iakową wypłatę, kwit na nie odebrany, Kassyer do Dyaryusza Rozchodu pod Liczbą bieżącą zaciągnąwszy, i tę liczbę na odebranym kwicie wyraziwszy, pomienionemu Kontrollorowi oddaie, który znowu wypłaconą kwotę do swego Regestru pod właściwy tytuł wprowadza, Numer

Dyaryuszowy na kwicie wyrażony w Rubryce na to przeznaczoney umieszcza, a numerem porządkowym Tytułu, pod którym ta Expens zapisana, tenże kwit oznaczywszy, oddaie go dopiero Kassyerowi dla zachowania. Z pomienionych Regestrów Kontrollorskich układane będą Rachunki Kassy Główney. —

§. 18.

Gdy tym sposobem dostatecznie iest kontrollowany przychód i Rozchód w ogóle, i w szczególe; gdy oprocz tego ieszcze kwitaryusze używanych teraz kwitów sznurowych (które na każdy rodzay Poboru, nie inne tylko sznurowe drukowane dawać należy) kontroluią Dochód po drugi raz; przeto będące w użyciu teraźnieyszym podwoyne Dzien-

niki

niki Kassyera, Księga kontowa, Księgi wyręczne Buchaltera, i inne, iako bez potrzeby mnożące pracę i pismo, uchylaią się.—

§. 19.

Kassyer summuie w swych Dyaryuszach Przychód i Rozchód co dzień, on rekapituluie w tychże Dyaryuszach Summy dniowe co tydzień w Sobotę po południu, i rekapituluie Summy tygodniowe co miesiąc w dniu ostatnim miesiąca po południu; po czém porownywa Dochód z Rozchodem i wykazuie Remanent gotowizny w Kassie, przenosząc takowy do Dyaryuszu na Miesiąc następny. W tymże samym dniu ostatnim miesiąca po południu

sum-

summuią Kontrollorowie swoie Regestra, one zamykaią i wraz z Kassyerem podpisuią. — Przed każdém summowaniem Regestra Kontrollorów, z Dyaryuszem Kassyera zniesione, dla przeświadczenia się o ich zgodności bydź powinny; po każdomiesięcznym zamknięciu i podpisaniu Regestru i Dyaryuszu Kassyerskiego, tegoż Dyaryuszu słowno zgodna Kopia przez Kassyera i Kontrollorów podpisana i naypoźniey w ośm dni Senatowi Rządzącemu odesłana bydź powinna, wraz z wykazem czyli Extraktem również przez Kassyera i obydwoch Kontrollorów podpisanym, a ułożonym z Regestrów Kontrollorskich, który to Extrakt w krótkości i ogólnie okazuie Wpływ, Rozchód, i Zaległo-

ści

ści podzielone na tytuły właściwe, a w końcu zawiera wyszczególnienie gatunków pieniędzy, w Kassie znayduiących się. — Takowy Extrakt zgadzać się powinien zupełnie pod względem Przychodu, Rozchodu, i Remanentu, z Kopią w zwyż wspomnioną Dyaryuszu. — Jest on bowiem tylko powtorzeniem krotkim uporządkowaném, i na tytuły właściwe podzieleniem tego, co Dyaryusz w szczególności i bez porządku tytułów zawiera, — Extrakt pomieniony ma to od Dyaryuszu więcey, że okazuie zaległości każdego tytułu wpływów lub wydatków; a zatém informuie o rzeczywistym stanie przedmiotów Kassowych. — Wzór
E. tego Extraktu załącza się. —

§. 20.

Podatku każdego stałego wpływ powinien się odbyć w iednym i tymże samym Miesiącu, w którym go prawo wnosić nakazało. — Kassyer i Kontrollor Dochodów są obowiązani pod karą Złotych polskich trzydziestu zakażde uchybienie podać Senatowi Rządzącemu w pięć (a w przypadkach, gdzie się dwa lub więcey pobory stałe na ieden miesiąc zniydą) w dziesięć dni po upłynionym terminie wpływu, Listę Jmienną Kontrybuentów, którzy Podatek zalegli, wypisaną z Regestrów biorczych. — Senat bezwłocznie zaleca Exekucyine środki, bacząc ciągle na to, że nie wczesne pobłażanie wczekaniu podatku, psuie porządek kassowy, przynosi szkodę Skarbowi, i uciska obywatela. —

§. 21.

§. 21.

Wszełkie Regestra Kassowe, Kwity, które wydaie, i Extrakty, które przesyła, będą drukowane dla iednostayności w postępowaniu i skrócenia pracy. —

§. 22.

Dziennikarz utrzymuie Dziennik Expedycyi do Kassy przychodzących i od niey wychodzących; iako zaś razem Archiwista trzyma wszelkie papiery w porządku, rozdzielaiąc ie na Akta stósownie do Materyi, i formuie każdych oddzielnych Akt Regestr, czyli Jndex przy tychże Aktach na początku znayduiący się, i prócz tego Regestr Ogólny Aktów samychże czyli Repertorium, nareszcie pomaga przepisywania Ruchunku, dowodów. i t. p. —

§. 23.

§. 23.

Kancellista przepisuie takowe Expedycye, które Kassyer iako Zwierszchnik z porozumieniem się z Kontrollorami koncypuie, nadto tenże Kancellista przepisuie miesięczny Dyaryusz Kassyera, Extrakt, który obydwa Kontrollorowie wspólnie układaią, wykazy zaległości, i. t. p. Zgoła tak Dzienikarz, iak Kancellista nie mogą się wymawiać od wszelkich innych kassowych pomocy, które im przez Kassyera iako Zwierszchnika w Kassie poruczone zostaną. —

§. 24.

Zaległości w Dochodzie, któreby mimo usilnego starania i środkow przymusowych z ważnych przyczyn do Kas-

sy

sy wpłynąć nie mogąc z końcem Roku Etatowego na Kontrybuentach pozostały, i zaległości w Rozchodzie, któreby dla niedostatku w kassie lub dla innych powodów uiszczone bydź nie mogły, zostaną przy końcu Roku Etatowego i zamknięciu Regestrów przeniesione do osobnego Regestru zaległości Dochodu, i zaległości Rozchodu będą osobno w Roku następnym respective percypowane i expensowane, również zostaną osobno szczególne obrachowane, a ogolne ich Summy tak co do wpływu iak wydatku zostaną pod właściwemi tytułami okazane w Rachunku głównym; bo ten ma stawiać ogólny obraz całorocznego Kassy stanu. —

§. 25.

Depozyta są to wpływy, które, nie będąc własnością skarbową, służą tylko za Rękoimią bezpieczeństwa dla Skarbu, takiemi są: *n p.* Kaucye, Wadia, i. t. p. Kassa iest ich stróżem, i iak ona nie może ich przyiąć bez wyraźnego Rozkazu Senatu, tak ani wydać. — Kassyer u-

F. G. H. trzymuie Regestr oddzielny wpływu i zwrotu Depożytów. — Kontrolluie go osobnemi Regestrami swemi Depozytowemi, respective Kontrollor Dochodów co do wpływu, a Kontrollor Rozchodów co do zwrotu Depozytów. Wpływy Depozytowe nie mogą bydź mięszane z wpływami Publicznemi, ale osobno iako rzecz cudza urzymywane. —

Aby

Aby Rachunki nie były utrudnione nigdy Kassa nie będzie potrącać Depozytów w należytości od Właściciela Depozytu, ale gdy tenże chce i może dług swóy Skarbowi depozytem swym uiścić, i Kassa Rozkaz do wydania Depozytu odebrała, weźmie ona Kwit od Właściciela na Depozyt zwrócony, a przyimuiąc tenże zaraz na Wypłatę, wydaie Kwit swóy na nię drogą zwyczayną. Rachunki więc z Depozytów, które osobno układać należy, nie będą zawierać więcey, iak tylko Depozytow wpływ, ich zwrot, i ich w Kassie pozostałość. —

§. 26.

Awans będąc rodzaiem témczasowey Expensy lub pożyczki, pocią-

ciąga za sobą dla punktualności rachunkowey konieczną potrzebę zwrotu, Kassa żadnego Awansu bez wyraźnego Rozkazu Rządowego, i Assygnacyi czynić nie iest mocna. — Nic bardziey nie utrudza Rachunków, iak czynione Awanse czyli pożyczki, z iednego funduszu dla drugiego. Rząd przeto będzie się wystrzegał nakażywania takowych Awansow. W gwałtowney potrzebie lepiey iest wyrzec inne na ten raz użycie funduszu, niż wikłać Rachunki pożyczkami, które przenosząc się do Regestrów od Roku do Roku, powszechnie rzadko kiedy potém zrealizowane zostaią. — Co się dotycze Awansu, który będąc tylko tęmczasową Expensą na przedmiot funduszu właściwego,

część

często się zdarzać musi, iż takowy dopóty powinien bydź zapisywany do oddzielnego Regestru, utrzymowanego przez Kassyera i Kontrollora *J. K. L.* Rozchodu oznaczonego tyłułem właściwego funduszu, dopoki Senat odebrawszy Rachunek od strony, która Awans brała, i takowy w każdym przypadku po sprawdzeniu zatwierdziwszy nie zaleci wyraźnym Rozkazem, aby awans umorzyć, a wydatek z niego pochodzący do Regestru stałey Expensy zaciągnąć. — Wzór takowego Regestru dołącza się — Kassa obowiązana iest podać co miesiąc Senatowi wykazy Awansów w sposobie iak §. 19. uczy, to iest: i kopią słowno zgodną Regestru tymczasowey Expensy czyli

Re-

Regestru awansowego, utrzymowanego przez Kassyera, i Extrakt ułożony z podobnegoż Regestru Kontrollora Rozchodu. —

§. 27.

Jakie znamiona ważności nosić maią dowody, usprawiedliwiaiące tak Dochód, iak Rozchód Kassowy? będzie powiedziane w Tytule o zdawaniu Rachunkow. —

TYTUŁ IIIci

O Rewizyi Kass.

§. 28.

Rewizya Kassy ma za zamiar, aby doświadczyć, czyli Officyaliści Kassowi pilnie, porządnie i rzetelnie obowiązki

swo-

swoie pełnią? Rząd nakazuie Rewizyą Kass wszystkich, albo tey lub owey Kassy tyle razy, ile mu się podoba i w każdym czasie. — Jeżeli dozor pośredni Kassy Główney powierzył Rząd któremu z członków swoich; obowiązany on iest pod własną odpowiedzialnością dopełniać Rewizye niespodziane raz w każdym Miesiącu. —

§. 29.

Trzy głównieysze Przedmioty zaymować powinny Uwagę rewiduiącego Kassę, temi są; Zgodność Regestrow Dochodu i Rozchodu we wszystkich swych szczegółach, porównana z rzeczywistym w czasie Rewizyi znalezionym stanem Kassy, nie tylko pod względem ilości pieniędzy znayduiących się, ale i ich

Gatonków; rzetelność i legalność dowodów usprawiedliwiaiących Przychód i Rozchod; nareszcie punktualność Osób Kassowych w dopełnieniu innych swoich obowiązków, odnoszących się do ścisłego porządku w całem postępowaniu, do peryodycznego podawania zaległości Podatków, i do pilnego zachowania przepisów postanowionych o Rachunkach. Rewiduiący uczyni z dosyć pierwszemu Widokowi przez pilne zniesienie z sobą Regestrów i Extraktów, obeymuiący wszelki wpływ i Rozchod przez porównanie z niemi przeliczonych pieniędzy, przez przeirzenie i sprawdzenie Stanu Depozytów, Awansów. i t. p. Dopełni drugiego widoku maiąc baczność przy Rewizyi dowodów, czy są rzetelne, czy nie skrobane, czy niepodrobione, czy

w for-

w formie przepisóm oznaczoney ułożone, i czy Kassa do perceptowania lub expensowania téy lub owey kwoty była przyzwoicie upoważnioną? Odpowie nakoniec trzeciemu celowi, kiedy się przekona, czy wszelkie Akta Kassowe i sameż pieniądze są w należytym porządku? czy wpływy i wydatki dzieią się w czasie przepisanym? czy z podaniem zaległości wpływów, i ich usilném ściąganiem nie było opożnienia? czy zrobione nad Rachunkiem przeszłym spostrzeżenia, są ułatwione przyzwoicie? i czy wytknięte tam uchybienia nie są popełnione na nowo? na reszcie czy są należyte przysposobienia do Rachunków następnych, lub czyli te (kiedy Rewizya w czasie gotowości Rachunków przepisanym odbywa się) są ułożone ?— Zgoła rewiduiący Kassę przy całem dziele

swoim popuszczać z Uwagi nie powinien tego przekonania, że postępowanie regularne pod względem Kassowym ma istotny wpływ na dobry bieg całey Machiny polityczney. —

§. 30.

Gdy w Kassie żadne prywatne pieniądze bez wyraźnego zezwolenia Rządu składane bydź nie powinny, przeto Superata przy Rewizyi Kassy znaleziona, która się z przypadkowego nadpłacenia uformować może, iest własnością Rządu, ieżeli Właściciel nadpłaty iest niewiadomy. —

§. 31.

Rewiduiący Kassę uformuie Protokół Rewizyi, dotknie w nim wszystkich okoliczności, poleconych Art: 29. i 30. ie-
den

den tego Exemplarz w Kassie zostawiwszy, drugi Senatowi odda.

§. 32.

Gdyby się zdarzyć miało, że Kassyer lub inny Officyalista Kassowy zawiodł ufność Rządu, w nim położoną; zawiesi go od Urzędowania natychmiast, opieczętuie Skrzynie Kassowe, i bez naymnieyszey zwłoki Senat Rządzący o tym zawiadomi, który postąpi stosownie do praw i okoliczności. —

T Y T U Ł IVty

O. Zdawaniu Rachunków.

§. 33.

Każdy, kto tylko ma do czynienia z własnością Publiczną, iest obowiązany usprawiedliwić się z iey Szafunku. —

To

To usprawiedliwienie odbywa się przez oddanie Rachunku i otrzymanie zakwitowania.—

§. 34.

Dopoki trudniący się groszem publicznym, lub inną iaką własnością Publiczną ruchomą nie pozyskał kwitu legalnego, dopóty iest odpowiedzialnym za wszelkie sprawowanie przedmiotu iemu powierzonego; wyniknąć mogące do Niego Pretensye, nie tylko z maiątku swego, który ma i mieć może, ale też i z osoby.—

§. 35.

Rachunek zdawany z iakiego bądź przedmiotu własności publiczney powinien bydź rzetelny i udowodniony.—

Ubli-

Ubliżenie tey pierwszey Zasadzie ściąga na zdaiącego odpowiedzialność kryminalną, zaniedbanie drugiey przyprawia go o szkodę. Nic bowiem w Rachunku przyięte bydź nie może, co dostatecznie udowodnione nie iest. —

§. 36.

Dostateczne udowodnienie uzyskuie się przez ściśłe zachowanie form i przepisow na ten cel postanowionych.— Podane więc przy ninieyszym Urządzeniu Rachunków formy, i w niem zawarte przepisy nieodstępnie zachowane bydź powinny. —

§. 37.

Rachunki z Dochodów Publicznych są dziełem ważnym; bo prawdziwy O-

braz

braz o stanie Ekonomii Krajowey daiącem; one przez nieme Rubryki okazuią dobitnie, iaki Duch panował w Rządzie? i obiasniaią skutki iego. — One w wielu przypadkach maluią charakter moralny osoby, którey grosz publiczny był powierzony. — Rachunki iść powinny w równi z czasem bieżącym; bo opoźnienie się z niemi, mimo tego, że wprawia w zamięszanie porządek rzeczy, z Rachunkowością styczność maiących; że pomnaża wątpliwości w odbieraiącym ie, i utrudza tłómaczenie się zdaiącemu one; ale ieszcze ze szkodą publiczną, albo oddala korzyści, które ciagnąć, albo przedłuża straty, które odwracać wypadek z nich wcześniey powzięty wskazywał. —

Wiel-

Wielce ważnym więc iest obowiązkiem, ażeby punktualnie Rachunki oddawane były w terminach, ktore się stanowią następuiące, iako to: Kassy maiące nad sobą pośrednie władze, do których pierwsza Rewizya i poświadczenie Rachunku należy, winne są Rachunki podać na dniu pietnastym Lipca. —

Władze zaś pośrednie, iako to: Uniwersytetsko-Szkolna, Sądownicza i t. p. odesłać iuż zrewidowane i poświadczone Rachunki do Superrewizyi Senatu naypoźniey na dzień pierwszy Września są obowiązane. Kassy, nad któremi sam Senat ma pośredni dozór, iako to: Kopalniana, Pocztowa, i. t. p. muszą Rachunki swe odesłać do Kontrolli równie na dzień pietnasty Lipca; a zaś Kassa Główna naypoźniey z dniem ostatnim

Lip-

Lipca. — Za uchybienie tych terminów Senat stanowi na Kassyerów karę pieniężną, którą gdyby trzykroć powtorzyć był zniewolony, Kassyer, ieżeli z iego winy zpożnienie nastąpiło: od swey funkcyi odpada. —

§. 38.

Główne Cele Rachunku są: aby okażać i dowieść w Dochodzie, co miało wpłynąć, co wpłyneło, a co zaległo i dla czego? w Rozchodzie co miało bydź wydane, a co do wydania zaległo i dla czego? Nareszcie tak w Dochodzie, iak Rozchodzie wskazać i upewnić, czy w tym lub owym tytule większy lub mnieyszy nad zamiar i przeznaczenie wpływ albo wydatek miał mieysce? i naznaczyć tey przewyżce lub niedoborowi właści-

we

we przyczyny. Rachunek więc Dochodu składać się powinien z następuiących Rubryk:

M. 1. Miało wpłynąć podług Etatu—

2. Wpłynęło rzeczywiście. —

3. Zaległo. —

4. Wpływ większy nad Etat.

5. Wpływ mnieyszy nad Etat.

Rachunek zaś Rozchodu zamyka się w następuiących Rubrykach:

N. 1. Miało bydź wydane według Etatu. —

2. Wydano rzeczywiście. —

3. Zaległo do wydania. —

4. Więcey wydano względem Etatu. —

5. Mniey wydano względem Etatu.-

Na-

Naresccie po każdey ostatniey Rubryce tak w Dochodzie, iak w Rozchodzie zostaie ieszcze mieysce w Rachunku do pisania Uwag lub obiaśnień. —

O Udowodnieniu Przychodów.

§. 39.

W ogólności udowodnienie Przychodu zależy na tém; ażeby nie wątpliwie przeświadczyć, że ani mniey, ani więcey odebranym nie było nad to, do czego odebrania zdaiący Rachunek był umocowany, i że wszystko, co odebrane, rzetelnie zapisanym zostało. —

Dochody są stałe, nie stałe, i przypadkowe czyli nadzwyczayne. —

Pierwsze i drugie są wprowadzone na Etat z różnicą, że ilość wpływów sta-

stałych na Rachubie pewney oparto; ilość zaś niestałych przez wnioski z lat poprzednich proiective podano. —

Pierwsza więc Rubryka Rachunku, to iest: *miało wpłynąć* tak co do stałych, jak niestałych Dochodów, udowodnia się przez dołączenie Etatu w całości, lub w części w takim razie, kiedy Rachunek do cząstkowych tylko Kategoryi ściąga się. —

Gdy zaś przypadkowych, czyli nadzwyczaynych Dochodów Etat nie obeymuie, i gdy takowe stósownie do tego, co iest postanowione Art: 15. iedynie za poprzedzaiącym upoważnieniem Senatu pobierane bydź mogą: przeto też pomienione Upoważnienia jako dowód,

ile

ile, co nadzwyczaynie wpłynąć miało, do rachunku załączone bydź powinny. —

Przyczém się tu nieodstępna stanowi Reguła; że ażeby Rachunków Etatowych, nie utrudniać, przychody przypadkowe zawsze, albo w cale oddzielnym Rachunkiem, zachowuiąc formę Rachunku Etatowego; albo też na osobnych kartach po końcu Rachunku Etatowego, okazane i usprawiedliwione bydź maią. —

Rubrykę drugą, to iest: *ile rzeczywiście wpłyneło* pod względem wszystkich trzech rodzaiów wpływów, upewniaią złożone Duplikaty Kwitów sznurowych, zniesione z Dyaryuszami i Extraktam i miesięcznemi, a prócz tego ieszcze co do Dochodów niestałych świadectwa

dectwa Jeneralnego Dozorcy, czyli Inspektora Dochodów niestałych w końcu Roku rachunkowego wydane, że nie mniey ani więcey z tego, lub owego Rodzaiu Dochodu niestałego do Kassy oddał, nad Summę w świadectwie wyrażoną. —

Rubryka trzecia, to iest: Zaległości, kontrolluie się przez porównanie istotnego wpływu z tém co miało wpłynąć, i potwierdza załączonym spisem imiennym Kontrybuentów, na których zaległość została lub Rozkazów Senatu, w skutku których ona stała się. —

Większy lub mnieyszy wpływ w Dochodach rodzaju stałego na Etacie umieszczonych, który w Rubryce respective czwartey lub piątey wykazanym

bydź

bydź powinien, iest zawsze skutkiem, albo omyłki przy układaniu Etatu popełnioney, albo wypadków, które go iuż po wydanym Etacie sprowadziły. —

Gdy takowe Rząd tylko rozwiązać iest mocen, gdy Poborcom równie więcey, iak mniey nad to, co Etat oznacza, od Kontrybuentów odbierać nie wolno, bez upoważnienia Rządu: przeto też równie przybytek, iak ubytek względnie Etatu, czyli po techniczemu mówiąc, plus lub minus wyraźnemi upoważnieniami Rządu, o które się w cześnie starać należy, udowodnić przy Rachunku potrzeba. —

Dopóki Niedobór nie iest przez Rząd umorzony, dopóty on nie iest względnie Etatu ubytkiem, ale zaległością

ścią, a przeto nie do Rubryki minus, ale do Rubryki zaległości należy. —

Dochody nie stałe, będąc proiective tylko na Etacie umieszczone, z których Natury i okoliczności czasu wypływa, ze raz są większe, drugi raz mnieysze, niepotrzebuia oddzielnego upoważnienia do Rubryki Plus i minus; chyba w przypadkach szczególnych, gdzie iuż wpływ iaki był decydowany, a poźniey dla słusznych iakich przyczyn za dozwoleniem Rządu nie doszedł. —

Lubo zwyż położone Reguły udowodnienia Przychodu służa naywięcey dla Kassy Główney, która dla całego tuteyszego Kraju iest Kassą iedyną Poborów: iednak każdy, maiący do czy-

nienia z groszem publicznym, stosować się do nich powinien w tém, co iego przedmiotu dotycze. —

Kassy zaś szczegółowe płatnicze, iakiemi są: Uniwersytetska, szkolna, i Sądownicza, które rzeczywiście pełnią tylko Dystrybucyą szczegółową kwot; z Kassy Główney pobieranych, okazuiąc Etatem dla siebie uchwalonym: *wiele miały pobrać*, potwierdzaią swoie istotne wpływy świadectwem od Kassy Główney, z którey ie odbierały, a która ie z końcem Roku Rachunkowego wydaie w sposobie upewniaiącym; że nie mniey, ani więcey wypłaciła, nad Summę w wspomnionym świadectwie wyrażoną, i odbieraiąc na wzaiem podobne świadectwo od Kassyerów Kass płatniczych; że nie mniey, ani więcey z Kassy Główney

otrzy-

otrzymali iak Summę opisaną. — To świadectwo Kassyerów Płatniczych iest iedynie potrzebne dla tego, ażeby Bióro Rachuby odbieraiąc Rachunki Kassy Głównej, wcześniey niż płatnicze, pierwszą Rewizyą opatrzone przychodzące, mogła tamte niewątpliwie rewidować. —

Kassa kopalniana i Kassa Pocztowa, maiące z natury swoiey inny Rodzay manipulacyi wpływów i Wydatków, zostawiaią się przy dotychczasowym przyzwoicie Symplifikowanym sposobie zdawania Rachunków. —

Jeżeli one prócz własnych Wpływów miały iakowe z Kassy Główney, udowodniaią się świadectwem teyże Kassy podobném, iakie zwyż dla Kass szczegółowych płatniczych iest przepisane. —

Podług dotychczasowey także formy zdawane będą Rachunki konsumpcyine. a

Rachunki z Dochodu Rogatkowego i mostowego będąc oddzielną częścią Dochodòw Kraiowych, osobne swoie wyraźne przcznaczenie maiących, będą przez Kassę Główną zawsze oddzielnie w formie Art: 38. przepisaney obrachowane.-

O udowodnieniu Rozchodu.

§. 40.

Udowodnienie Rozchodu zależy na tém, aby przekonać, że istotnie tyle, i na taki przedmiot wydane i rzetelnie zapisane zostało, ile i na iaki przedmiot wydać utrzymuiący grosz publiczny był umocowany. —

Wy-

Wydatki daią się również iak Dochody podzielić na trzy główne tytuły, to iest: na wydatki stałe, nie stałe, i przypadkowe, czyli nadzwyczayne. —

Do pierwszych należy wszelki rodzay Expensy, nieodmienney, iako to: pensya wyższych i niższych Urzędników, Sług krajowych, Emerytów; — Płace stałe Jnstytutów, Dziesięciny z Dóbr Skarbowych Duchownym płacone i. t. p. —

Do drugich się odnoszą wszystkie gatunki Expensy takie, które Budget czyli Etat wskazuie, i maximum ich oznacza; lecz których ilości z zupełną pewnością obrachować nie mógł, iakiemi są: *np:* Dyety Officyalistów, na nie pewny czasu przeciąg przyiętych; Budowy,

których ukończone dopiero wprowadzenie zupełną Expens wykazuie, Sprawunki Publiczne: *np.* Książki, Jnstrumenta, przedmioty Gabinetów uczonych i wszystko to, co zwyczaynie w Budgetach albo Etatach pod tytułem ad Extraordinaria umieszczone bywa. — Wydatki nareszcie przypadkowe są te wszystkie, których Etat nie przewidziawszy nie obeymuie, a które z potrzeby poźniey wynikłey Rząd uczynić musiał, i dó tego Kassę oddzielnie z wskazaniem funduszu z którego zastąpione bydź mogą, upoważnił.— W ogólności Rachunek wydatków stałych i niestałych usprawiedliwia się w następuiący sposob: Pierwsza Rubryka Rachunku w Rozchodzie, to iest: co miało bydź wydane, udowodnia się Etatem Rozchodu. —

Dru-

Drugą wskazuiącą ile wydano istotnie, usprawiedliwiaią kwity Oryginalne i Assygnacye, gdzie takowe były dotrzebne, a o czém niżey. —

Do trzeciey to iest: Zaległości należy zapisać to, co będąc Etatem upoważnione do wydania i co powinno ieszcze bydź wydanym, przecież dla iakowychś okoliczności wydaném w czasie Roku nie zostało; formuie się ona z porównania dwóch poprzedniczych Rubryk i przez nie udowodnia. —

Wydatek wyższy nad Etat nie może bydź zrobiony, tylko za wyraznem upoważnieniem Senatu; takowe więc upoważnienie oddzielne do każdego przypadku, w którym się więcey, niż Etat wskazywał wydało, Rubrykę czwartą usprawiedliwia. —

Gdy

Gdy mnieyszy wydatek nad przeznaczenie Etatu wynika w stałych Expensach przez Smierć Officyalisty, lub pomnieyszenie komu na Rozkaz Rządowy płacy; w niestałych zaś przez oszczędzenie na tańszym kupnie Materyałów, skonsumowaney mnieyszey ich ilości, otrzymanych za niższą cenę niż były szacowane w sprawunkach, na wyprowadzonych oszczędnieyszym sposobem Budowlach. i. t. p. przeto Rubryka ostatnia, to iest, minus będąc wypadkiem porównania istotnego wydatku, okazanego przez Kwity z tém, co miało bydź podług Etatu wydane, nie potrzebnie żadnych innych dowodów, prócz odwołania się w obiaśnieniach do Dyspozycyi, które do szczególnych iakich przypadków zayść mogły. —

Wydatki przypadkowe w związku z tém, co powiedziano iest o przypadkowych Dochodach, oddzielnie okazane, Asssygnacyami i Kwitami usprawiedliwione bydź powinny, zachowuiąc formę, na Rahunek Etatowy przepisaną. —

§. 41.

Generalną ma bydź Regułą, że wszystkie wydatki stałe, czyli nieodmienne Etatowe, przeznaczone dla osoby, Instytutów i. t. p. nie potrzebuią oddzielney Assygnacyi, chybaby Rząd komu wstrzymał pensyą lub iaką wypłatę, w takim bowiem razie wcześnie o tym Kassę zawiadomi. Wszystkie zaś Wydatki, maiące tytuł nie stałych, równie iak przypadkowe, poprzedniczo Assy-

gna-

gnacyą Rządową zaopatrzone bydź powinny. —

§. 42.

Dosyć więc iest, gdy Sekretarz Generalny Senatu na dzień dwudziesty każdego Miesiąca poświadczy spis wszystkich Officyalistów, którzy istotnie w służbie Senackiey obowiązki pełnią, i w niem innym Subalternóm Przełożeni, iako to: Jnspektór Dochodów niestałych, Jnspektor Dóbr i Lasów i. t. p. podobnież Listy poświadczaiące rzeczywisty byt w służbie, Kassie przeszlą; aby ta im pensye ich za odebraniem Kwitów wypłaciła. —

§. 43.

Kwit każdy powinien bydź ręką własną odbieraiącego bez mazania i skro-

bania

bania z wyrażeniem literami kwoty, którą odbiera, czasu służby lub przedmiotu, za który ią otrzymuie, pisany i podpisany; a Kwity takowych Osób, co pisać nie umieią, muszą bydź przez dwie nieinteressowane Osoby poświadczone; Kwit skrobany, lub który osoba Kassowa dla biorącey od niey wypłatę osoby napisała, albo sama na usprawiedliwienie swey wypłaty poświadczyła, iest nieważny. —

§. 44.

Pensyonarze za granicą mieszkaiący muszą składać swiadectwo życia, i legitymować podpis Kwitu swego, Kassa bez tych formalności Pensyi im wypłacać nie iest mocna. —

§. 45.

§. 45.

Kwity osob małoletnich i Kobiet powinny bydź wydane podług formalności, iakie prawo względem nich przepisuie. —

§. 46.

Wypłaty wszelkie, które z natury swey potrzebuią Assygnacyi, muszą przez poprzednie udowodnienie otrzymać kwalifikacyą do wypłaty, i tak:

a Jeżeli Rzece tycze *np.* Budowy i. t. p. potrzeba aby w przod proiekt iey wyprowadzenia z ocenieniem kosztów przez Budowniczego czy Hidraulika był zrobiony; a przez Senat sprawdzony i zatwierdzony. Trzeba daley aby Senat wydał kon-

trakt

trakt po Licytacyi albo z wolney ręki lub (gdy do mnieyszych rzeczy) przynaymniey umocowanie tey Osoby, co ma budowę wykonać. Senat daie oraz Assygnacyą do Kassy, wiele ta na pomieniony przedmiot ma awansować. — Do każdego przed ukończeniem zupełném Budowy dozwolonego Awansu Assygnacya Senatu wychodzić musi, którą tenże na mocy świadectwa znawcy, względnie stanu i postępu Budowy wydaie. — Po skończeniu Budowy znawca sporządza Protokół odbierczy i świadczy, czyli ta podług Kontraktu iest wykonana. Senat przez Bióro Rachunkowe sprawdza Protokół; a widząc co cała Budowa w wykonaniu kosztowała, as-

sygnu-

sygnuie ostatecznie Summę za nią należną do wypłaty, pod warunkiem potrącenia kwot awansowanych, przy czém wyrażone tu dowody Kassie przesyła. —

Kassyer więc bierze kwit na całą Summę, wydaie Kwit na zwrócone Awanse, i te w Regestrach Awansowych umarza, a dla udowodnienia tego rodzaiu, Kontrakt lub umocowanie z Anszłagiem i Rysem, Protokół odbierczy i Kwit razem do Rachunku składa. —

b Jeżeli Przedmiot tycze sprawunku, ten, który go uiścił, podaie Likwidacyą wspartą ważnemi Kwitami osób, którym za sprawunek płacił, a takowa Likwidacya odebrawszy

na

na Rozkaz Senatu Rewizyą w Biórze Rachunkowym i otrzymawszy od Senatn Assygnacyą, przychodzi do Kassy z wszystkiemi dowodami po wypłatę, którą Kassyer przy kwicie do Rachunku załącza. —

c Jeżeli to były extraordinaria Kancellaryine, lub wydatki inney iakiey tym podobney Natury, zawsze Likwidacya ich Kwitami i Ausztukami Kupcow legalnemi wsparta, tę samę drogę, iak sub *b.* powiedziano, przechodzić musi. — Rozumie się samo z siebie, że ci, co maią dozor nad materyałami swey Zwierszchności, z ich sprawiedliwego użycia Rachuchunek oddać powinni. —

§. 47.

§. 47.

Assygnacye wszelkie, które Senat wydaie, powinny zawierać wymienienie funduszu, z którego maią bydź wypłacone.—

§. 48.

Rachunek powinien się zamykać porównywaniem przychodu z Rozchodem, i Stan pozostałości w Kassie; czyli Remanent musi bydź poświadczony przez Władzę, maiącą pośredni nad Kassą dozór.— Do Kassy Główney w razie gdyby nad nią pośredniego nie było dozoru, Senat z końcem Roku Ekonomicznego delegować będzie Kommissyą, która po nastąpioney Rewizyi Remanent w Kassie okazany poświadczy.—

O szcze-

O szczegółach dotyczących Rachunków Kassy Uniwersytetsko-Szkolney.

§. 49.

Statut urządzaiący Uniwersytet Krakowski w Art: 28. Tyt: I. i w Art: 12. Tyt: II.; Statut zaś, wewnętrzne postępowanie tegoż Uniwersytetu przepisuiący, w Art: 206. wyrzekł; że Rachunki Kassy Uniwersytetskiey maią bydź składane podług form i prawideł, w ustawie oddzielney o Rachunkowości wskazanych. Kommissya więc rozciągaiąc do Kassy Uniwersytetsko-Szkolney to wszystko, cokolwiek z ninieyszego Urządzenia Rachunkowości do tychże zastósowane bydź może, mianowicie też to, co ku udowodnieniu Przychodu i Rozchodu iest postanowione, naznaczaiąc

formę Rachunków tę samę, która Art: 38. w niem iest przepisaną, ponawiaiąc termina podawania Rachunków w Art: 13. Tyt: IIgim Statutu Organicznego Uniwersytetskiego, a w Art: 37. Ustawy o Rachunkowości wyznaczone; co do szczegołów samey Kassie Uniwersyteckо Szkolney właściwych, następuiące stanowi Prawidła:

a Budget Uniwersytetu będąc łączny z Budgetem Szkoły Gymnazyalney i Stey Barbary, Rachunki ich także stosownie do Art: 13 Statutu, urządzaiącego Przygłówne Szkoły, łącznie, lecz pod oddzielnym tytułem i z przyzwoitym wyszczególnieniem w Przychodzie i Rozchodzie tego, co właściwie każdey z tych trzech Szkół służy, ułożone bydź mogą.—

Mu-

Musi bydź iednakże przy tych Rachunkach oddzielnie dołączony wykaz Dochodu Minerwaliow od uczniow szkoły Gymnazyalney i S tey Barbary, ażeby udowodnić, w iaki sposób zadosyć się stało dyspozycyom, wyrażnym w Art: 10. Statutu, Urządzaiącego dwie pomienione Szkoły. —

b Rachunki z Kassy szkół początkowych powinny bydź ułożone oddzielnie, stósownie do Art. 5. Statutu, urządzaiącego Szkoły początkowe. — Kassy Szkół wszystkich będąc sprawowane przez iednego Kassyera, zdawanie pomienionych pod *a.* i *b.* Rachunków do niego należy. —

c Rachunki z Drukarni Uniwersytetskiey przez Rządzcę teyże oddzielnie układane i podawane bydź powinny z zachowaniem przepisów i formalności, w Art: 191. 192. 193. 195. 196. 197. Statutu, wewnętrzne Uniwersytetu postępowanie urządzaiącego, postanowionych. —

d Minerwalia, czyli opłaty Uczniow uczęszczaiących do Szkoły Głòwney i Przygłownych będą w Rachunkach udowodnione sposobem następuiącym; że Rektor Uniwersytetu i Pro-Rektorowie Szkoł przygłownych ułożywszy przy zapisywaniu Studentów Regestr tych, którzy od opłaty Minerwaliow uwolnieni nie są, podaią takowy do Kassy, która należytość w nim wyrażoną od każde-

go odbierze, i płacących zakwituie; Kwity otrzymane Studenci respective Rektorowi i Pro Rektorom okazać powinni; iako dowód uiszczoney należytości; a po tych za prezentowaniu odbiorą Uczniowie poświadczenie wstęp do Klassy i fakultetów im nadaiące. — Regestra pomienione, podpisem respective Rektora i Prorektorów upoważnione, będą załączone do Rachunków za dowod poświadczaiący Przychód z Minerwaliow. — Ninieysze Rozporządzenie uwalnia Rektora Uniwersytetu od włożonych nań Art: 30. Ustawy, wewnętrzne postępowanie Uniwersytetu przepisuiącey, obowiązkow odbierania sam Minerwaliow i onych do Kassy oddawania. —

e

e Wydatek postanowionych Etatem Kwot na Stypendya znane pod nazwiskiem Borkarny będzie przy Rachunkach udowodniony Kwitami Uczniow, którzy to pienieżne wsparcie odebrali, i Protokołami w przedmiocie przyznania i rozdzielenia Borkarn poprzednio spisanemi, aby się oraz niemi dowodziło, czy i w iaki sposób dyspozycye Art: 199. i 202. Statutu, wewnętrzne postępowanie Uniwersytetu urządzaiącego, przepisane satysfakcyą otrzymała.— Co się tycze Wydatków, na Reparacyą Burs łożónych, Art: 202. pomienionego Statutu wspomnionych, takowe usprawiedliwione zostaną podług prawideł na udowodnienie kosztow budowy przepisanych. —

f Art: 192. Statutu, wewnętrzne postępowanie Uniwersytetu urządzającego, stanowi; że Członki Uniwersytetu maiący pośredni dozor nad zakładami Uniwersytetskiemi, iako to: Biblioteką, Obserwatorium, Gabinetami: Fizycznym, chemicznym, Naturalnym, medycznym, botanicznym, nad Jnstrumentami Matematycznemi i zbiorem mennicznym, niemniey dozorcy Budow, Sprzętów, Drukarni Uniwersytetskiey, powinny spisać naydokładnieysze Katalogi i Jnwentarze tego, co się teraz znayduie, takowe drukiem ogłosić, i wszelki coroczny przybytek lub ubytek również drukiem obiawiony, w raz z pomienionym głównym Katalogiem do Rachunków załączyć. —

Art: znowu 147. pomienionego Statutu urządza, w iaki sposób i z iakiemi formalnościami nowe przybytki w zakładach pomienionych nabywane bydź maią. —

Na reszcie Art: 150. 151. i 152. wzmiankowanego Statutu przepisuią nie które Reguły, względem usprawiedliwienia tak dawnego, iak nowego Stanu zakładów pomienionych i kosztów, na ich powiększenie co rocznie wyłożonych. —

Z tych Przepisów i Ducha Rachunkowości wynika potrzeba zachować w celu należytego udowodnienia Rachunków następuiące postępowanie:

1. Zaden z Prefessorów dozoruiący Zakładóm nie będzie się trudnić Expensą pieniędzy na Przedmioty Wy-

dzia-

działu iego Budgetem przeznaczonych; bo by to pociągało za sobą zdawanie Rachunków, do którego układania Professorowie nie maią czasu; ale wszelka Expens na każdy Przedmiot każdego Wydziału dziać się będzie w prost z Kassy Uniwersytetskiey, którą Kassyer w swoim generalnym Rachunku pod właściwemi Tytułami i z należytym wyszczególnieniem okaże. —

2. Expens zwyż wspomniona nie może nastąpić inaczey, tylko za Assygnacyą Rektora, opartą na poprzednio zapadłey (podług form Art: 147. Statutu, wewnętrzne postępowanie urządzaiącego przepisanych) Uchwale wielkiey Rady. — Kassyer na udowodnienie tego rodzaiu Ex-

pen-

pensy załączyć powinien do Rachunków, Uchwałę Wielkiey Rady, Assygnacyą Rektora i Kwit tey Osoby, od którey przedmiot iest kupiony. —

Jeżeli ten przysłany pocztą, załączyć powinien prócz tego Swiadectwa Urzędu Pocztowego lub przynaymniey kopertę na dowod opłaty pocztowey, iaką wyłożył. —

3. Co się tycze zakładu botanicznego ta część kosztów, którą zabiorą Budowy, Reparacye, ogrodzenie, będzie udowodnioną podług przepisów o Budowie, ta, która przeznaczoną zostanie na sprowadzenie Roślin Nasion i. t. p. zostanie usprawiedliwioną podług Reguł, zwyż ad 1m: i 2m: wskazanych. —

Dzien-

Dzienne zaś roboty w Ogrodzie zwyczaynie naiemnikiem odbywane, będą kontrollowane w taki sposób: że ogrodowy utrzymywać będzie Protokół Robotników, w którym ile ludzi dla każdey roboty użytych było? i poczemu ugodzeni? dokładnie wyrazi. —

Co tydzień zaś takowy Protokoł poda Professorowi, dozor nad Ogrodem botanicznym maiącemu do poświadczenia, które gdy nastąpiło (iak się samo z siebie rozumie) na mocy poprzedniczego przeświadczenia się o rzeczywistości, Ogrodowy przedstawia Rektorowi Uniwersytetu Protokòł, a ten w krótkich słowach, obeymuiących liczbę Robotników, czas roboty, i ilość płacy im należącey wydaie Assygnacyą do Kassy, które ią z funduszu właściwego wypła-

ca

cą; z takowych zaś Assygnacyi co Kwartał formuie ogólny Wykaz i ten Rektorowi do poświadczenia zwracaiąc, Assygnacye iego tygodniowe podaie, a potym do Rachunków na dowód Expensy składa. —

Postępowanie tu przepisane należy zachować przy każdym innym zakładzie takim, gdzie codzienne albo bardzo częste dziać się muszą wydatki; a których Manipulacya do niego zastósowaną bydź może. —

4. Przez ściśle zachowanie przepisów, literą *f.* i liczbą 2. i 5. wskazanych, będą corocznie udowodnione Expensa potoczne i wyłożony koszt na wszelkie przybytki w Bibliotece, Gabinetach i innych zakładach Uniwer-

wer-

wersysetu Krakowskiego. Rzeczywisty zaś byt tych przybytków, równie iak stan dawniey nabytych przedmiotow, czyli iaśniey mowiąc: całkowity Jnwentarz tak tego, co w którym zakładzie z zeszłym rokiem rachunkowém bydź było powinno, iak tego, co w roku, z którego Rachunek zdaie się, w skutku nowego przysposobienia przybyło, ma bydź usprawiedliwiony przez załączanie do Rachunku Katalogów i Regestrów drukowanych a poświadczonych przez Deputacye, mocą Art: 151. Statutu wewnętrznego postępowania od Senatu Uniwersytetskiego w tym celu delegowaną.—

3. Postępowanie w przedmiotach dotyczących Reparacyi Gmachów U·

niwer-

niwersytetskich lub Budowy nowych, iest oznaczone Art: 184. 189 włącznie Statutu, wewnętrzne urządzenie Uniwersytetu zawieraiącego, usprawiedliwienie więc tego rodzaiu wydatku podług przepisów w wspomnionych Artykułach wyrażonych stać się powinno, które Kassyer Uniwersytetski łatwo do form, w Art: 46. w odstępie *a.* ninieyszego Urządzenia Rachunkowości wskazanych zastosuie. —

6. W przedmiotach dotyczących sprawunków nadzwyczaynych Budgetem Uniwersytetskich nieobiętych, których potrzebne nabycie legalnie uchwalone zostało, i w przedmiotach wydatków kancellaryinych zachowa Kassyer Uniwersytetski przepisy,

Art:

Art: 46. w odstępie *b. c.* ustawy o Rachunkowości pod względem udowodnienia tych dwoch gatunków Expensy postanowione. —

7. Pierwsza Rewizya Rachunków Kassy Uniwersytetskiey odbywa się w Senacie Uniwersytetskim stósownie do prerogatyw temuż Art: 21. Statutu, wewnętrzne postępowanie urządzaiącego, przyznanych, Rachunki pomienione przez Senat Akademicki zrewidowane i poświadczone, maią bydź do Superrewizyi Senatu Rrządzącego odesłane. —

Przepisy wszystkim Kassóm wspólne.

§. 50.

Kassy obowiązane są pobierać i wydawać takie tylko pieniądze i w takiey wartości, iakie i iaką Taryffa Rządowa oznacza. — Wszelkie przemieniaanie pieniędzy bez zlecenia Rządu iest zabronione, i gdyby się to zdarzyło, iako występek karane będzie. —

§. 51.

Wszelkie Likwidacye, Regestra, Rachunki maią bydź układane na Złote i grosze Polskie. — Ułamki groszowe nie maią mieysca; to, co półgrosza nie wynosi, będzie opuszczone; to zaś, co pół grosza wynosi lub przechodzi, będzie za cały grosz rachowane. —

§. 52.

§. 52.

Kassa Główna stanowi Art: 18. i każda inna Poborowa, gdyby iaka była, nie może wydawać inakszych Kwitów iak sznurowe; W przypadku kiedy płacący iakowy pobor Kwit zagubił i innego żąda, Kassa nie może udzielić mu powtornego Kwitu, ale mu wydaie zaświadczenie, wyrażaiące całkowitą Kopią kwitu iemu służącego, ktory się znayduie w kwitaryuszu.

§. 53.

Dyspozycya Statutu, urządzaiącego Uniwersytet, wyrażona w Art: 11tym Tyt: IIgim stanowiąca na przypadek śmierci członka płatnego Uniwersytetskiego, że gdy ta nastąpi w początku

miesiaca, prawi Sukcessorowie Jego maią moc żądać i odebrać pensyą zmarłego całomiesięczną, rozciąga się i do wszystkich innych Urzędników płatnych. Rząd w takim przypadku zastąpi innemi z wydziału tego, którego był umarły Urzędnikami, bezpłatnie prace miesięczne. — Metryka śmierci dołączoną bydź powinna przy Kwicie wylegitymowanego Sukcessora za dowòd do Rachunków. —

§. 54.

Rachunki powinny bydź pisane czysto, bez poprawek, skrobania, oprawne w Dykture lub przynaymniey zeszyte, foliowane, na tytule maią mieć napis wyrazaiący nazwisko Kassy, czas, za który są dane, datę ich podania, imię

po-

podaiącego, i ilość załączonych dowodów; powinny bydź poświadczone przy zamknięciu do swey rzetelności mianowicie Remanenta przez władzę, pośredni dozór nad Kassą maiącą; powinny zawierać przy końcu swoim wykaz sprzętów (bo te równie iak pieniądze są własnością publiczną) poświadczony przez pośrednią pomienioną Władzę. —

Muszą bydź odpisane w dwóch czystych Exemplarzach, z których po sprawdzeniu ieden w Archivum Bióra Obrachunkowego zostaie, a drugi Kassyerowi powrocony będzie. — Dowody usprawiedliwiaiące Przychòd i Rozchód w oddzielnych Plikach oprawione i Numerami koleynemi opatrzone dołączyć należy. —

§. 55.

W przypadku śmierci Kassyera, nastąpioney przed ułożeniem Rachunku, Kontrollor (gdzie takowy w teyże samey Kassie iest) lub nowy następca na Kassyerstwo (gdzie kontrollora nie ma) Rachunki za poprzednika swego zrobić powinien; Sukcessorowie zmarłego Kassyera odpowiadaią za szkody, iakieby się z Rachunków przez iego winę okazały, i dla tego Sukcessorom wolno iest dopilnować się względnie Rachunków, a nawet sami takowe, ieżeli zechcą (opowiedziawszy się Rządowi) ułożyć mogą. — Kassyer opuszczaiąc dla innéy iakiey przyczyny Kassę musi ułożyć Rachunek do dnia tego, po którym ią sprawować przestaie. — Następca zaś za-

czy-

czynaiąc od dnia odebrania Kassy, obowiązany ciągnąć Rachunek do końca Roku Ekonomicznego tak bez przerwy, iżby cząstkowe Rachunki odeszłego i przybyłego Kassyerow rok pełny Ekonomiczny składały. —

Przy Kassie Główney Kassyer i obydwa Kontrollorowie są wspólnię do złożenia Rachunku obowiązani. —

TYTUŁ Vty

O sprawdzeniu Rachunkow.

§. 56.

Czynność sprawdzenia Rachunku iest pewnym Rodzaiem Administracyinego Processu sprowadzaiącego przeko-

na-

nanie, czyli ten, któremu grosz Publiczny był powierzony, sprawował go sumiennie i prawnie, lub przeciwnie. Senatowi Rządzącemu tylko iako strożowi Naywyższemu wszelkiey własności publiczney służy moc wyrzec, że Rachunek iest sprawdzony. Lecz ten sam Senat także podlega Sądowi Narodu, który przez swoich Reprezentantów obiawia Wyrok swóy, czy zarząd groszem publicznym w ogólności był dobrze, lub źle sprawowany?— Sprawdzenie Rachunku poprzedza Rewizya onego, którą Senat Rządzący przez swoie Bióro Rachunkowe wykonywa.—

§. 57.

Bióro Rachunkowe składać sie będzie z Szefa Bióra Rachuby, z trzech

(lub ile Rząd osądzi bydź potrzebą) Rachmistrzów; z iednego Dziennikarza, który oraz utrzymuie Registraturę i Expedyturę Biórа Obrachunkowego; z iednego kopiisty, który przepisuie Expedycye dane sobie od Szefa Biórа lub Rachmistrzow, i z iednego sługi, wszystkich na Etacie płatnych. —

§. 58.

Szef Biórа odbiera przychodzące do Biórа Expedycye, prezentuie takowe, podziela pracę między Rachmistrzów, a sam iey przez pilne i dokładne Roboty daie przykład. — Expedycye wychodzące z Biórа idą pod jego podpisem, iest on odpowiedzialny za pośpiech w wykonaniu Rozkazów Rządu; w zachowaniu terminów, w których Rewizya

Ra-

Rachunków odbyta bydź ma; za rozpis Regestrów bierczych w czasie przeznaczonym, i. t. p. ważnieyszych robot, od których czynności Kassowe zawisły. —

On utrzymuie Tabellę terminów normalnych, o ich wstrzymaniu donosi podaiąc Rapporta Senatowi. — On dystrybuie Materyały piśmienne pomiędzy Rachmistrzów w miarę ich potrzeby, i inwituie o Assygnacyą w celu dostarczenia takowych. — On utrzymuie Regestr Sprzętów Bióra Obrachunkowego, zgoła będąc w tymże przełożonym, odpowiada za nieregularność służby, opoźnienie i Szkody. Zwierzchni dozor nad Biórem Obrachunkowem iest przy Sekretarzu Jeneralnym Senatu. —

§. 59.

§. 59.

Dziennik utrzymowany przez Dziennikarza będzie ieden na przychodzące do Bióra i wychodzące z niego Expedycye z rożnicą, iż Expedycyi Przychodzących cały Obrot notowany zostanie w Rubrykach następuiącego porządku. —

1. Numer bieżący Bióra Obrachunwego —
2. Data odebrania —
3. Od kogo i pod iaką datą iest wydany? —
4. Krótka treść iego —
5. Data oddania go do wypracowania i Jmie Rachmistrza, któremu przypisany. —

6. Data, w którey Robotę ukończoną Rachmistrz oddał Szefowi —
7. W iaki sposób tenże załatwiony został? —
8. Data nastąpioney Expedycyi w mieysce, gdzie należało. —
9. Nazwisko Akt, do których koncept expedycyi iest wzięty; bieg zaś Expedycyi wychodzących, to iest: biorących początek w samymże biórze Rachunkowém oznaczony zostanie przez wypełnienie Rubryk 1. 3. 4. 8. i 9tey

§. 60.

Zaprezentowanie Exhibitu z położonym nazwiskiem Rachmistrza będzie służyć oraz za datę wręczenia roboty Rachmistrzowi, który ią wykonawszy powi-

nien

nien zanotować dzień na Exhibicie, w którym takową ukończył przez wyraz *factum* etc. co oraz będzie dowodem oddania iey Szefowi Biòra. —

§. 61.

Dziennikarz iako Archiwista utrzymywać ma Akta w porządku podzielone na materye, zaopatrzone każde z nich Regestrem i pofoliowane. — Prócz tego Ogólny Regestr Aktów w Regestraturze Biòra Rachnnkowego znayduiących się, tenże Archiwista utrzymować powinien. —.

§. 62.

Każdy Rachmistrz iest odpowiedzialny za dokładne i rzetelne wypełnienie powierzoney sobie Roboty, Rozmyślne

uchy-

uchybienia takie, któreby pociągały za sobą szkodę Skarbu publicznego *np.* umyślne zakrycie defektów w Rachunkach dostrzeżonych, chociażby te tylko Trzydzieści Złotych polskich wynosiły: kwalifikuie Rachmistrza pod Sąd kryminalny. —

§. 63.

Rachunki przychodząc do Bióra obrachunkowego stósownie do postanowienia Art: 37. w miesiącu Lipcu i Wrześniu muszą bydź koniecznie wyrewidowane pierwsze w ciągu Sierpnia drugie Października aby był czas do odebrania obiaśnień i ostatecznego ich sprawdzenia przed Seymem Grudniowym. —

§. 64.

Gdy zamiar Rewizyi Rachunków, nie tylko iest ten, aby się przeświadczyć czy Dochód i Wydatek dobrze są wyrachowane; ale oraz ten, aby się upewnić, czy zdaiący Rachunek tyle, tak i wtym czasie odebrał lub wydał i zapisał, ile iak i kiedy odebrać lub wydać i zapisać był powinien; czy tak dochód iak Rozchód dostatecznie udowodniony, czy te obydwa na takie cele użyte zostały, na iakie ie wola Narodu i Rządu użytemi mieć chciały, i czy one za należnem umocowaniem wpłynęły, lub wypłynęły; czyli to umocowanie było przyzwoite, czy wydarzone zaległości z przyczyn gruntownych, czy tylko z zaniedbania pochodzą? słowem aby się

prze-

przekonać, czy Administracya grosza publicznego tak w Dochodzie iak Rozchodzie nastąpiła, podług praw i przepisów do tegoż ściągaiących się, i takowe przekonanie zaświadczyć, przeto Szef Biura i Rachmistrze posiadać powinni dokładną znaiomość wszelkich Urządzeń krajowych, iako to: Ustaw Seymowych, Dekretów Rządowych stanowiącyah Urzędników i zakreślaiących ich moc i obowiązek, Instrukcyów różnym Zwierszchnościom, a przez te znowu swym podwładnym wydanych etc. Zgoła dostateczna znaiomość całey Ekonomii krajowey w tey części, która z finansami i materyą Skarbową ma związek, postawić tylko może Rachmistrzá w stanie należytego dopełnienia obowiązków swoich. —

§. 65

§. 65.

W tym celu Rachmistrze nie tylko powinni mieć zbior pomienionych Ustaw i Urządzeń iuż wyszłych, i które w przyszłości wyidą, ale nadto Senat Rządzący, wszelkie swoie Dyspozycye maiące styczność z Rachunkowością Biórowi swemu Rachunkowemu kommunikować będzie, bacząc przy wszelkich odmianach w Systemacie Administracyinym na stósunki Rachunkowości. —

§. 66.

Ninieysze Urządzenie przepisuie Reguły, iak w którym oddziale Rachunkowości postępować należy; wskazuie oraz samo z siebie dla Bióra Rachunkowego prawidła podług których taż Rewizya

Ra-

Rachunków odbywać i na co szczególniey przy niey uważać powinno, aby Rachunek za sprawdzony osądzić. — Wszelkie oddalenie się od przepisów, któregoby się zdaiący Rachunek dopuścił, iest uchybieniem; lecz uchybienie małe, porządkowe, istocie rzeczy nieuwłaczaiące, szkody Skarbowi nie przynoszące, powinno wprawdzie przy Rewizyi bydź doyrzane i dotknięte, aby zdaiący Rachuuek w przyszłości ich unikał, lecz nie mogą wstrzymać Rewizyi Rachunku, ani bydź osnową długich monitów lub pociągać na nie odpowiedź. —

Jeżeliby Rachunek dla braku rzeczywistych dowodów rewidowany bydź nie mogł: musi bydź takowy naypo-

źniey

żniey piątego dnia z Bióra Rachunkowego zwrocony, komu należy, do uzupełnienia. —

§. 67.

Przy Rewizyi Rachunku zrobione postrzeżenia winien Rachmistrz w Protokole oddzielnym zwięzle i iasno zapisać, nie poprawiaiąc ani odmieniaiąc żadney w Rachunku samym Pozycyi w przód, dopóki zdaiący Rachunek o pomyłce lub zdrożności przekonany, takowych nie przyzna albo też nic w swey obronie na ich usprawiedliwienie przytoczyć nie może. W każdym nawet takim razie poprawki będą zapisane przez Rachmistrza Atramentem innego koloru, pozycye zaś, które poprawia, oryginalne zdaiącego Rachunek będą lekko przekreślone, i

zostawione w stanie niewątpliwego ich przeczytania. — Gdyby znakomity iaki defekt przy Rewizyi odkryty został, obowiązany iest Rachmistrz natychmiast o nim Senat Rządzący zawiadomić. —

§. 68.

Postrzeżenia sobie nadesłane, każdy kto zdaie Rachunek, iest obowiązany ułatwić w przeznaczonym czasie dokładnie i skutecznie, to iest: dadź tam obiaśnienia gruntowne lub złożyć dowody, gdzie ich rewiduiący zażądał. — Nie potrzebna zdaie się zalecać, że uszczypliwości, ktore się przy takich Rozprawach czasem zdarzały, mieysca mieć nie powinny; bo stan teraźnieyszy Cywilizacyi iest rękoimią, że równie pi-

szą-

szący Monita iak odpowiadaiący na nie zachowuią styl godny ludzi dobrego wychowania, Forma dotąd używana do odpowiedzi na monita zachowuie się równie, iak przepis aby w dwóch Exemplarzach podawane były. —

§. 69.

Rachunek zdaiący raz tylko dawać ma odpowiedź na monita i dla tego starać się powinien gruntownie ie załatwiać iżby nie poniosł szkody.— Kto w terminie wyznaczonym odpowiedzi na monita nie podał, ani słuszney przyczyny swego milczenia nie usprawiedliwił; będzie uważany iako przyznaiący wszelkie spostrzeżenia i podług nich Rachunek iego nieodzownie zamknięty zostanie. —

§. 70.

Bióro Rachunkowe odebrawszy odpowiedź na spostrzeżenia, nad Rachunkiem uczynione, zapisuie w Rubryce na to właściwey swoią opinią. — Jeżeli pomieniona odpowiedź załatwia monita, Bióro Rachunkowe przesyła ią Senatowi Rządzącemu i czyni wniosek o uznanie Rachunku za sprawdzony i wydanie zakwitowania, również przesyła Bióro Rachunkowe Rachunek z odpowiedzią zdaiącego tenże, i z opinią swoią, chociaż ieszcze spostrzeżenia wszystkie nie załatwione i wątpliwości do rozstrzygnienia pozostaią; a w tym razie Senat Rządzący wyznacza z pośrod siebie Komitet, który spostrzeżenia Decyzyi wymagaiące pod swą rozwagę bierze; Zdaiącego Rachunek, gdy widzi potrze-

bę,

bę, osobiście ieszcze przyzywa i do Protokołu tłomaczenie się iego przyimuie. — Poczém Komitet zdaie sprawę o rzeczy Senatowi, i zdanie swoie na każdy Punkt w sporze będący oświadcza, a Senat Rządzący większoccią głosów ostatecznie go rozstrzyga, stanowiąc co zdaiący Rachunek nie prawnie wziąwszy lub wydawszy, albo nie należycie udowodniwszy powrocić, lub co iemu powrocone bydź ma? W przedmiocie zaś dotyczącym ważnych uchybień formalności, ale bezszkodnych dla skarbu, naganę lub karę pieniężną wymierzaiąc. —

§. 71.

Aby Rachunków następnych tytułami teraz znanemi, Defekta, Decessa, odchód Kassy czyli zwrot Kassyerowi nie-

utrudniać, stanowi się; iż to wszystko, co przez Rewizyą wynalezione i dowiedzione będzie, że Kassyer lub ktokolwiek Rachunek zdaiący mniey w Remanencie niż percepcie, lub więcey w Expensie iak należało, umieścił, dodane bydź powinno do Remanentu, uważane iako Remanent rzeczywisty, i natychmiast przez zdaiącego Rachunek Kassie powrócone —. Przeciwnie zaś to wszystko, co zdaiący Rachunek więcey w Percepcie lub mniey w Expensie, niż był powinien zapisać, odciągnione bydź ma od Remanentu i upoważnienie wydane, aby to sobie zdaiący Rachunek odebrał.— O zaległościach Przychodu i Rozchodu ponawiaią się tu przepisy §. 24. Stanowiące że zaległości oddzielnym Rachunkiem obrachowane i udowodnione bydź powinny. —

§. 72

§. 72.

Gdy Senat Rządzący uznał Rachunek bydź usprawiedliwionym, zatwierdza tenże wyrazem na końcu iego zapisanym takim:

„ Senat Rządzący uznaie ninieyszy
„ Rachunek za sprawdzony dnia N. Ro-
„ ku N. „ i wydaie Osobie właściwey zakwitowanie w sposobie krótkim, iako to: np. „ Senat Rządzący uznawszy Ra-
„ chunek Pana N. z Kassy N. za Rok N.
„ maiący w Dochodzie Summę N. w Roz-
„ chodzie Summę N. w Remanencie
„ Summę N. za dostatecznie sprawdzo-
„ ny, ninieysze udziela Onemu zakwi-
„ towanie. „

§. 73.

Kwit uzyskany uwalnia Właściciela iego z Sukcessorami swemi od wszel-

kiey

kiey odpowiedzialności z Przedmiotów, które Rachunek obeymuie, chybaby odkryte i dowiedzione zostało iakowe podeyście w Rewizyi nie dotknięte na uszkodzenie publicznego Skarbu popełnione, w takim przypadku Rząd iest mocen onego ex Officio dochodzić, Osoby udział do Niego maiące prawnie o zwrot szkody i wymierzenie kary ścigać, a w takim razie oraz po nastąpionym przekonaniu przez Wyrok Sądowy Kwit i skutki iego utracone bydź mogą.—

Przyięte na Sessyi Kommissyi Organizacyiney dnia 2. Czerwca 1818 Roku.

(podpisano)

Sweerts-Spork -- *Reibnitz* -- *Mięczyński.*
Łancucki -- *Grodzicki* -- *Bartsch*
Matakiewicz Sekr: Kom: Org.

Nro 3455. D. G. S.

My Prezes
i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Chcąc podać do powszechney wiadomości wszelkie Postanowienia byłey Wysokiey Kommissyi Organizacyiney, wskazuiące sposób postępowania w załatwianiu Spraw publicznych, Reskrypt także Jey z dnia 31. Lipca roku bieżącego do Liczby 128 wydany, tyczący się sposobu zaprowadzania zmian w Budgecie przez Nią ustanowionym, ogłosić postano-

no-

nowiliśmy; rozkazuiąc, ażeby w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych, był umieszczonym w następuiącey osnowie: —

Nro Dziennika 128— Działo się na Seſsyi dnia 31. Miesiąca Lipca roku 1818 w Krakowie—

Kommiſsya Organizacyina przez Trzy Nayiaśnieysze Dwory ustanowiona—

Zawiadamia Przes: Senat, iż stosownie do iednomyślnego postanowienia Trzech Nayiaśnieyszych Dworów, pierwszy Budget przez Kommiſsyą Organizacyiną ustanowiony, uważać się ma iako trwaiące Prawo, które inaczey odmienione bydź nie może, iak drogą przez Konstytucyą wskazaną, to iest:

przez

przez Jnicyatywę Senatu wprowadzoną do Zgromadzenia Reprezentantów— Sweerts-Spork Prezyduiący— Darowski Sekr: Kom. Organizacyiney.—

Który to Reskrypt ażeby w równi z Statutem Urządzaiącym Zgromadzenia Polityczne był uważany ninieyszym zalecamy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia dwudziestego szostego Grudnia, Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.—

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jeneral: Senatu.

(L. S.)

Nro. 3,006 Dzien: Głów: Sen:

SENAT

Rządzący

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Nadesłany sobie od Wysokiey Kommissyi Organizacyiney z dnia 13. Sierpnia r. b. Nro: 152. Statut urządzaiący Uniwersytet Krakowski, do wiadomości powszechney w następuiącey osnowie podaie. —

Dnia 16. Października 1818 r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

Sta-

STATUT

Organiczny Uniwersytetu Krakowskiego.

WSTĘP

§. 1.

Starodawna Akademia Krakowska, hoynością Królow Jagiellonow złożona, dla uwiecznienia pamiątki swoich Dobroczyńcow, zachowa Nazwisko - Uniwersytetu Jagiellońskiego.

§. 2.

Dawne istotne Uniwersytetu Przywileie Traktatem dodatkowym z dnia 3 Maja 1815. utrzymane zostały, a Uni

wer-

wersytet wzięty pod szczególną Opiekę Nayiaśnieyszych teraźnieyszych Protektorów tego Wolnego Kraju.

§. 3.

Statut ten Organiczny obeymować będzie Urządzenia uznane przy teraźnieyszey nowey Organizacyi za potrzebne, a które przez wzgląd na nowe Jnstytuta, które ustanowić pozwoliły fundusze powiększone, dla nadania więcey Uniwersytetowi świętności, zachowały tenże przy dawnych zwyczaiach, ile dozwoliły zmienione okoliczności.

TYTUŁ Iszy

O Osobach i Instytutach Uniwersytetu

§. 1.

Dyrekcya Uniwersytetu składać się będzie:

a. Z Wielkiey Rady Uniwersytetu.

b. Z Senatu Uniwersytetu.

c. Z Rady Rektorskiey.

§. 2.

Wielka Rada Uniwersytetu złożona będzie z następuiących Członków:

1. Z Prezesa Senatu Rządzącego.
2. Z Biskupa Krakowskiego.

3. Z iednego Senatora.

4. z Prezesa Sądu Appellacyinego.

5. z Rektora Uniwersytetu.

6. 7. 8. Z trzech Członków mianowanych od trzech Konserwatorów; i 9 iednego Członka maiącego bydź obranym od Zgromadzenia Reprezentantów na lat trzy, na który to czas rownież Senator iest delegowany. — Członki te zaymować będą mieysca w porządku wymienionym, czterech ostatnich wyiąwszy, których pierwszenstwo los rozstrzygnie. — Komplet stanowić będzie pięć Osób. —

§. 3.

Rozciągłość i rozmaite Prawa, iakò też Obowiązki Członków Dyrekcyi, ogólnie

gólnie i szczególnie, obięte będą w osobnym Statucie wewnętrznych stosonków Uniwersytetu, który do Tytułu IV. przyłączonym zostanie. —

§. 4.

Co do Nauk w Akademii, w ścisłym onych znaczeniu, tych cztery będą Wydziały

a. Wydział Teologiczny.

b. „ Prawa.

c. „ Lekarski.

d. „ Filozoficzny.

§. 5.

W Filozoficznym Wydziale dwa będą Odziały.

a. Oddział Matematyczno Fizyczny.

b. „ Filozoficzno Literatury.

Lubo te dwa Oddziały składaią razem Wydział Filozoficzny, każdy z nich iednak oddzielnie używać będzie Praw Wydziałowi służących, obieraiąc osobnego dla siebie Dziekana.—

§. 6.

a. W Wydziale Teologicznym czterech będzie Professorów.

b. „ Prawnym pięciu.

c. „ Lekarskim siedmiu, licząc do Nich Professora Prosektora

d. W Oddziale Matematyczno Fizycznym siedmiu będzie Professorów, licząc Adiunkta Obserwatorium.

e.

e. W Oddziale Filozoficzno Literackim pięciu będzie Professorów, rachuiąc także Professora Bibliografii, który razem także będzie Bibliotekarzem.

§. 7.

Przedmioty Naukowe maiące bydź dawane w Wydziale Teologicznym, są następuiące: Historya Kościelna, Exegetyka, Wykładanie Pisma Sgo. Dogmatyka, Teologia Moralna i Pastoralna. —

§. 8.

Przedmioty Naukowe maiące bydź dawane w Wydziale Prawa, będą: Prawo Natury, Narodów, Prawo powszechne

publi-

publiczne, Konstytucya Krakowska. Prawo Rzymskie w całey swey rozciągłości, Prawo Kanoniczne, Lenne i Kryminalne, Prawo Prowincyonalne Krakowskie z Kodexem postępowania tak Cywilnego iak Karnego, i Umieiętności Polityczne.

§. 9.

Przedmioty Naukowe maiące bydź dawane w Wydziale Lekarskim, będą: Fizyologia, Anatomia Teoretyczna i Praktyczna, Patologia, Therapia, Klinika, Medycyna Sądowa, Chirurgia Teoretyczna i Praktyczna, Klinika Chirurgiczna, Materya Medyczna, Farmacya, Weterynarya, Choroby Oczów, Nauka Położnicza i Historya Lekarska.

§. 10.

Przedmioty Naukowe w Wydziale Filozoficznym, a szczegolnie w Oddziale Matematyczno Fizycznym, będą: Matematyka Elementarna, ile będzie potrzebną; Matematyka zastósowana, Matematyka wyższa, Astronomia, Historya Naturalna w całey swey rozciągłości, Fizyka, Chemia, Mineralogia, Botanika łącznie z Nauką Ogrodnictwa i Leśnictwa.

§. 11.

Przedmioty Naukowe w Wydziale Filozoficznym, a szczególniey w Oddziale Filozoficzno Literackim, będą: Bibliografia, Literatura klassyczna Starożytna Grecka i Rzymska, Języki Wschodnie, Litera-

tera-

teratura Polska z porownywaniem Literatury innych Języków Słowianskich, Historya, Jeografia Statystyczna, Filozofia Teoretyczna i Praktyczna.

§. 12.

Lubo §§. 7. i 11. dość przedmiotów Naukowych obięły, iednak Wydziały nieodmowią przyiąć inne ieszcze przedmioty szczególne, skoro te uznane będą za godne do dawania oddzielnie.

§. 13.

Każdy Wydział co do rozkładu przedmiotów Naukowych pomiędzy swe Członki, uczyni Proiekt, iakim sposobem tenże Rozkład ma się uskutecznić.

§. 14.

§. 14.

Proiekt ten po otrzymanem zatwierdzeniu Rady Rektorskiey, potwierdzonym będzie przez Kommissyą Organizacyiną. Zmiany któreby się okazały potrzebnemi na przyszłość, podpadać będą zatwierdzeniu Wielkiey Rady Uniwersytetu. —

§. 15.

W tym Rozkładzie Nauk między Professorów każdego Wydziału, baczność zachowana bydź powinna, aby każdy z Professorów aktualnych, przedmioty od Niego dotąd dawane ile można zatrzymał, lub takowe które do nich naywięcey się zbliżaią. —

§. 16.

Pensye Professorów zostały powiększone, Ci więc nie będę mogli odmowić dawania aż do dziewięciu lekcyi na tydzień, ieśli Rozkład Nauk wymagać tego będzie. — Wyięci iednak od tego będą Professorowie Astronomii i Kliniki, którzy tylko po sześć Lekcyi dawać będą, iako też Professor Dyssektor i Professor Adjunkt Obserwatorium, którzy obadwa po cztery lekcye w tygodniu dawać obowiązani. —

§. 17.

Dla rozszerzenia Nauk Sztuk pięknych, dołączona została do Uniwersytetu Akademia tychże Sztuk. —

§. 18.

Każdy z dwoch Professorów dawać będzie po sześć lekcyi w tygodniu, uczyć będą Teoryi Sztuk, i dawać oddzielnie Lekcye Rysonków i Malarstwa.

§. 19.

Uniwersytet wyznaczy mieysce dla Akademii Sztuk, składaiące się z wielkiey Sali i przyległego Pokoju, w których Professorowie koleyno obowiązani będą znaydować się w przedpołudniowych godzinach od osmey do dwunastey, tak dla kierowania pracą Uczniów, iak wspierania tychże radami swemi. — W czasie wolnym od lekcyi zatrudniać się mogą swoia własną robotą.

§. 20.

Duchowieństwo i Mieszkańcy Krakowa i Jego Okręgu, proszeni będą o udzielenie, lub pożyczenie Obrażow, w celu umieszczenia ich do kopiowania w Sali Akademii Sztuk pięknych.

§. 21.

Pięciu Nauczycielów Języków Europeyskich naypotrzebnieyszych, szczególniey dla tego Wolnego Kraju, ustanowieni są teraźnieyszą Organizacyą, z obowiązkiem dawania czterech Lekcyi publicznych w tygodniu, Języka i iego Literatury.

§. 22.

§. 22.

Podobnież ustanowiono czterech Nauczycieli do cwiczeń Ciała, to iest: do ieżdzenia konno, fechtowania, tańcowania i pływania. — Pierwszy utrzymywać będzie dwa konie, i uczyć po cztery godziny na tydzień, tak aby w ciągu roku Naukowego ośmiu Uczniów usposobił, którzy w nadgrodę swey pilności uzyskaią przeznaczenie do tey Nauki Rektora. — Jnni trzey obowiązani będą uczyć swey Sztuki po cztery razy na tydzień dziesięciu Uczniow zaleconych od Rektora. —

§. 23.

Tenże sam obowiązek włożony będzie na Professora Rzeźbiarstwa, który

dawać

dawać będzie Lekcye w mieyscu przeznaczoném na Akademią Sztuk pięknych pod dozorem Jey Professorów. —

§. 24.

Jle można było, starano się o powiększenie funduszów na Jnstytuta, Muzea i Gabinety Uniwersytetu —

§. 25.

Co się tycze Bibloteki, 9,600. Złł: przeznaczone na zakupienie Książek, tak będą rozdzielone, iż Wydział Teologiczny ma prawo użyć z niey 600. Złł: inne zaś dwa Wydziały, iako też dwa Oddziały Wydziału Filozoficznego, każdy z osobna po 1,000. Złł: — Biblote-

karz sam 5000. Zło:— Wydawca każdey Książki drukowaney w tym Kraju, winien będzie Bilbliotece darmo złożyć dwa Exemplarze. —

§. 26.

Co do Kliniki: urządzone będą 12. Łożek na wewnętrzne Choroby, ośm na zewnętrzne, a cztery na Położnicze.—

§. 27.

Klinika iak tylko będzie można nayprędzey przeniesioną zostanie z Klasztoru Siostr Miłosierdzia. — Na przyszłość umieszczona będzie w ogólnym Szpitalu, lecz w osobnych Salach i Korytarzami oddzielonych. —

§. 28.

§. 28.

Pieniądze przeznaczone na wydatki Jnstytutów nie będą oddawane w ręce Dozorców tychże Jnstytutów, lecz ci odeszlą Osoby interessowane do Kassy Uniwersytetu, do wzięcia z niey co im się należy, stósuiąc się do prawideł przepisanych osobném Urządzeniem Rachunkowości. —

§. 29.

Co się tycze Pensyi dla wysłużonych Professorów będą ścisle Prawidła w §§ następnych określone.

§. 30.

Sama tylko niezdolność dłuższey pracy udowodniona Swiadectwem Lekarzów, nadaie prawo żądania Pensyi wysłużoney. —

§. 31.

Do oznaczenia Summy takowey Pensyi wzięte będą za podstawę lata strawione w stanie aktualnego Professora. —

§. 32.

Professorowie nie lieżący dziesięć lat Usług, nie będą prawnie upoważnieni do żądania pensyi, lecz w przypadku

potrze-

potrzeby zaleceni będą Zgromadzeniu Reprezentantów, aby wzgląd mieć chcieli na ich stan.

§. 33.

Professorowie których Usługi doszły lat dziesięciu, nieprzechodząc lat dwudziestu, mieć będą Pensyi 2000. Złł: Ci którzy strawili w tym zawodzie od 20. do 30. lat 3000. Złł: — Ci nakoniec którzy przeszli lat 30. pobierać będą 4000. Złł: Pensyi wysłużoney. —

§. 34.

W przypadku gdyby nic z funduszu na Pensye wysłużone 30,000. Złł: przeznaczonych niezostało, staraiący się o

nie,

nię, winien będzie teyże oczekiwać, lub ieśli dwoch się znaydzie żądaiących Pensyi wakuiącey, taż między nich będzie rozdzielona.

§. 35.

Żądaiący Pensyi, będąc przymuszony teyże oczekiwać, zastąpiony będzie w pracy od swych Kollegów stósownie do nastąpić maiącey z temiż Umowy, wyznaczy Mu się Pensya przyzwoita, a Zastępcy podzielą między siebie pozostałą resztę Pensyi. — To iednak Zastępstwo powinno ustać, skoro tylko fundusz Pensyi wysłużoney okaże się, a wtedy niezwłocznie przystąpi się do obrania nowego Professora aktualnego

§. 36.

Rozdawnictwo Pensyi Wdowom, uważać się ma za Łaskę, i teyże prawnie żądać nie mogą. Udzielenie takowey Pensyi zależeć będzie od Rady Wielkiey Uniwersytetu, na przedstawienie teyże, i tylko z 6000. Złł: na to przeznaczonych.

§. 37.

Z Resztą Prawidła w Statucie wyrażone co do wysłużonych, względem posiadaiacych podwóyne Urzędy i płace, będą zastósowane. — A co do Prefessorów Teologii, Plebanie lub inne Beneficia Uniwersytetu, służyć Im będą za Pensye wysłużone. —

§. 38.

§. 38.

Professorowie Lyceum i Professorowie Swieccy S. Barbary, według tychże zasad uważani będą, z tą tylko różnicą, iż stopniowanie ich Pensyi będzie następuiące: 1000. Złł: po 10. latach, 1500. Złł: po 20. — 2000. po 30. latach Usługi. —

TYTUŁ IIgi

O Budżecie Uniwersytetu.

§. 1.

Stósownie do Konstytucyi corocznie Budżet Uniwersytetu układany będzie z Budżetem ogólnym Kra-
A. iowym, i iako Annex do tego Sta-

tutu załączony. — Budżet na rok bieżący iest dołączony temu Statutowi. —

§. 2.

Summa maiąca wpływać do Kassy Uniwersytetu z Kass publicznych, oddawaną będzie w terminach miesięcznych.

§. 3.

Przy układaniu stanu wydatków, szczególnieyszym było zamiarem, zwiększaiąc liczbę Lekcyi dawać się maiących, powiększyć płacę Professorów, a tym sposobem przy znacznie powiększoney ilości Nauk oszczędzić ilości osób.

§. 4.

§. 4.

Tym sposobem można było założyć Akademią Sztuk pięknych, z których potrzeba się spodziewać wielkich korzyści, ustanowić Nauczycieli Języków i cwiczeń, których Posady nigdy tutay nie miały mieysca, powiększyć fundusz wielu Jnstytutów i Muzeow, przydać niektóre Katedry do Wydziału Prawa i Lekarskiego, w cale nową nadać Organizacyą Szkole S. Barbary, i ieszcze zachować w zakładzie dosyć znaczną Summę na nieprzewidziane przypadki i przyszłe ulepszenia. —

§. 5.

Co się tycze Kliniki, okazał przybliżony Rachunek, iż na 24 Chorych

maią

maiących służyć do nauki, wydatek z Kassy publiczney w Szpitalach, wynosiłby dwie trzecie części z całkowitey Summy, która na lepsze utrzymanie tychże Chorych i starannieysze opatrowanie w zakładzie klinicznym iest przeznaczona. Gdy te dwie trzecie części ma wypłacać Kassa publiczna, słuszną iest rzeczą, aby Uniwersytet tę trzecią część dostarczył iako wynikaiącą z Instrukcyi publiczney. — Ta trzecia część wydatku potrzebnego na 24. Chorych, wyrachowana iest na 6000. Złł: a gdy Summa 18000. Złł: legowana iest na Klinikę, Procent od teyże powinien bydź odtrąconym, i tym sposobem zostaie się 5100. Złł: które wydane będą z Kassy Uniwersytetu do Kassy Szpitala, w którym Kliniki znaydować się będą. —

§. 6.

§. 6.

Mechanik którego płaca położoną iest między wydatkami Obserwatorium, nie tylko użytecznym będzie dla tego Instytutu, lecz także dla innych Katedr, któreby go potrzebowały, mianowicie Fizyki i Matematyki. —

§. 7.

Administracya Domów Uniwersytetu zwanych Bursami, i udzielanie wsparcia pieniężnego nazwanego Bołkarną, w dotychczasowym stanie pozostaną, i iak przyłączony Statut Administracyi wewnętrzney, to z szczegołami okaże. —

§. 8.

Wydatki pod tytułem nadzwyczayne urządzone były, według średniey wydatków tego rodzaiu w sześciu ostatnich latach. — Do Opału przydana iest Summa 2000. Złł: płacić się maiąca Senatowi ogołem za sprowadzenie Drzewa i Węgli dla Uniwersytetu i Liceum.

§. 9.

Jeśli po ukończonych Rachunkach z Rządem Królestwa Polskiego, okazałyby się Zaległości Uniwersytetowi przypadaiące, też stanowić będą fundusz oszczędności na potrzeby i nieprzewidziane wypadki Uniwersytetu. —

§. 10.

Senat Rządzący obowiązanym będzie nakazać wypłatę Summy należącey się Uniwersytetowi, za każdy bieżący miesiąc w pierwszey iego połowie.

§. 11.

Przy śmierci pobieraiącego Pensyą, miesiąc zaczęty rachowany będzie za cały, taż zatém Pensya miesięczna stanie się własnością iego Dziedziców. —

§. 12.

Obrachunek Kassy Uniwersytetu czyniony będzie według Urządzenia Jeneral-

neralnego zawieraiącego potrzebne wzory do dokładności i iednostayności takowych działań. —

§. 13.

Rachunek zaczynać się ma od 1. Czerwca każdego roku, a kończyć 31. Maia iako roku finansowego Rządowego. — Rachunek powinien bydź podany Senatowi Uniwersytetu naydaley do 15. Lipca, który po onegoż roztrząsnieniu i sprawdzeniu, poda go do roztrząsnienia Senatowi Rządzącemu naydaley 1. Września. —

§. 14.

W tymże samym czasie Uniwersytet poda Senatowi Rządzącemu na rok

przy-

przyszły finansowy Proiekt do Budżetu Uniwersytetu, a który według Konstytucyi ma stanowić część Budżetu ogólnego.

TYTUŁ IIIci

O sposobie kierowania Naukami

§. 1.

Popisy Uczniow dwoiakiego będą rodzaiu, to iest przy wstępie Ucznia dla poznania stopnia iego Nauki i zdolności do dalszego ciągu Nauk, i popisy roczne dla rozpoznania postępku w Naukach w upłynionym Kursie. —

§. 2.

Pierwsze popisy nie będą miały mieysca, skoro Uczeń przyniesie Swiadectwo

dectwo doyrzałości Urzędowe z Gymnazyum lub Lyceum Kraiowego albo Zagranicznego.

§. 3.

W przeciwnym razie popis tęn odbywać się będzie przed Kommissyą złożoną z Dziekana Wydziału, któremu Uczeń chce się poświęcić, i Professora Języków Klassycznych, Matematyki i Filozofii. — Młodzieńcy udowodnić będą winni posiadanie Umieiętności, których znaiomość uznaną iest za potrzebną przed wstępem do Nauki, ktorey chcą się poświęcić. —

§. 4.

Popisy roczne odbywać się będą sposobem dotąd używanym i szczegóło-

wo przepisanym w Statucie dołączonym o Administracyi wewnętrzney Akademii.

§. 5.

Plan Nauk maiących bydź dawanemi, podany będzie od każdego Wydziału, i roztrząsany przez Zgromadzenie z Dziekana i Rektora, ktorzy mieć będą na uwadze, aby tak Plan był ułożony, iżby Uczeń w każdym Kursie do słuchania pięciu tylko Lekcyi dziennie był obowiązany. —

§. 6.

Na kurs Filozofii dla tych, którzy zupełnie chcą go ukończyć, przeznacza się lat dwa lub trzy, na kurs Prawa lat

trzy, przeplataiąc ie umieiętnościami filozoficznemi wprzód potrzebnemi do tey Nauki, ieśli tych ieszcze Uczniowie nieposiadaią. — Do Sztuki Lekarskiey naznaczony będzie przeciąg lat cztery, obeymuiąc przytém Umieiętności Filozoficzne za potrzebne do tegoż uznane. —

§. 7.

Kurs Nauk każdemu Uczniowi przepisanym będzie przeplataiąc co do Teologow, Prawników i sposobiących się do Sztuki Lekarskiey, między przedmioty główne ich Nauk, wiadomości Filozoficzne zbywać im mogące. —

§. 8.

W tém iednakże kierowaniu Naukami, co się tyczy Zagranicznych Osób, starać się potrzeba, aby Kurs ich Nauk stósownym był do zwyczaiów i prawideł przepisanych, w własnym ich Kraju ile możności. —

§. 9.

Wakacye też same pozostaną iak dotąd, i w nich każdy Professor mocen iest rozrządzić do upodobania swym czasem. — Wyiąwszy zaś ten czas winien Professor starać się o dozwolenie na każdą Podroż, przez którą opuściłby iaką Lekcyą. — Toż zezwolenie danèm będzie od Rektora, który o tém uwiado-

mi Wielką Radę Uniwersytetu, gdyby nieobecność dłuższą była nad dni czternaście. — Na takową nawet nieobecność dwa razy tylko do roku Rektor zezwolić może. —

§. 10.

Żądaiący takowego oddalenia się, powinien udowodnić przez Umowę z iednym ze swych Kollegów, że żadna z iego Lekcyi nie będzie opuszczoną. Toż ułożenie się iest dowolne, i z iakimkolwiek może bydź uczynione Professorem, podpada iednak zatwierdzeniu Dziekana Wydziału i Rektora, którzy mocni będą sprzeciwić się temu, skoro to widocznie szkodliwém znaydą dla Nauk. —

§. 11.

§. 11.

W przypadku choroby nietrwaiący dłużey nad Tydzień, powstaiący z niey postara się o wynadgrodzenie opuszczonych Lekcyi. — Rektor iako też Dziekan są upoważnieni wywiedzieć się iakim sposobem dopełnił tego obowiązku.

§. 12.

W przypadku dłuższey choroby, Rektor z Wydziałem przedsięwezmą stósowne środki do zastąpienia chorego. — Professorowie z kolei do tego obowiązani będą, szczególniey też Nadzwyczayni, ieśli tacy znaydować się będą; Ci niebędą mogli odmowić przyięcia iedney na dzień Lekcyi. —

§. 13.

Professor dla choroby zastąpiony, nic z swych dochodów tracić niebędzie. Lecz w przypadku gdyby ta w chroniczną się zamieniła, i dłużey nad rok trwała, upoważnia się uniwersytet żądać oddalenia Chorego z stósowną Pensyą według powyższych przepisów ustanowioną. —

§. 14.

Wolno będzie Professorom nauczaiącym, dawać swe Lekcye w Języku Łacińskim lub Polskim, wyiąwszy iednak Lekcye udzielane Akuszerkom, tudzież Hirurgii, i Weterynaryi praktyczney, które tylko wyłącznie w Języku Polskim dawane będą. —

§. 15.

Każdemu Professorowi wolno iest uczyć także przedmiotów Naukowych, które w kursie innemu z Jego Kollegów naznaczone były. — Jednak ich Słuchacze zdawać będą popis z tegoż samego przedmiotu przed Professsorem nauczaiącym i do tegoż przedmiotu mianowanym. —

TYTUŁ IVty

O Stosunkach wewnętrznych i Policyi Uniwersytetu.

§. 1.

W Względzie Naukowym Uniwersytet iest niepodległym i tylko obowiązanym będzie coroczne zdawać Senatowi

Rzą-

Rządzącemu Rapporta, o liczbie Uczniow i tychże postępku, który w właściwym czasie udzielać się będzie Zgromadzeniu Reprezentantów. — Senat Rządzący, Domy wyiąwszy, zawiadować będzie funduszami Uniwersytetu. —

§. 2.

B. Stósunki wewnętrzne Uniwersytetu przepisane w szczegołach zostały w załączonym Statucie. — Ten ułożony był według iuż istnącego, z niektòremi wedle okoliczności odmianami. —

§. 3.

Co do Policyi, przy Rektorze pozostanie Władza karności w względzie wszy-

stkich

stkich uchybień i przewinien, których ukaranie należałoby do Policyi, gdyby winny nie był Członkiem Uniwersytetu lub Uczniem. —

§. 4.

Co się tycze zaaresztowania, skoro będzie potrzebném, a które w Gmachu Uniwersytetu uskuteczniać się nie może (w tym bowiem przypadku uskutecznione bydź powinno przez zażądanie od Rektora) Policya zatrzymawszy Osobę na gorącym uczynku, odda go Rektorowi, który go osądzi, lub w przypadku, gdyby osądzenie przewyższało Jego Władzę, odeszle go do Sędziego właściwego.

§. 5.

§. 5.

Gdyby zaś uchybienie Professora przeciwko swym obowiązkom, takowego było rodzaiu, iżby oddalenie za sobą pociągało, tedy rzeczony Professor wysłuchany bydź ma z swoią obroną, Senat zaś Uniwersytetu po konkluzyi Aktów wyda Wyrok. —

§. 6.

Skarany może założyć Appellacyą do Wielkiey Rady Uniwersytetu, która go w ostatniey Jnstancyi sądzić będzie. —

TYTUŁ Vty

O stósonkach Akademii z Rządem Krajowym.

§. 1.

Z siebie samego wypływa, że Uniwersytet bądź uważany iako Ciało w ogóle, bądź w Członkach swoich, musi bydź podległym wszystkim Prawom i Urządzeniom Krajowym, i że niezawisłość w względzie Naukowym zostawiona Temuż, nie może nigdy rozciągać się aż do naruszania tego powszechnego prawidła. —

§. 2.

Kollizye mogące się zdarzać między Rządem i Uniwersytetem, załatwione

będą

będą przez Wielką Radę Uniwersytetu złożoną z tego powodu z Członków wszystkich Władz Krajowych.

§. 3.

Dla nadania więcey świetności Uniwersytetowi, i dla ułatwienia tey Opieki szczególnieyszey Mu przyrzeczoney, Uniwersytet wybierze w Zgromadzeniu ogòlnem, trzech Konserwatorów z Grona nayznakomitszych Obywateli, trzech Kraiow Pogranicznych Mocarzy proteguiacych, to iest: iednego Konserwatora z każdego Państwa. —

§. 4.

Prawa i obowiązki trzech Konserwatorów będą następuiące:

a. Mieysce honorowe przy wszystkich Uroczystościach Uniwersytetu na których znaydować się będą. —

§. 5.

b. Zawiadomienie się o wszystkiem, co się tycze Uniwersytetu — Raporta roczne o stanie Uniwersytetu, i o postępach umieiętności powinny im bydź udzielone. —

§. 6.

c. W przypadku potrzebnym, przyimą na siebie wstawienie się za Uniwersytstem do swoich Monarchów, a dla otrzymania iakowey od tych-

że

że Łaski, wolno będzie Uniwersytetowi, w prost się udawać do Konserwatorów. —

§. 7.

d. Każdy z Nich mianować będzie iednego Członka Wielkiey Rady Uniwersytetu.

Budżet Akademii Krakowskiey

Na Rok Finansowy 18$\frac{17}{18}$ a szczególniey na czas od 1. Października 1817. do ostatniego Maja 1818.

P R Z Y C H O D

1. Z Kass publicznych Złł: 400,000.

2. Dzierżawa Drukarni Złł: 1200.

3. 180. Siągów Drzewa w połowie twardego, i 600. Korcy Węgli z Lasów i Kopalni Wolnego Miasta, za które zapłata Złł: 2000. iest położoną na Linii Rachunku w Etacie Wydatków

Złpol: 401,200.

WYDATEK

SALARYA.

A. Dla Dyrekcyi

1. Rektor — — Złł: 8000.
2. 5ciu Dziekanów po 1000 Złł: 5000.

3. Prokurator i Kassyer Złł: 2000.
Tenże sam będzie miał 1000. Złł: z źrodła Szkoł pierwiastkowych.

4. Sekretarz	— —	Złł: 2000.
5. Kancellista	— —	Złł: 1200.
6. 2ch Bedeli po 1200.		Złł: 2400.
7 Dozorca	— —	Złł: 600.
		Złł: 21,200.

B. Dla Wydziałów

1. Wydział Teologiczny

a. Professor Markiewicz		Złł: 4000.
b. „	Kudrewicz	— 4000.

c.	Professor	Gilles	— 4000.
d.	"	N.	— 4000.
			Złł: 16,000.

2. Wydział Prawa

a.	Professor	Litwiński	Złł: 7000.
b.	"	Krzyżanowski	Złł: 7000.
c.	"	Boduszyński	Złł: 7000.
d.	"	Słotwiński	Złł: 7000.
e.	"	N.	Złł: 6000.
			Złł: 34000.

3. Wydział Lekarski

a.	Professor	Sawiczewski	Złł: 7000.
b.	"	Boduszyński	— 7000.

c.

c.	Professor Wozniakowski	Złł:	7000.
d.	„ N.	—	6000.
e.	„ N.	—	6000.
f.	„ N.	—	6000.
g.	Dissektor N.	—	4000.
		Złł:	43000.

4. Wydział Filozoficzny

a. *Oddział Matematyczno Fizyczny.*

a.	Professor Łęski	Złł:	7000.
b.	„ Estreicher	—	7000.
c.	„ Markowski	—	7000.
d.	„ Hube	—	7000.

e.	Professor Markiewicz	Złł:	7000.
f.	„ N.	—	6000.
g.	Adiunkt Obserwatorium	—	3000.

Złł: 44000.

b. *Oddział Filozoficzno Literatury*

a.	Professor Czermiński	Złł:	7000.
b.	„ Bandtke iako Professor Bibliografii i Bibliotekarz	Złł:	9000.
c.	Professor Czaykowski	Złł:	7000.
d.	„ N.	—	6000.
e.	„ N.	—	6000.

Złł: 33000.

c. *Nauczyciele Językòw*

1. Nauczycielowi Języka Francuzkiego — — Złł: 1500.
   X. Boucher Nauczycielowi aktualnemu do Osoby, Tytuł i wszystkie prawa Professora z oddziału Filozoficzno Literatury, i ieszcze Złł: 300.
2. Nauczyciel Języka Niemieckiego N. — — Złł: 1500.
3. „ Angielskiego N. — 1500.
4. „ Włoskiego N. — 1500.
5. „ Rossyiskiego N. — 1500.

Złł: 7800.

d. *Nauczyciele Cwiczeń*

1. Nauczyciel ieżdzenia na koniu N.	—	—	Złł: 2400.
2. „ fechtowania N.		—	1000.
3. „ tańcowania N.		—	1000.
4. „ pływania N.		—	600.
			Złł: 5000.

e. *Akademia Sztuk pięknych.*

1. Professor Peszka			Złł: 4000.
2. „ Brodowski		—	4000.
3. Dozorca	— —	—	600.
4. Na potrzeby	—	—	1400.
5. Nauczyciel Rzeźbiarstwa		—	1000.
			Złł: 11000.

II. Jnstytuta

1. *Ogród Botaniczny*

a. Pensya Ogrodnika Chladek — — — Złł: 3000.

b. Na inne potrzeby salvo calculo — — — 8000.

Złł: 11,000

2. *Obserwatorium*

a. Na zakupienie Jnstrumentów — — — Złł: 3000.

b. Pensya Mechanika — 1000.

Złł: 4000.

3. *Klinika s. c. Złł:* 6000.

Należy odciągnąć z tey Summy Procent roczny od Summy Zp: 18000. po 5. od 100. — — Złł: 900.

Zostaie się na linią Rachunku Złł: 5100.

4. *B i b l i o t e k a*

a. Adiunkt — — Złł: 2000
b. Dozorca Domu — — 1000.
c. Stroż — — — 600.
d. Na zakupienie Książek s. c. — 9600.

Złł: 13200.

5. *Potrzeby Katedr Lekarskich s. c.*

a. Na Gabinet Anatomiczny Złł:	900.
b. Na Chirurgią i Sztukę Położniczą — — —	800.
c. Na Farmacyą — —	900.
d. Na Klinikę Theoretyczną —	800.
e. Professorowi Kliniki na Fiakra — — —	1000.
f. Na Sztukę Weterynaryi, to iest: aby można dostać Zwierząt chorych, które służyć maią do Jnstrukcyi Konafałów — — —	600.
	Złł: 5000.

6. *Muzea, Gabinety i potrzeby Oddziału Matematyczno Fizycznego s. c.*

a. Na Laboratorium Chemiczne	— —	Złł: 2400.
b. Na doświadczenia Fizyczne	— — —	1000.
c. Na zakupienie z Mineralogii	— — —	700.
d. „ Zoologii	—	400.
e. Potrzeby Matematyki zastosowaney	— —	400.
f. Potrzeby nadzwyczayne	—	100.
		Złł: 5000.

III. Pensye

1. Zygmunt Włyński Złł: 500.
2. Jędrzey Trzciński — 4000.

3.

3.	Jan Sniadecki —	Złł.	4000.
4.	Felix Radwański —	—	4000.
5.	Antoni Szaster —	—	4000
6.	Jacenty Przybylski	—	4000.
7.	Jozef Januszewicz	—	4000.
8.	Marcin Fiiałkowski	—	4000.
9.	Franciszek Kostecki	—	4000.
10.	Antoni Himonowski	—	1200.
11.	Jan Stanowski —	—	600.
12.	Jozef Leszczyński	—	865.
13.	Wincenty Koncewicz	—	1200.
14.	Jozef Sołtykowicz —	—	1200.
15.	Andrzey Markiewicz	—	800.
16.	Michał Dymidowicz	—	1200.
17.	Wdowa Czerwiakowska	—	2000.
18.	Wdowa Wohlfeil —	—	1500.

Złł: 43065.

Na

Na przyszłość Fundusz na Pensye będzie tylko 36000. Zp: to iest 30,000. dla Professorów, a 6000. dla Wdow.

IV. Fundacye

1. Na Domy zwane Bursy s. c. — — — Złł: 6000.
2. Na wsparcie ubogich Studentów fundusz przeznaczony zwany Borkany salvo calculo — — Złł: 6000.

Złł: 12000.

V. Liceum i Szkoły.

1. Na Lyceum — Złł: 29480.
Na Szkołę S. Barbary — 13000.

3.

3. Na Szkołę S. Jana Złł: 13630.

Będą mieć ieszcze Zp: 1000. z funduszu Szkoł Początkowych na Szkołę początkową którą tam utrzymuią, razem — Złł: 56110.

VI. Na Extraordynaria.

1. Podatek z Domów Akademickich — Złł: 1688.
2. Strożom Domów Akademickich — — — 3600.
3. Na Opał salvo calculo
a. Senatowi za koszta wydobywania — — — 2000.

Za Akademią i Liceum

b. Na sprowadzenie go z Wisły — — — —	600.
4. Kominiarzom salvo calculo —	400.
5. Na Swiatło — — —	360.
6. Na koszta korrespondencyi s. c. — — —	600.
7. Koszta Kancellaryi —	1000.
8. Budowanie i reparacya większa i mnieysza podług ułamku z lat sześciu —	5250.
9. Wydatek na Uroczystości Akademickie — —	170.
10. Professorowi Kosteckiemu rożnica zapłaty Dziekana teraźnieyszego za czas Jego Dziekanstwa — —	1000.
Złł:	16668.
Złł:	388143.

VII. Na potrzeby nieprzewidziane, albo na ulepszenie Nauk zostaie ieszcze Summa — — — 13,057.

Summa całkowitą wydatków Złł: 401,200.

UWAGI

1. Są ieszcze wyznaczone nadzwyczayne, lecz niewchodzące na Etat.

a. Zp: 8000. na kupno Narzędzi do Obserwatorium z oszczędności Liceum.

b. Summa na zaopatrzenie Laboratorium Chemicznego z funduszu oszczędności przeznaczonego na iego utrzy-

trzymanie w Kassie Akademickiey, a to o tyle, o ile też oszczędności dozwolą. —

c. Zp: 2000. na pierwsze urządzenie Akademii Sztuk, wszystko zaś to salvo calculo, i wedle poprzedniczego oznaczenia. —

2. Ma się rozumieć iż wszystkie pozycye tego Budżetu są na rok ieden zupełny, należy więc iako Budżet sam zastosowany, iest tylko do ośmiu miesięcy, odciąć trzecią część z każdego wydatku Budżetu, tym sposobem że Przychód miesięczny będzie tylko Zp: 33433. $\frac{1}{3}$ a na cały okres Budżetu Zp: 267466. $\frac{2}{3}$ —

Kraków dnia 5. Sierpnia 1818. Roku.
(podpisano) *Mieczyński* — *Sweerts-Spork* — *Reibnitz.* — *Darowski* K. O. Sek: (L. S.)

WE-

WEWNĘTRZNE URŻĄDZENIE SZKOŁY GŁÓWNEY KRAKOWSKIEY

I. *Wyobrażenie i cel Szkoły Główney*

§. 1.

Szkoła Główna iest naywyższą Szkołą Nauk i umieiętności. — Rożni się od Szkoł innych tym, że przyimując Uczniow, maiących iuż znaczne postępki ogolnego oświecenia, powinna ich sposobić do innych szczególnych, i iuż oznaczonych celów, iakie sobie każdy z nich stosownie do obranego zawodu, w przyszłym życiu zakłada, tak aby odchodzący z tey Szkoły Uczeń, poznawszy całość swey umieiętności i sty-

cznośc z innemi, przez dalsze własne cwiczenie, mogł w tym lub owym względzie, stać się prawdziwie uczonym. —

§. 2.

Aby temu celowi odpowiedzieć mogła Szkoła Główna, powinna nietylko utrzymywać i rozkrzewiać w Narodzie Nauki i Umieiętności w takim stopniu, na iakim iuż w Swiecie uczonym stanęły, ale nadto usiłować nieustannie, one doskonalić, i Teoryą ich do użytku społeczności zastosowywać. —

§. 3.

Zaszczytem będzie Szkoły Główney i pożytkiem dla Kraiu, ieżeli Członki

Jey

Jey, nieprzestaiąc na właściwym powołaniu uczenia swych Uczniow, stawać się będą nadto Nauczycielami całey Publiczności, przez wydawanie czy to Dzieł oryginalnych, czy to tłomaczeń z obcych Językow, w wszelkim rodzaiu Nauk i Umieiętności. —

§. 4.

Dla tego wszystkie Osoby Szkoły Głównej uważane są, raz iako Członki Szkoły uczącey, drugi raz, iako Członki Towarzystwa Uczonych. — Uważane w pierwszym względzie, maią niżey przepisane powinności, stałe i nieodmienne, z których są odpowiedzialnemi, uważa-

ne w względzie drugim, maią obowiązki dobrowolne, iakie sami sobie przepiszą. —

§ 5.

Członki Szkoły Główney uważane iako Towarzystwo, mogą podług upodobania swego przybierać do tegoż Towarzystwa Osoby uczone nienależące do Szkoły Główney, mogą starać się o związki i one utrzymywać z Towarzystwem Przyiacioł Nauk w Warszawie, i z innemi nawet Zagranicznemi. —

II. Wydziały Akademickie

§. 6.

Szkoła Główna Krakowska mieć będzie cztery Wydziałów.

a.

a. Wydział Teologiczny.

b. „ Prawa i Administracyi.

c. „ Lekarski i

d. „ Filozoficzny

Ostatni składać się będzie z dwoch Oddziałów iako to:

1. Z Matematycznego i Fizycznego.

2. Z Filozoficznego i Literatury.

Każdy z pierwszych trzech Wydziałów, i każdy Oddział Wydziału czwartego, składać się będzie z Dziekana i z Professorów. —

§. 7.

We wszystkich Wydziałach Kurs roczny Nauk, zaczyna w pierwszy Ponie-

niedziałek w miesiącu Październiku przypadaiący, a kończy się w Sobotę przed pierwszym Sierpnia. — Czas pośredni pomiędzy temi dwoma terminami, wolny iest od dawania i słuchania Lekcyi publicznych. —

A. Wydział Teologiczny.

§. 8.

Wydział Teologiczny obeymuie następuiące Nauki:

a. Pisma Swięte starego Testamentu, cum introductione ad omnes libros sacræ scripturæ et Archæologiæ, Biblica, Exegetica veteris Testamenti.

b. Pismo Swięte nowego Testamentu, Hermenevtica novi Testamenti.

c. Historya Kościelna.

d. Theologia dogmatica.

e. Theologia moralis christiana.

f. Theologia pastoralis, Catehetica, Homiletica i Kaznodzieystwo.

B. Wydział Prawa i Administracyi

§. 9.

Wydział ten obeymuie Nauki:

a. Prawo Natury, Prawo publiczne i Narodòw.

b. Institutiones Justiniani, Kodex Cywilny Kraiowy, Prawo Handlowe i Procedurę Cywilną. —

c. Prawo Rzymskie, Prawo Kościelne i tychże Praw Historyą.

d. Prawo Kriminalne i Procedurę Kryminalną. —

e. Konstytucyą Kraiową, Naukę Policyi.

f. Ekonomią Polityczną i Naukę Finansów w szczególności.

g. Rolnictwo.

C. Wydział Lekarski

§. 10.

W tym Wydziale dawane będą:

a. Anatomia wraz z rozczłonkowaniem praktycznym, i z obowiązkiem zrobienia Preparatów Anatomicznych i Fizyologia.

b. Patologia ogolna i szczególna - Semiotica - Higycena i Materia Medica.

c. Farmacya.

d. Terapia ogólna i szczególna (zawieraiąc razem choroby Dzieci i Kobiet)

e. Klinika Teoretyczna.

f. Medycyna zewnętrzna, to iest: Chirurgia Lekarska (Chirurgia medyczna ręczna)

g. Chirurgia operativa (inclusive chorob Oczow, Zębow, Kości i Nauka o Bandażach)

h. Akuszerya teoretyczna i praktyczna.

i. Klinika Chirurgiczna.

k. Medycyna Sądowa - Policya Medycynalna.

l. Historya Medycyny.

m. Weterynarya teoretyczna i praktyczna. —

D. *Wydział Umieiętności Fizycznych i Matematycznych.*

§. 11.

Do Wydziału tego należą Nauki:

a. Matematyka wyższa w całey swey obszerności, cum calculo differentiali, integrali et variabili.

b. Matematyka applikowana (Geometria descriptiva) Architektura Cywilna i Budownictwo potoczne.

c. Mechanika i Hydraulika.

d. Astronomia z nauką robienia Mapp.

e. Fizyka teoretyczna i experymentalna.

f. Chemia w całey obszerności.

g. Botanika z Ogrodnictwem i Leśnictwem, Zoologia, Mineralogia, Gornictwo i Metalurgia.—

E. Wydział Filozofii, i Literatury.

§. 12.

Mieści w sobie:

a. Literaturę Polską z porownaniem Wzorów Literatury Łacińskiey, Greckich i innych Językow — Dialektykę Słowiańskiego Języka.

b. Język Grecki, Łaciński i innych Literatura.

c. Języki Europeyskie z ich Literaturą.

d. Języki Oryentalne.

e. Logika, Metafizyka, Etyka i Historya Filozofii.

f. Historya powszechna, Geografia, Statystyka, Archeologia, Numismatyka, Heraldika, Bibliografia i Historyografia. —

§. 13.

We wszystkich Wydziałach Kurs Nauk całkowity stanowi się do dwóch i trzech lat, wyiąwszy Lekarski, w którym trwa lat cztery; każdy zaś poiedyn-

czy przedmiot we wszystkich Wydziałach ma bydź w przeciągu połrocza lub roku iednego ukończony. —

§. 14.

Nim liczba Professorów będzie dostateczną, przedmioty pod każdym Wydziałem umieszczone, dawane będą z koléi, zaczynaiąc od nieodbicie potrzebnych, tak aby każda Nauka raz w ciągu kursu całkowitego w każdym Wydziale wydaną była.

§. 15.

Stanowienie zatym liczby Katedr i Lekcyi w każdym Wydziale — Rozkład Nauk na każdy Rok i na Osoby uczą

ce — Układ Planu Prelekcyi, które stosownie do okoliczności nastąpić powinno na Posiedzeniach Akademickich, zostawia się Senatowi Akademickiemu, za nastąpić maiącém zatwierdzeniem Wielkiey Rady Uniwersytetu Jagiellońskiego.

§. 16.

Wszystkie Wydziały utrzymuią ścisły pomiędzy sobą związek i składaią iedno Ciało, zostaią pod wspolnym Rektorem, który ma nad wszystkim Rząd bezpośredni, dozor zaś czyli dopilnowanie zachowania Ustaw tyczących się Szkoły Głównej, powierza się Senatowi Akademicznemu. —

III. Senat Akademicki.

§. 17.

Składać się będzie z Rektora, z Dziekanów Szkoły Główney, z dwoch Professorów, którzy są Senatorami, i z iednego Professora każdego Wydziału przez właściwy Wydział obranego.—

§. 18.

Sekretarz Senatu ten sam iest, co i Posiedzeń Szkoły Główney z głosem doradczym.—

§. 19.

Komplet składa się z siedmiu Członków, większość głosów stanowi, ró-

wność

wność rozwięzuie Prezyduiący; Prezyduie Rektor, a wiego niebytności Urzędnicy z kolei, iak są wyżey mianowani.-

§. 20.

Sessya zawisła od potrzeby, kiedy ią uzna Rektor albo ieden z Dziekanów, albo trzech Professorow tego żąda. — Zwyczayne odbywać się będą co Kwartał. — Na wszystkie Posiedzenia wzywa Rektor Członków wszystkich na piśmie, do niego więc żądaiący onych, zgłaszać się winni. —

§. 21.

Do Senatu należeć będzie:

a. Wspierać powagą swoią Rektora w okolicznościach ważnieyszych. —

b. Starać się aby Etat na Szkołę Główną wyznaczony, przez wpływy regularne był punktualnie opłacany. —

c. Wglądać aby każda kwota na swoie przeznaczenie użytą była.

d. Rozpoznawać i załatwiać wszelkie nieporozumienia i Kollizye.

e. Czuwać nad zachowaniem Ustaw Szkole Główney przepisanych, tudzież nad pilnością w swych obo-

 wią-

wiązkach szczególnych Dozorców wszelkiey w zarządzaniu Szkoły Główney zostaiacey własności. — Dla tego Rektor i wszyscy ci Dozorcy składać będą w Senacie dwa razy do roku Dzienniki swey czynności i Protokoły Wydatków, do rewizyi, obrachunku, i podpisu. —

f. Ułatwiać przez swoy wpływ Urzędowy i związki z innemi Magistraturami, pomnożenie Gabinetów i Zbiorów rzeczami zwłaszcza Krajowemi. —

g. Znaydować się na Examinach publicznych, to iest: do Konkursów o Katedry i do otrzymania stopni Akademicznych składanych.

IV. Wybor i obowiązki Rektora.

§. 22.

Rektora obieraią Wydziały; obieraią kogo im się podoba. — Każdy Wydział równie iak każda z dwóch Sekcyi Wydziału Filozoficznego, maią każde po iednym głosie; prawo głosowania służy Professorom czynnym, bądź ordynaryinym, bądź extraordynaryinym. — Wydział każdy ustanowi, komu głos przez niego dany bydź ma, a maiący za sobą naywięcey głosów Wydziałowych, zostaie Rektorem. Równość głosów rozstrzyga Zgromadzenie Jeneralne Professorów czynnych przez głosowanie poiedyncze (Viril Stimmen) pomiędzy temi, którzy równą liczbę głosów za sobą

 maią.

maią. — A ieżeliby i tu równość głosów zachodziła, natenczas Rada Wielka Szkoły Główney z pomiędzy dwóch Jndividuow Rektora mianuie. —

§. 23.

Czas iego Urzędowania trwać będzie lat trzy, lecz może bydź na nowo obranym.

§. 24.

O nastąpioném wyborze Senat Rządzacy zostanie uwiadomionem, i On Rektorowi Patent wydaie. —

§. 25.

Po otrzymaniu Petentu, installowany będzie uroczyście przez Senat Akademi.

demiczny w dniu na ten koniec przeznaczonym. — Ten Akt poprzedzi zdanie Sprawy przez Rektora przeszłego z trzechletnego Urzędowania, z wystawieniem stanu i postępku wszelkich Jnstytucyi Szkoły Główney. —

§. 26.

Aż do czasu tey Jnstallacyi trwa Urzędowanie Rektora dawnego. —

§. 27.

W przypadku oddalenia, choroby lub śmierci Rektora, Zastępcą Jego iest Dziekan naystarszy. — W przypadku śmierci Rektora, ten Zastępca natych-

miast donieść winien o tém wypadku Senatowi Akademicznému. —

§. 28.

Rektor iako Naczelnik wszystkich Wydziałów, czuwa bezpośrednio nad wykonaniem Planu Nauk i wszelkich Urządzeń dla Szkoły Główney przepisanych. —

§. 29.

Do niego należy utrzymanie stosunków z Magistraturami Kraiowemi. —

§. 30.

Dozor naypierwszy nad zostaiącemi pod zarządzeniem Szkoły Główney fun-

dusza-

duszami i nad wszelką własnością pod zarządzeniem teyże Szkoły będącą, do niego należy. Tak Przełożeni nad Funduszami, iak całe Wydziały i poiedyncze Osoby, tak z Urzędu iak w osobistych potrzebach, do niego zgłaszać się, i od Niego odpowiedzi oczekiwać będą. —

§. 31.

Zażalenia przeciwko Rektorowi zachodzące, przesyłane będą Senatowi Rządzącemu, a rozpoznawane przez Wysoką Radę Szkoły Główney, do którey w takim razie, w mieysce Rektora ieszcze Dziekan ieden wezwanym bydź ma. —

§. 32.

§. 32.

Rektor przyimuie i zapisuie corocznie Uczniow Szkoły Główney w Regestr Jeneralny, podług przepisów Tytułu XIII. o Uczniach, z oznaczeniem Wydziału, w którym naywięcey sobie obieraią przedmiotów, tudzież roku, czy się na pierwszy, czy na drugi, trzeci lub czwarty zapisuią. —

§. 33.

Przy zapisie odbiera od Nich opłatę roczną, i tę składa do Kassy Szkoły Główney. —

§. 34.

Bez upoważnienia Rektora, nikt niemoże odwiedzać żadney Lekcyi pu-

bli-

bliczney, dłużey nad dni czternaście. — Lecz Rektor niemoże nikomu moralnemu i przyzwoity wiek maiącemu pozwolenia tego odmówić. — Osoby doyrzałe wiekiem i rozsądkiem, chcący słuchać pewnych tylko przedmiotów przez czas nieiaki, a nieżyczący sobie, iżby ie zapisywano do Regestru Uczniow zwyczaynych, Rektor upoważnia do odwiedzania Lekcyi publicznych bez zapisu, iako wolnych Audytorów, i o tym Professorów uwiadamia.

§. 35.

Professora nowo obeymuiącego Katedrę On wprowadza, i względem Niego Uczniom powinności zaleca. —

§. 36.

§. 36.

Niemoże zezwolić na oddalenie się od Szkoły Professora żadnego, poki ten nieobmyśli Zastępcy, i to na czas niedłuższy nad dni czternaście, i tylko przez dwa razy w ciągu całego roku. — Gdyby który oddalił się, niezostawiwszy Zastępcy, Rektor takowego Zastępcę wyznaczy na koszt oddalaiącego się. —

§. 37.

Rektor niemoże oddalać się od Szkoły Główney bez pozwolenia Wielkiey Rady Uniwersytetu, na czas dłuż-

szy nad dni trzy, wyiąwszy czas Feryi. Chcąc otrzymać Dymissyą, zgłosi się o nią półrokiem pierwey, a ieżeliby nawet w czasie Feryi w Podróż się puścić chciał, o oddaleniu się swoim Wielkiey Radzie Uniwersytetu donieść winien. —

§. 38.

Czuwanie nad dobrym porządkiem rzeczy, nad utrzymaniem i podsycaniem ducha gorliwości, któryby Szkole Głowney co raz większy stopień świetności nadawał, dzieli Rektor szczególnie z Dziekanami; czuwanie zaś nad pilnością i obyczaynością Uczniow, ze wszystkiemi Uczącemi. —

§. 39.

§. 39.

Dziekani składaią Radę Rektorską w materyach prędkiego lub taynego naradzenia się wymagaiących. — Mogą też na tey Radzie układać poprzedniczo materye rozbioru i zatwierdzenia na Posiedzeniach Jeneralnych lub Wydziałowych potrzebuiące. —

§. 40.

Z Uchwał Posiedzeń wszelkiego rodzaiu i Rady swoiey, tudzież z własnych Urządzeń i czynności, Rektor ułoży raz na rok całkowity Obraz Szkoły Głowney, co do wewnętrznego i zewnętrznego iey Składu, iako też co do Nauk,

Professorów i Uczniow, i ten przez ręce Senatu Akademickiego Senatowi Rządzącemu, Wielkiey Radzie Szkoły Główney, Kanclerzowi, Konserwatorom i Zgromadzeniu Prawodawczemu przeszle. Może także podać przy tey okazyi proiective swoie Uwagi do odmian i nowych Urządzeń na Rok następuiący, za zniesieniem się z Dziekanami. —

§. 41.

Aby zaś tak ważnym i obszernym obowiązkom tém pewniey i łatwiey zadosyć mogł uczynić, mocen będzie składać dla naradzenia się, oproez Rady z Dziekanami Posiedzenie Akademickie. —

V. O Posiedzeniach.

§. 42.

Rektor sam zwołuie Posiedzenia Akademickie, wydaiąc w tey mierze Obwieszczenia, albo z własnych powodów, albo na żądanie iednego z Dziekanów albo trzech Professorów. — W potrzebach ważnieyszych wyrazi materye, o których chce się naradzać.

§. 43.

Posiedzenia te albo są Jeneralne wszystkich Wydziałów, albo dwoch tylko lub trzech wzaiemnego porozumienia potrzebuiących, albo szzególnie ie-

dnego Wydziału. Wszystkich zaś posiedzeń celem będzie naradzanie się względem Planu Nauk, rozłożenia Nauk pomiędzy Professorów, względem sposobu ich dawania, usunięcia przeszkod i względem Konkursów Examinów, rozdawania Stopniow Akademickich, Raportów i. t. d.

§. 44.

Posiedzeń Jeneralnych nieoznacza się, ani czas, ani liczba, ale zwoływanie ich odbywać się będzie podług uznaney potrzeby. —

§. 45.

Posiedzenia Wydziałowe tak w materyach Naukowych, iako też w po-

rząd-

rządkowych i Ekonomicznych, odprawiać się maią raz w miesiąc w Poniedziałek (lub gdyby iaka zachodziła przeszkoda) w inny nayblizszy dzień po pierwszym dniu każdego miesiąca. — Te nie mogą bydź nigdy opuszczone, ani do innego miesiąca odkładane, choćby niebyło inney materyi do naradzenia się, oprocz zapewnienia się o dobrym rzeczy stanie i porządku. — Może iednak Rektor oprocz Posiedzeń miesięcznych, zwołać takowe Posiedzenie w każdym czasie kiedy będzie widział potrzebę. —

§. 46.

Posiedzenia Jenaralne składaią się z Dziekanów i wszystkich Członków tych Wydziałów, które są wezwane. —

§. 47.

Wydziałowe składaią się z Dziekana i wszystkich Członków iednego Wydziału.

§. 48.

Na Posiedzeniach Jeneralnych Rektor zawsze prezyduie, i w przedmiotach potrzebuiących dłuższego namysłu i przygotowania, Referentów wyznacza, na Wydziałowych zaś kiedy osądzi za rzecz potrzebną, lub kiedy o to od Dziekana lub Professorów będzie proszony. W przypadku niemożności znaydowania się na Posiedzeniach Jeneralnych, wezwie na to naystarszego w Nauczyciel-

stwie z Dziekanem. — Na Posiedzeniach zaś Wydziału iednego, Dziekan tegoż Wydziału, iest naturalnym Zastępcą, i przesyła Mu przez Sekretarza Protokoł czynności do przeyrzenia. —

§. 49.

Na Posiedzeniach tak Jeneralnych, iak Wydziałowych, większość zdań stanowi, a równość Prezyduiący rozwięzuie. —

§. 50.

Oprocz posiedzeń Jeneralnych i Wydziałowych prywatnych (czyli obradnych) składać będzie Szkoła Główna

Posie-

Posiedzenie publiczne (czyli Obchodowe,) ieżeli te z powodu istnieiącego teraz Towarzystwa Uczonego, niestaną się niepotrzebnemi, na których koleyno z Wydziałów, iedna przynaymniey Rozprawa uczona od dwóch delegowanych, których Rektor wyznacza, pierwey przeyrzana i roztrząśniona, czytaną bydź powinna. — Takowe Rozprawy w Kopii iedney w Aktach Szkoły Główney złożone bydź maią. —

§. 51.

Posiedzenia takie odbywać się będą z okoliczności:

a) Obchodu założenia Szkoły Główney i Dobroczyncow teyże.

b. Pamiątki Kopernika i innych sławnych Mężów Szkoły Główney.

c. W dzień rocznicy ogłoszenia Wolnego Miasta Krakowa, to iest: dnia 18. Października.

§. 52.

Na Posiedzenia Publiczne Rektor zaprasza Senat Rządzący i Wielką Radę Szkoły Główney, i tym celnieysze mieysca przeznacza. —

§. 53.

Treść czynności wszelkich Posiedzeń, zapisywaną będzie w Księgach umyślnie na to przeznaczonych, i na ka-

żdym nowém Posiedzeniu przez Sekretarza odczytana. — Księgi te składane będą w Kancellaryi Rektora. —

VI. O Dziekanach

§. 54.

Każdy Wydział lub Sekcya Wydziałowa ma osobnego Dziekana, który iest ich Reprezentantem i naybliższym Przełożonym. — Jest w nich Wyręczycielem i Zastępcą naturalnym Rektora, Stróżem Praw Wydziałowi służących, tudzież pierwszym w Wydziale lub Sekcyi Wydziałowey Professorem. —

§. 55.

Dziekana obieraią na Posiedzeniu Wydziału większością głosów Professorowie aktualni tenże Wydział składaiący.—

§. 56.

Urząd Dziekana każdego trwa lat trzy, w Wydziale tylko Lekarskim lat cztery, może iednak ten sam na nowo bydź obranym. —

§. 57.

Przy zbliżaiącym się terminie ustania swego Urzędowania, Dziekan Rektora dwoma miesiącami pierwey o tém ostrzega. —

§. 58.

Rektor zaś wzywa Professorów aktualnych na wybor nowego Dziekana, a Akt wyboru Wydział przesyła Senatowi Akademicznemu. —

§. 59.

Senat Akademicki potwierdza wybor nastąpiony, a Rektor nowego Dziekana wprowadza. —

§. 60.

W czasie oddalenia się na czas krótki, lub choroby przypadkowey Dziekana, zastępuie Jego Urząd Professor tegoż Wydziału naystarszy Patentem. —

W przy-

Wprzypadku zaś ciągłey choroby bez nadziei ozdrowienia, lub śmierci Dziekana, naystarszy Professor iest Zastępcą, i Pensyą Dziekana pobierać będzie.—

§. 61.

Nikt niemoże bydź Dziekanem, kto nie iest Doktorem i Professorem aktualnie czynnym.—

§. 62.

Dziekan maiący naybliższy dozor nad Professorami i Uczniami swego Wydziału, tak co do obowiązków i sposobu uczenia pierwszych, iak do pilności i sprawowania się drugich, powinien tym końcem zasięgać wiadomości, o zachowaniu

się Uczniów tak w Szkolę, iak po za Szkołą, tudzież przy Examinach i tym podobnych okazyach, uważaiąc nietylko postępek Uczniów, ale nadto i wybor Książek i przedmiotów Naukowych, niemniey sposób iakim są dawane.—

§. 63.

Odbiera Regestra Uczniów od Professorów swego Wydziału, robi z nich ogolny z dołączeniem Uwág, na iakie Lekcye do innych Wydziałów uczęszczaią, i z wyrażeniem lat Nauki czy w pierwszym, drugim lub trzecim roku oneyże zostaią, i takowy Wykaz Rektorowi składa.—

§. 64.

Wydaie corocznie każdemu Uczniowi swego Wydziału Plan Lekcyi, na które ma uczęszczać, nietylko w témże Wydziale, ale i innych, z których pomocy potrzebuie, stósownie do iego obranego zawodu.— Prawidła podług których w tey mierze postąpić się powinno, każdy Wydział sam oznaczy.—

§. 65.

Tym końcem Dziekani znosić się maią z sobą na Posiedzeniach, przy układaniu zaraz Planu i rozkładu Lekcyi, aby w żadnym Wydziale niebył pominiony przedmiot taki, ktoryby dla związku z innemi był w tym roku koniecznie potrzebny,

bny, poźniey zaś aby się zapewnić, czy Uczniowie na wskazane sobie w innych Wydziałach przedmioty uczęszczaią.—

§. 66.

Daie Rapport roczny Wydziałowy o Uczniach, i o Uczących, i oddaie na ręce Rektora, podług przepisanych Wzorów.—

§. 67.

Ostrzega Rektora o potrzebie składania Posiedzeń Wydziałowych i czas onych proponuie.— W niebytności Rektora iako Prezyduiący, sam na nie wzywa Professorów, i w przedmiotach którehy tego wymagały, wyznacza Referenta.—

§. 68.

§. 68.

Zastępuiąc mieysce Rektorá, ma głos temuż przyznany.—

VII. O Professorach.

§ 69.

Każdy Professor lub Jego - Zastępca, przeięty ważnością Urzędu i świetnością powołania swego, następuiące przepisy za prawidło swego postępowania mieć będzie.—

§. 70.

Na każdą Lekcyą dobrzę przygotowany przychodzić, a do gotowania się własne Skrypta mieć, lub Autorów wybie-

bierać winien, naylepiey przedmioty iego zgłębiaiących, z których Uczniowie naywiększą korzyść odnosić mogą, stosownie do Programmatu w tey mierze przez siebie wydanego.—

§. 71.

Lekcye wszystkie regularnie o swoim czasie zaczynać i kończyć, i w ich wykładaniu tłomaczyć się iasno, wyraźnie i do poięcia Uczniów, a zadane sobie od Nich z przeszłey Lekcyi zapytania, chętliwie rozwięzywać winien.— Lekcye niepowinny bydź przez Professora samém czytaniem, a tém mniey dyktowaniem zbywane, lecz głowném obowiązkiem Jego będzie przedmioty iasno wykładać i tłomaczyć.—

§. 72.

Każdy Professor iak iuż Statut Organiczny oznacza, obowiązany dawać na Tydzień naymniey po godzin ośm do dziewięciu; bydź zawsze i wszędzie dla swych Uczniów wzorem dobrych obyczaiow, pracowitości, powolności dla Władz Wyższych, i przywiązania dla Oyczyzny, wystrzegaiąc się tak publicznie, iako i w pożyciu prywatnym wszelkich wyrazów i twierdzeń, ktoreby Religią Kraiu, i inne Wyznania w Kraiu cierpiane obrażały.—

§. 73.

Wciągu roku spisze Regestr Uczniów swoich, poda go Dziekanowi dla konfrontacyi z Księgą Zapisową u Rektora będacą.—

§ 74.

§. 74.

Utrzymywać będzie Uczniów swoich w ciągłym porządku i uwadze, i nieprzytomnych notować.—

§. 75.

Niemogąc odbywać swych Lekcyi, winien o tém uwiadomić Dziekana.—

§. 76.

Chcący się oddalić z mieysca dla ważney iakiey przyczyny na dni kilka, zgłosić się ma o pozwolenie do Rektora, na dłuższy zaś czas na ręce Rektora do Wielkiey Rady Szkoły Główney. i o tém uwiadomić Dziekana.— Gdyby niepo-

wró-

wrócił w czasie sobie pozwolonym, ani się zgłosił do Rektora lub Dziekana w miesięcy trzy po upłynionym czasie, oddalenie się Jego publicznie będzie ogłoszone, i Katedra iako wakuiąca uważaną będzie.

§. 77.

Professorowie lub Zastępcy przed pierwszym Września powinni u Dziekana złożyć Prospekta czyli Programmata swych Lekcyi które dawać maią wraz z wskazaniem Autorów, których się szczególniey trzymać zamyślaią, a te czytane będą na Radzie Rektorskiey z Dziekanami, którzy ie z swemi Uwagami na Sessye przynosić będą.—

§. 78.

Nieprzyimie żadnego Ucznia do swego Kollegium bez okazania kwitu z opłaty

lub

lub uwolnienia od niey, wyiąwszy nienależących do Matrykuły podług §. 34.—

§. 79.

Powinien examinować Uezniów podług Paragraphu o Examinach, i po każdym Examinie złożyć Dziekanowi podług Schematu danego Rapport o postępku swych Uczniów.—

§. 80.

Jakim sposobem ma bydź postąpiono w przypadkach zachorowania, Statut Organiczny obszerniey przepisuie.—

§. 81.

Professor obowiązany iest znaydować się na Posiedzeniach tak Wydziałowych,

iak Ieneralnych, tudzież na Examinach, ile razy będzie na nie wezwany, niemogąc się znaydować, da tego przyczynę.—

§. 82.

Chcący opuścić swoy Urząd, powinien pół rokiem przed końcem roku Szkolnego zgłosić się o Dymissyą do wielkiey Rady Szkoły Główney na ręce Rektora.—

§. 83.

Professor uchybiaiący w swoich obowiązkach, za pierwsze przewinienie upomniony będzie od Dziekana, za drugi od Rektora, za trzecie od Rady Rektorskiey, częściey wykraczaiący doniesiony będzie Wielkiey Radzie Szkoły Główney, dla po-

stą-

stąpienia z Nim stosownie do przepisòw §. 5. Tyt: IV. Statutu Organicznego.—

§. 84.

Nikt niemoże bydź Professorem Szkoły Głòwney, kto nie iest Doktorem tey lub inney iakiey Akademii, w przedmiotach do swego Wydziału należących.— Od tego iednak przepisu może Szkoła Głòwna udzielić Dyspensę, i Mężowi z Nauk swych sławnemu, Stopień Doktora nadać, przedstawiaiąc go na Professora.—

§. 85.

Wszystkich Professorów mianuie Wielka Rada Szkoły Głòwney, Wydział właściwy przedstawia Senatowi Akademi-

ckiemu czterech Kandydatów, z których Tenże dwoch obrawszy, tych, Wielkiey Radzie Szkoły Główney do Nominacyi iednego przedstawia.— Senat Rządzący wydaie Patent.— Droga zwyczayna do osiągnienia Katedry iest Konkurs.— Wielka Rada Szkoły Główney iednak może znane sobie Osoby z zalet szczególnieyszych, lub wsławione uczeniem w obcych Akademiach od niego uwolnić.—

VIII. Obowiązki szczególnych Professorow.

§. 86.

Oprocz przepisów ogólnych dla Professorow Szkoły Główney, następuiące szczególne zachowywane będą.—

§. 87.

§. 87.

Professor Matematyki w całym ciągu dawania tey Nauki niech pamięta, że ma ze swoich Uczniów wystawić Kraiowi Geometrów praktycznych niższego i wyższego Rzędu, Architektów, Jeografow, Inżenierów, Hydraulików, Astronomów.—

§ 88.

Professor Fizyki podobnie iak Professor Astronomii, powinien utrzymywać Dziennik Obserwacyi Mateorologicznych, czynionych po trzy razy na dzień z Termometrem, Barometrem, Hydrometrem, i Elektrometrem, Igłą magnesową i. t. p. tudzież zapisywać wszelkie zdarzaiące się pory napowietrzne, i w teyże materyi u-

trzy-

trzymywać korespondencyą z Professorami innych Szkoł Głównych, koszta na to będą im zwròcone.—

§. 89.

Wykładaiąc Teóryą Machin i Narzędzi Fizycznych, opowiedzą Słuchaczom Historyą ich wynalazku, iakiemi stopniami doskonalone były, i iakie z nich przystosowania w Kraiu naszym zrobione bydź mogą.—

§. 90.

W czynieniu doświadczeń nad temi szczególniey, zastanawiać się dłużey powinni, z których pochodzą różne wypadki obiaśniaiące Teoryą iakiey części Fizyki i okazuiące przyczyny Fenomenów Natury.—

§. 91.

§. 91.

Do Professora Chemii należy korzystać z nowych wynalazków, i udzielać ich Publiczności.—

§. 92.

Czynić doświadczenia szczególniey na Produktach Kraiowych, a osobliwie takich z których wypadki maią znaczny wpływ do Fabryk, Rękodzieł i rozmaitych potrzeb Ludzkich.—

§. 93.

Starać się aby kurs Chemii obiaśniony był doświadczeniami, przeto wszelkie kombinacye Chemiczne, wszelkie interesuiące rozbiory, Uczniom swoim okaże.—

§. 94.

Professor Mineralogii znać szczególniey powinien Minerały Kraiowe i Uczniom swoim wykładać ich sposób wyrabiania, i ich użytek. —

§. 95. *a.*

Professor Astronomii utrzymywać będzie Dziennik swoich Obserwacyi, zapisywać także do niego średnie Obserwacye Professora Fizyki, i tak pierwsze iak drugie, nietylko ogłaszać w Kraiu, ale też do Dzienników Zagranicznych przesyłać, i z innemi Obserwatoryami Korrespondencyą utrzymywać.— O kosztach na to niżey.—

§. 95. *b.*

Professor Botaniki starać się będzie udzielać Uczniom swoim początkowe zasady Ogrodnictwa, zwłaszcza rozkrzewiania Drzew Owocowych, niemniey Lesnictwa.—

IX. O Nauczycielach niepłatnych przy Szkole Głowney.

§. 96.

Oprocz Professorów i ich Zastępców, mogą ieszcze przy Szkole Główney za zezwoleniem Senatu Akademicznego dawać Lekcye pod tytułem Nauczycieli teyże Szkoły, Osoby ktòre w Akademii iakiey otrzymały Doktorat, albo które iuż gdzieindziey Lekcye publiczne dawały.— Tacy

Nauczy-

Nauczyciele, ieżeli Im od Wielkiey Rady Szkoły Głównej nadany będzie tytuł Professorów extraordynaryinych, we wszystkim równe z Professorami ordynaryinemi używać będą prawa.—

§. 97.

Funduszem takich Nauczycieli, iest tylko opłata od Uczniów za ugodą prywatną pobierana.— Przekonawszy iednak Wielką Radę Szkoły Główney o swoiey użyteczności, mogą uzyskać wsparcie z Funduszu Oszczędzeń Szkoły Główney.—

§. 98.

Tak utrzymuiący się Nauczyciele, mogą uczyć tych wszystkich przedmiotow, do ktorych się ich Patent Doktoratu rozciaga, lub z ktorych iuż pierwey

Lekcye

Lekcye dawali, choćby te nawet miały iuż zwyczaynych Professorow lub Zastępcow.—

§. 99.

Znoszą się z Wydziałami co do czasu ich dawania, i na ręce Dziekanów oddaią Programmata i Rapporta.—

§. 100.

Są podlegli Ustawom o Professorach Szkoły Główney.— Na Posiedzeniach Akademicznych, ile razy będą wezwani, maią głos poradczy.—

§. 101.

Pomocy Biblioteki, Gabinetów, i. t. p. rownie iak inni, doznawać prawo maią.—

§. 102.

Do otrzymania Katedr wakuiących, takowi Nauczyciele mieć bedą w Konkursach przed innemi pierwszeństwo przy równey zdatności.— W przypadku potrzeby są naturalnemi Professorów Zastępcami.—

X. O Konkursach.

§. 103.

Konkursa to iest: Examina z ubiegaiącemi się o Katedrę wakuiącą, odbywać się będą podług prawideł
A. w załączonym Annexie Lit: *A.* obszerniey przepisanych.—

XI. O Kanclerzu.

§. 104.

Biskup Krakowski iest stale Kanclerzem Szkoły Główney Krakowskiey.—

§. 105.

Pod tym tytułem ma prawo ieżeli chce bydź osobiście obecnem przy wszelkich Promocyach, i zaiąć pierwsze mieysce honorowe po prawey ręce Rektora.— Lecz prawa tego niemoże wykonywać przez kogo innego.—

§. 106.

Professorowie Teologii od Wysokiey Rady Szkoły Główney mianowani, składać będą Professionem fidei.—

§. 107.

§. 107.

Kanclerz rownie iak Senat Rządzący i Wysoka Rada Szkoły Głowney, będzie corocznie uwiadomioném o stanie Szkoły Głowney, i iest stałym Członkiem teyże Wysokiey Rady.—

Tytuł XII: O Kancellaryi.

§. 108.

Dla utrzymania w porządku Archiwow tak Jeneralnego i Wydziałowych, tudzież ułatwienia Korrespondencyi tak wewnętrzney iako i zewnętrzney, mieć będzie Szkoła Główna Kancellaryą pod zarządzeniem Rektora.—

§. 109.

§. 109.

Ta składa się z Sekretarza Szkoły Głównej płatnego, i z pięciu Sekretarzow Wydziałowych, ktorzy nadgrodzeni będą w porcyach proporcyonalnych z Tax za Doktoryzacye wpływaiących.— Sekretarz Szkoły Główney będzie mieć szczegòlny dozor nad Archivum Głownêm, nad wszelkiemi, zaś innemi Archivami tylko naddozor.—

§. 110.

Na Sekretarza Szkoły Główney podaie Kandydata Rektor, za zniesieniem się z Dziekanami a Wielka Rada Szkoły Główney mianuie na czas nieokreślony; ktokolwiek nim zostanie, staie się têm samêm Członkiem Szkoły Główney.—

§. 111.

§. 111.

Urzędy Sekretarzów Wydziałowych sprawować będą Professorowie koleyno i po roku iednem.— Trudnić się będą tylko Interessami Wydziału swego, Sekretarz zaś Szkoły Główney wszędzie, gdzie potrzeba wymagać będzie.—

§. 112.

Sekretarza Wydziałowego obowiązkiem iest:

a. Zapisywać do Protokółu Uchwały Posiedzeń Wydziałowych, i Dziennik onych utrzymywać.—

b. Układać Dyplomata na Stopnie Akademickie.—

c. Mieć dozor nad Archivum Wydziałowém.—

d. Bydź pomocą Dziekanowi przy układaniu Rapportu rocznego.—

e. Pod Jego strażą iest Pieczęć Wydziałowa.—

§. 113.

Do Sekretarza Szkoły Główney należy:

a. To wszystko na czysto wyrabiać, kopiować i z tego Wyciag do Archivum Jeneralnego robić.—

b. Utrzymywać Protokoł Posiedzeń Jeneralnych, Protokoł Rady Rektorskiey i wszelkich czynności Rektora, gdy te bez pism obeyść się niemogą.—

c. Księgę korrespondencyi osobną w Materyach Literackich, a osobną porządkowych i Ekonomicznych utrzy-

mywać.— Gdy materye Posiedzeń zadecydowane będą. tedy takowe decyzye z Protokołu Posiedzeń wyciągać, i do Ksiąg osobnych wpisywać będzie.— W Księgach takowych pisma przychodzące do Szkoły Głowney i odpowiedzi Jey w treści maią bydź zapisywane, Numera pism odchodzących zaczynać się maią co rok od 1go Stycznia.—

d. Utrzymywać Dziennik Jeneralny zawieraiący następuiące rubryki 1. Liczbę porządkową— 2. Datę Podania— 3. Datę odebrania— 4. Zkąd, od kogo— 5. Treść podania— 6. Ktory Referent wypracuie— 7. Treść odpowiedzi— 8. Datę wydania iey i Numer Expedycyi.—

e. Jego iest obowiązkiem rozesłać podług przeznaczenia Rektora, Referaty i

rze-

rzeczy expedyowane do podpisu Rektorowi podawać.—

f. Akta każdego roku porządkiem czasu układać i rozdzielać ie stosownie do materyi, na rzeczy Naukowe, porządkowe i Ekonomiczne.—

g, Wydawać Extrakty z Protokołu, z oznaczeniem dnia Protokołu i wydania—

h Mieć będzie pod swoią strażą Pieczęć większą i mnieyszą Szkoły Główney; przepisany iednak teraz porządek Manipulacyi zmieniać może Prezyduiący, stosownie do okoliczności.—

§. 114.

Sekretarz Szkoły Główney ma na wszystkich Posiedzeniach głos poradny,

z obowiązkiem przypominania powyższych Decyzyi, i ciągu rzeczy.—

§. 115.

Oprocz pensyi ma wolne pomieszkanie w Budowie Szkolney, iak nayblizsze Kancellaryi.—

§ 116.

Jest odpowiedzialnym za styl, wierność w wyrabianiu Uchwał, w wydawaniu Extraktów, za wyrabianie i odsyłanie w przyzwoitym czasie Expedycyi.—

§. 117.

Do pomocy swoiey używa Manualistów a do posług publicznych Bedelów.—

§ 118.

§. 118.

Nie odpowiadaiący temu powołaniu, podany będzie Wielkiey Radzie Szkoły Główney przez Rektora do Dymissyi, z przedstawieniem innego do Nominacyi, za zniesieniem się z Dziekanami.—

XIII. O Uczniach.

§. 119.

Nikt niebędzie przyięty na Ucznia Szkoły Główney, kto niewykaże się dostatecznie podług przepisów Statutu Organicznego z ziednanych sobie wiadomości Szkolnych, wyiąwszy iednak Akuszerki, Chirurgów praktycznych i Kowalów chcących się uczyć Weterynaryi.—

§. 120.

Przybywaiących do Szkoły Główney Uczniów, którzy się z Nauk swych wykazali, przyimuie Rektor, i w Księgę ogòlnego Regestru zapisuie.— Księga ta obeymuie następuiące Rubryki: Jmię i Nazwisko przychodzącego, wiek, religia, gdzie odbywał Nauki, iakich przedmiotów chce słuchać, numer pomieszkania Rodziców, mieysce ich pobytu, czy złożył opłatę.—

§. 121.

Przed zapisem każdy Uczeń złoży u Rektora Zaświadczenie z odbytego Examinu, Metrykę Urodzenia, tudzież opłatę Szkolną, lub udowodnienie ubostwa przez Zaświadczenie Zwierzchności swey miey-

mieyscowey, ktore Rektor wciągnie w Akta.—

§. 122.

Opłata od Osoby stanowi się w kwocie Złp. Pięćdziesiąt, które z gòry na cały rok maią bydź zapłacone.— Rektor od tey opłaty lub całkowicie, lub po części dyspensować, lub ią też zakredytować mocen, zachowuiąc w tey mierze przepisy Urządzenia rachunkowości.—

§. 123.

Każdy Uczeń zapisany odbiera od Rektora zbiór kròtki powinności swoich, i daie Temuż przyrzeczenie posłuszeństwa, pilności i moralnego zachowania się.—

§ 124

§. 124.

Uczniowie wszyscy winni są uszanowanie i powolność dla wszystkich Uczących, a szczególniey dla Rektora i Dziekana lub ich Zastępców. — Skromność która wszędzie iest zaletą poświęcaiących się Naukom, iest dla Uczniow ścisłym w obecności Nauczyciela obowiązkiem. — Tę zaś szczególniey w czasie Lekcyi, gdzie naywiększa cichość i spokoyność panować powinna, zachować są obowiązani. —

§. 125.

Wszystkich Wydziałów Uczniowie daią dowod swego postępku, przez Examen przy końcu Roku składany, na

któ-

którym każdy z osobna przy Dziekanie pytanym będzie od swoich Professorów. — Rektor także może bydź przytomném. —

§. 126.

Z odbytego Examinu otrzymuie każdy Uczeń Zaświadczenie oznaczaiące stopień Jego postępku od swoich Professorów z podpisem Dziekana. — Postępek ten powinien bydź oznaczony wyrazem: *miernego - dostatecznego i wielkiego pożytku.*

§. 127.

Niemaiący takiego Zaświadczenia, niemogą bydź zapisani nadal w Regestr Uczniow zwyczaynych.

Ty-

Tytuł XIV. O Stopniach Akademickich.

§. 128.

W wszystkich Wydziałach ieden tylko iest Stopień Akademicki, to iest: Stopień Doktora.

§. 129.

Chirurgom iednak i Aptekarzom, ieżeli tego żądaią, i z strony Szkoły Głównej kwalifikowanemi do tego uznani będą, może bydź udzielony Tytuł Magistra. —

§. 130.

Doktorowie Wydziału IV. obydwóch Sekcyi, nazywaią się doktorami Filozofii. —

§. 131.

§. 131.

Dla uzyskania Stopnia Doktora, potrzebny iest Examen ścisły i Rozprawa czyli Dyssertacya. Pierwszy poprzedzać winien ostatnią. —

§. 132.

Uczeni Cudzoziemcy szczególney sławy lub znaczni Protektorowie i Dobrodzieie Szkoły Główney, mogą uzyskać Stopień Doktora bez oddzielnego Examinu i Dyssertacyi. —

§. 133.

Sposób iakim Examen takowy ma bydź uskutecznionym, tak ści-

śle przepisać się nieda. — Każdy więc Wydział w którym Kandydat pragnie bydź Doktorem, zupełnie w tey mierze podług naylepszego zdania swego sobie postąpi. — Może także Wydział domagać się od Kandydatów podania Rozpraw piśmiennych, ieżeli takowych iuż przez siebie wypracowanych niemaią. — Przy tych Examinach za prawidło szczegolne służyć mogą Statuta Szkoły Główney Wiedeń-
B. skiey tu pod lit: B. dołączaiące się.

§. 134.

Rektor ieżeli zechce może bydź obecnym przy Examinach ustnych.

§. 135.

§. 135.

Jeżeli Examen odbył się z honorem dla Kandydata, tedy tenże winien bronić publicznie Rozprawę poprzednio drukiem wydaną. —

§. 136.

Jeżeli skutek tey Dyssertacyi czyli Rozprawy potwierdzi powziętą o zdatności Kandydata dobrą opinią, tedy oznaczony będzie dzień do Installacyi, i odebrania od niego Przysięgi na Doktora Wydziału, i Patent Mu oddany zostanie. —

§. 137.

§. 137.

Przy Jnstallacyi zachowane bydź maią formalności i zwyczaie od naydawnieyszych czasów w Szkole Główney Krakowskiey używaiące się, i nadal w swey mocy utrzymane. —

§. 138.

Oprocz przypadaiących od wygotowania Patentu czyli Dyplomatu należytości Kancellaryi, każden Doktor nowo graduowany zapłacić winien tytułem taxy examinacyiney, kwotę Zp: Sto Pięćdziesiąt, którą Członki Wydziału i Sekretarz pomiędzy siebie podzielą. — Od stopnia Magisteryi powyżey rzeczone należytości w połowie zapłacone bydź maią. —

§. 139.

§. 139.

Jnni zaś Obywatele domagaiący się w Szkole Głôwney Examinu, na udowodnienie swey zdatności, lecz nieżądaiący żadnego stopnia lub godności Akademickiey iako to: Chirurdzy, Aptekarze, Geometrowie etc: zapłacą od Examinu z którego Jm Zaświadczenie wydane będzie, kwotę Trzydzieści Zp:

Tytuł XV. O Funduszach wogólności

§. 140.

Przez Fundusze Szkoły Głôwney rozumie się wszelka Jey własność wszystkie w niey Budynki, i w nich Sprzęty

znay-

znayduiące się, Biblioteka, Gabinety, Ogrod Botaniczny, Obserwatorium, Drukarnia, Kassa Szkoły Głowney i Beneficią dla Duchownych Stanu Nauczycielskiego przeznaczone.

§. 141.

Dozor nad tém wszystkim ogólny, należy do Rektora, szczególny zaś i bliższy.

1. Nad Budowlami i Sprzętami do Jntendenta.

2. Nad Biblioteką do Bibliotekarza

3. Nad Drukarnią do iey Dyrektora.

4. Nad Ogrodem Botanicznym, nad Gabinetami Fizycznym i Chemicznym, Historyi Naturalney i Le-

kar-

karskim, tudzież nad Obserwatorium Astronomiczném, zbiorem Narzędzi Matematycznych, Medalionów, Numizmatów, Przełożeni będą Professorowie tych przedmiotów naywięcey potrzebuiący od Rektora proiektowani, a od Senatu Akademickiego potwierdzeni. —

§. 142.

Wszyscy takowi wszelkiego Nazwiska Przełożeni Dozorcy, szczególniey powinni spisać podług ułożonego iak nayprzyzwoitszego porządku powierzone Jch straży rzeczy, z oznaczeniem ich stanu. Te Katalogi czyli Specyfikacye maią bydź drukowane, i wraz z podobną

drukowaną Specyfikacyą wykazuiącą ubytek i przybytek, corocznie Rachunkowi dołączone. Koszta na to opędzone będą z Minerwaliow.

§. 143.

Wszelkich tym sposobem sporządzonych i przez Dziekana potwierdzonych Specyfikacyi będą udzielone Exemplarze Rektorowi, Senatowi Rządzącemu i wszystkim Członkom Wielkiey Rady bezpłatnie, reszta Exemplarzy dla zmnieyszenia kosztow Druku sprzedane bydź maią.

§. 144.

Z powierzonych sobie rzeczy i zbioru, nic nikomu tylko Nauczycielom gdy

tego

tego uznaią potrzebę, wydawać będą, i to nieinaczey iak za Rewersami, o których niżey powiedziano będzie. —

§. 145.

Odpowiedzialnemi są za wszystkie Jm powierzone rzeczy, tak co do zepsucia, iako i zagubienia, dopoki takowe pod ich dozorem zostawać będą. Jeżeli były innym wydane, tedy koszta naprawy lub zwrotu całkowitego na tych poszukiwać będą, którym wydane były.

§ 146.

Gdyby Narzędzia Fizyczne lub Chemiczne i Chirurgiczne zepsute lub u-

szkodzone zostały w użyciu onych Urzędowem, lub w ich probie, natenczas nikt za szkodę nieodpowiada: —

§. 147.

Ułatwiaiąc wyższey Zwierzchności staranie, o pomnożenie wszelkich zbiorow do zakwitnienia Nauk potrzebnych, podawać Jey będą przed końcem każdego Roku na ręce Rektora Regestr rzeczy do zakupienia na Rok następuiący, roztrząsany pierwey i przyięty na Posiedzeniu Wydziału, maiąc za prawidło podawania pilniey i istotniey potrzebnych, tudzież aby koszta na nie, które wyszczególniać należy, nie przechodził Etatu na Tytuły szczególne ustanowionego. Odebrawszy dopiero potwierdzenie

nie Wielkiey Rady Szkoły Główney takowego wydatku, rzeczy same zakupować, i w przyzwoitym porządku do Zbiórów swoich przyłączać będą. —

§. 148.

Przy układaniu rzeczy maiących się zakupywać, znosić się będą Dozorcy Funduszów z Dziekanami i Professorami, i ich żądania z danemi sobie prawidłami ile możności godzić.

§. 149.

Gdyby się trafiały do kupienia Zbiory ważne i potrzebne, a osobliwie Książki na Aukcyach w Kraiu lub za

Gra-

Granicą, które niecierpią zwłoki, w takowym przypadku Rektor sam Dozorcę szczególnego do kupna upoważnia

§. 150.

Wszystkie wydatki czy na kupno, reparacyą, uporządkowania, lub iakiekolwiek potrzeby czynione, powinny bydź przy Obrachunku udowodnione Kwitami przyzwoitemi, bo inaczey przyiętemi bydź niemogą. —

§. 151.

Przy końcu Roku delegowani od Wydziałów właściwych, przezieraią wszystkie Zbiory funduszowe podług Katalogow dawnieyszych i ostatnich. Budo-

wy

wy zaś i reparacye onych, Delegowani od Senatu Akademicznego, i Temu tak pierwsi iak drudzy zdaią sprawę.

§. 152.

Nastąpiona Rewizya na końcu Katalogów poświadczoną, a do rewizyi Budowli i reparacyi Urzędnik Budowniczy Senatu Rządzącego przybranym będzie. —

§. 153.

Wszyscy szczególni Dozorcy Zbiorów i własności funduszowych, winni są w każdém czasie okazać Rektorowi, kiedy tego żądać będzie stan tego wszy-

stkie-

stkiego, czém zarządzaią, i zdać Sprawę czy dopełnili tak ogólnych powyższych, iak szczególnych niżey następuiących przepisów.

Tytuł XVI. O Funduszach w szczegolności

A. Biblioteka

§. 154.

Biblioteka Szkoły Główney iest iedna na wszystkie Wydziały, pod Rządem iednego Bibliotekarza, który mieć będzie Pomocnika czyli Zastępcę. —

§. 155.

Będzie tak urządzona, aby z niey nietylko Członki Szkoły Główney, lecz i cała uczona Publiczność korzystać mogła. —

§. 156.

§. 156.

Dla tego Lectorium publiczne otwarte będzie trzy razy na tydzień, we Wtorki, Czwartki i Soboty przez cały Rok, z rana od godziny 10tey do 12tey a po południu od godziny 2giey do 4tey

§. 157.

Bibliotekarz lub Zastępca Jego, podawać będą Książki do czytania lub z nich wypisywania.

§. 158.

Przy swiecy niewolno iest ani czytać, ani bawić się w Bibliotece.

§. 159.

Professor pożyczaiący Książkę, Rewers na nią własną ręką podpisany Bibliotekarzowi wyda. —

§. 160.

Na każde Dzieło Rewers oddzielny ma bydź dany. Gdyby zaś ieden Rewers na kilka Książek był wydany, tedy wszystkie te Książki razem do Biblioteki oddane bydź muszą, bo Bibliotekaryusz nic z Rewersów wymazać niemoże.

§. 161.

Rewersa co dwa miesiące odnawiane będą, zaniedbuiącemu tego, ma pra-

wo Bibliotekaryusz odebrać wszystkie dotąd pożyczone Książki, i trudnić pożyczenie ich nadal. —

§. 162.

Niebędący Członkami Szkoły Głównej, a chcący pożyczać Książek z Biblioteki, obowiązani są wartość onych w pieniądzach, iako zakład zostawić.

§. 163.

Pożyczaiący Książkę tak Professor, iako i wszelki inny, nie iest mocen pożyczać iey drugiemu, ale sam winien oddać Bibliotekaryuszowi Dzieło od Niego wzięte

§. 164.

§. 164.

Kto Książkę Biblioteczną wypożyczoną splami, zepsuie, a tém bardziey kto ią zgubi, zapłacić ią musi, kto część Dzieła splami, zepsuie, albo straci, całe Dzieło zapłaci, a uszkodzone sobie zatrzyma. Bibliotekaryusz zaś winien za odebrane tym sposobem pieniądze w mieysce straconego Dzieła natychmiast inne i te same Dzieło zakupić. —

§. 165.

Jeżeli Bibliotekaryusz żądać będzie zwrotu Książki iakiey, albo że ią od dawnego czasu pożyczaiący u siebie trzymał, albo że iey kto inny pilno potrze-

buie, maiący Książkę powinien ią natychmiast oddać.— Jeżeliby kto tego po trzykrotnym upomnieniu nieuczynil, Bibliotekaryusz pociągnie nieoddaiącego do zapłacenia Książki, iako zagubioney dla Biblioteki. —

§. 166.

Obszernieysze Dzieła, którychby kto chciał użyć do uczonego iakiego odkrycia, do przetłomaczenia lub napisania co podobnego, pozwolone bydź mogą naydaley do poł roku, Professorom zaś aż do roku, a na czas dłuższy chyba za pozwoleniem Rektora, zawsze iednak za Rewersem, a to podług §§. powyższych.

§. 167.

§. 167.

Kosztowne i bardzo rzadkie Dzieła, które na osobney Liście powinny bydź spisane, wcale z Biblioteki wydane bydź niemogą.

§. 168.

Bardzo zaś poszukiwane, i wiele obeymuiące Dzieła; iakiemi są: Dykcyonarze powszechne, Encyklopedye i. t. p. ieżeli nie są zbyt kosztowne, we dwoch Exemplarzach Biblioteka mieć będzie.

§. 169.

Bibliotekaryusza obowiązkiem iest, Książki w Bibliotece, pod takiemi zna-

kami lub napisami, i w takim porządku zawsze utrzymywać, iaki za wiadomością Rektora, iuż iest i będzie wprowadzonym.

§. 170.

Przepisy ninieysze zawieszone będą na widomym mieyscu w Bibliotece dla wiadomości każdego, i ktokolwiek z tey Biblioteki używać zechce, uważany będzie za swiadomego tychże przepisów, i im się poddaiącego.

§. 171.

Mniey użyteczne dla Szkoły Główney Dzieła, a osobliwie Duplikaty, może Bibliotekaryusz za zezwoleniem

Re-

Rektora dawać w zamianę za inne użyteczne, żądaiącym tey zamiany. Lecz takowe zamiany zapisywać będzie, równie iak Książki darowane, lub przez Testamenta legowane w osobne na to Katalogi sporządzone. —

§. 172.

Bibliotekaryusz trudni się Prenumeratą i rozsyłaniem do koleynego czytania Professorom Dzienników, Gazet Literackich, i innych Pism peryodycznych w częściach na raz iak naymnieyszych dla przyspieszenia kolei.

§. 173.

Na obwinięciu lub okładce pożyczonego Pisma, Bibliotekaryusz przepisze

sze czas, przez który Współczłonek pakiecik sobie użyczony zatrzymać może. Kto od swego Poprzednika w czasie przepisanym nieodbierze, upomni się u niego, albo też Bibliotekaryusza o tey nieregularności uwiadomi. Jeżeliby Professor z Pism w przedmiot iego wpadaiących, korzystać niemogł przez tak krótki czas, zamowi sobie u Bibliotekaryusza, aby mu ich po obeyściu kolei na czas dłuższy pozwolił.

§. 174.

Murgrabia czyli sługa Biblioteki roznosi w dni pewne nowo przybyłe pisma peryodyczne, a dawnieysze odbiera. Dla tego każdy interessowany tak się ułożyć powinien, aby w przy-

padku gdyby go Roznosiciel w Domu niezastał, dawnieysze pisma peryodyczne mógł od niego odebrać, a nowe bezpiecznie mu zostawić. —

§. 175. *a.*

Wreszcie warunki i przepisy §§. 164. i 165. obięte, tu także służą i są obowięzuiącemi.

§. 175. *b.*

Podział pieniędzy na zakupienie Książek przeznaczonych, nastąpić powinien sposobem w Statucie Organicznym przepisanym.

B. Gabinet Historyi Naturalny, Fizyczny i Chemiczny.

§ 176.

Gabinet Historyi Naturalney zawierać w sobie powinien Produkta, ieżeli nie w znaczney liczbie zagraniczne, to przynaymniey wszystkie krajowe.

§. 177.

W Regestrze tych rzeczy, wyrazi się Kray i mieysce, w którym się znayduie.

§. 178.

Ułożone będą w takim mieyscu, i w takim porządku, aby zachowały się

w czystości, i nie tylko Słuchaczom łatwo mogły bydź ukazywane, ale nawet żeby odwiedzaiący wygodnie ie oglądać mogli. Gabinet Historyi Naturalney, będzie co Sobota po południu, dla Publiczności naymniey przez godzin dwie otwarty.

§. 179.

To co wyżey powiedziano, zachowane bydź powinno i względnie Gabinetów Fizycznego i Chemicznego.

§. 180.

Urządzenie Ogrodu Botanicznego, iako też Obserwatorium Astronomicznego, tudzież sposob dozorowania nad nie-

mi, zostawia się Rektorowi i Dozorcom, stósownie do okoliczności mieyscowych ustanowionym za zniesieniem się iednak z Sekcyami Wydziałowemi Umieiętności Fizyczno Matematycznych, i zobowiązkiem zdawania Rachunku na ręce Senatu Akademicznego.

C. Budowle.

§. 181.

Wszystkie Budowle pod iakimkolwiek nazwiskiem do Szkoły Główney należące, tak na Lekcye publiczne, iako też na Zbiory, Gabinety, Drukarnią i inne składy tudzież na pomieszkanie Professorów i Uczniow przeznaczone,

zostaią pod dozorem bezpośrednim Murgrabiego, którego Senat Akademicki mianuie.

§. 182.

Ten będzie miał oddany sobie stan ich zewnętrzny i wewnętrzny iak naydokładniey spisany, i nad utrzymywaniem ich w dobrym stanie czuwać będzie.

§. 183.

Tém końcem zwiedzać one i oglądać często będzie, a osobliwie Dachy, które naymniey raz w miesiąc zrewidować obowiązany. O ważnieyszym onych uszkodzeniu, Rektora winien iest uwiadomić.

§. 184.

§. 184.

Tak do zwyczayney, iak nadzwyczayney reparacyi wzywa Murgrabia Budowniczego Rządowego w Senacie, aby zrobił Anszlag kosztów, ieżeli ten czyni zwłokę, Rektor w tey mierze uda się do samego Senatu Rządzącego.

§. 185.

Anszlagi wszelkich raparacyi znacznych, Murgrabia winien nasamprzod podać Rektorowi, który robiącemu go swoie uwagi poda, poczém przedstawiony będzie Senatowi Rządzącemu dla zatwierdzenia. —

§. 186.

Wszelkie Anszlagi Kosztów tyczące się reparacyi, Budowniczy podaie Rektorowi, celem uzyskania Assygnacyi tychże.

§. 187.

Dozor nad wykonaniem wszelkich reparacyi tak zwyczaynych iak nadzwyczaynych, należeć będzie do Murgrabiego, tém końcem odbiera za kwitem swoim assygnowane na reparacye pieniądze.

§. 188.

Kontrakty i Umowy o Materyały lub z Rzemieślnikami przez niego czy-

nio-

nione i podpisywane, ieżeli wartość rzeczy przenosi Zp: Sto, przez Rektora także muszą bydź podpisywane. —

§. 189.

Po ukończeniu każdey Budowy lub reparacyi, nastąpić powinna rewizya tychże przez Urząd Budowniczy Senatu Rządzącego dla przekonania się, czyli podług Anszlagow approbowanych uskutecznione zostały, i poświadczenie w tey mierze Urzędu Budowniczego.

D. O Drukarni.

§. 190.

Rząd wewnętrzny Drukarni, zwierzchność nad Osobami do iey Składu po-

potrzebnemi, i dozor nad wszystkiemi Materyałami i Narzędziami, Sprzętami Magazynem, Gieseruią i wszelką iey własnością, mieć będzie osobny Przełożony Drukarni, ktòrego mianuie Senat Akademiczny. — Jeneralna zaś nad tém wszystkim Jnspekcya i Kontrola, należeć będzie do Bibliotekaryusza z którym się pierwszy znosić w nayważnieyszych zwłaszcza przedsięwzięciach, iako to: w zakupywaniu nowych charakterów, przyimowaniu Dzieł do druku i. t. p. iest obowiązany. Ustanowienie zaś ceny na Dzieła kosztem Drukarni wychodzące, i w innych materyach większey wagi, obydwa z Bibliotekaryuszem, zasiągać będą Rady Rektorskiey.

§. 191.

Do utrzymania wszelkiey własności Drukarni w porządku przyzwoitym podług Jnwentarza w szczegółach ułożonego, sam Przełożony Drukarni iest obowiązanym.

§. 192.

Jnwentarza tego iedna kopia znaydować się ma w rękach Jego, druga w Aktach Senatu Akademickiego, a trzecia podana będzie Senatowi Rządzącemu. Cokolwiek przybędzie do tego Jnwentarza za iego staraniem, lub ubędzie iako używane, tego wszystkiego Regestr corocznie przesyłać będzie Władzom wyżey wspomnioném.

§. 193.

Przełożony Drukarni odbiera wszelkie iey dochody, i one expensuie za kwitami na Podatki kraiowe, na zapłaty Zecerom, Presserom, Gieserowi, Korrektorowi i. t. p. na porządki wewnętrzne i reparacye. Wydatki pomnieysze czyni za wiedzą Bibliotekarza, a większe na Sto Złotych za wiedzą Rektora.

§. 194

On przyimuie, odprawia Zecerów, Presserów, Giessera i. t. p. Ci iednak gdyby się sądzili bydź pokrzywdzonemi, maią prawo użalić się przed Rektorem.

§. 195.

§. 195.

Tenże utrzymuie Dziennik Jeneralny swoich czynności, tudzież następuiące protokoły:

a. Dzieł wydrukowanych tak kosztem Drukarni, iak kosztem Autorów lub Wydawców, w który wpisywać będzie ilość Exemplarzy wybitych, z oznaczeniem ile i na iakim papierze, kwotę pieniężną należącą się za druk, kwotę za papier wypłaconą, kwotę do wypłacenia pozostałą i zaległą. —

b. Książek sprzedanych, na kredyt wydanych, tak dawnych znayduiących się w Magazynie, iak nowo ko

sztem Drukarni zpod prasy wychodzących, z oznaczeniem gatunku papieru. —

c. Materyałów nabywanych i wydawanych, tak do Drukarni, iak do Gieserni. —

d. Wypłat tygodniowych lub miesięcznych, Drukarzowi, Korrektorowi, Giesserowi i. t. p. czynionych.

e. Zakupowanego i wydawanego Papieru.

§ 196.

Co półroku składa swoy Dziennik i te Protokoły w raz z Kwitami do obrachunku w Senacie Akademicznem. Ten wyznacza Kommissyą, którey Członkiem

za-

zawsze będzie Bibliotekarz, nayprzód do przeyrzenia własności Drukarni podług Jnwentarza i Regestrów do niego przybyłych, potém do zrobienia z nich obrachunku. Gdy Kommissya to uskuteczni, i stan rzeczy wyiaśni, Senat Akademicki we wszystkich powyższych Księgach Przełożonego Drukarni, Rezultatum iakie się okaże z rewizyi i obrachunku zapisze z uwagami i zaleceniem, iakie za potrzebne osądzi.

§. 197.

Pozostaiące Pieniadze od wydatków składać będzie Przełożony Drukarni przy końcu roku do Kassy Szkoły Głównej, zachowuiąc przy sobie iedną trzecią część na zapas.

§. 198.

§. 198.

Ustawy Kraiowe względem wolności Prasy i kar na nadużycie teyże oznaczonych, są iak się samo rozumi obowięzuiące i dla Drukarni Akademickiey.

E. Bursy.

§. 199.

Z Domów zwanych Bursami, ieden będzie obrocony na mieszkanie bezpłatne uboższey Młodzierzy w Gymnazyach i Szkołach nauki odbywaiącey, drugi na mieszkanie bezpłatne Kandydatow do stanu Nauczycielskiego i uboższych U-

czniow Szkoły Główney, a oznaczenie obrocenia reszty Burs dalszemu się czasowi zostawia.

§. 200.

Każdy z tych Domow zostaie co do Rządu wewnętrznego pod dozorem i zwierzchnością Seniorow, których mianuie Rada Rektorska z Professorów Szkół i Szkoły Główney podług tego, iakiey Szkoły Uczniowie są w nich umieszczeni.

§. 201.

Przepisy dla Seniorów i Uczniów w Bursach mieszkaiących, zostawuią się osobnemu Urządzeniu Senatu Akademi-

ckiego, równie iak przepisy dla Kandydatów do Stanu Nauczycielskiego.

§. 202.

Stypendya odtąd dawane będą tylko Uczniom Gymnazyalnym i Uczniom wszystkich Wydziałów czyli Fakultetow sposobem dotąd używaném.

§. 203.

Przeznaczone na Bursy 6000. Złł: użyte będą nayprzód na reparacyą i utrzymanie Burs na pomieszkanie Uczniow przeznaczonych, a potém na Stypendya; przeznaczone zaś 6000. Złł: pod tytułem na Borkarny, maią bydź całkiem użyte na Stypendya.

F. Be-

F. Beneficia Duchowne.

§. 204.

Beneficia Duchowne dla zasłużonych Duchownych w Stanie Nauczycielskim przeznaczone, uważane są iako część Funduszu Szkoły Główney, i rozdawnictwo onych do niey należy, z mocy Prawą Patronatus.

§. 205.

Lecz *a.* Rozdawanie tych Beneficiow.

b. Nadanie przez Akademią stosownie do Konstytucyi mieysc w Kapitule Krakowskiey równie iak:

c. Mianowanie Senatorów z Grona Akademii, nakoniec:

d. Mianowanie Reprezentantów z strony Akademii, są Prawa i Attrybucye należące do rodzaiu tych, które na wyżey wspomnionych Zgromadzeniach Jeneralnych Szkoły Główney większością głosów oznaczone i ustanowione będą.—

G. Kassa Szkoły Główney

§. 206.

Sposob zarządzenia i zawiadywania tą Kassą bliżey oznaczone będą Jeneralnym Urządzeniem Kassowym. w Krakowie dnia 12. Sierpnia 1817. (podpis.) *Reibnitz - Migczyński - Sweerts Spork. - Łańcucki - Bartsch.*

O Kon-

O Konkursach

§. 1.

Jak tylko w Wydziale ktorym przez śmierć Professora lub z innej przyczyny Katedra zawakuie, Dziekan Wydziału wezwie natychmiast Członki tegoż Wydziału na Posiedzenie, w celu obrania témczasowego Zastępcy wakuiącey Katedry z ⅔ częściami Pensyi aktualnego Professora, którен większością głosów obrany, przedstawiony będzie przez Senat Akademicki Wielkiey Radzie do zatwierdzenia.

§. 2.

Po nastąpioney decyzyi Senatu Akademickiego, Rektor ogłosi przez Gaze-

ty i przybiciem uwiadomienia o tém na drzwiach Domu Jagiellońskiego Konkurs na wakuiącą Katedrę, którym oznaczone bydź powinny Obowiązki i Pensya do tey Katedry przywiązane, tudzież dzień w którym się Kandydat ubiegaiący o tę *Katedrę* osobiście dla złożenia Examinu stawić winien będzie.

§. 3.

Ubiegaiący się o Katedrę Kandydat, winien podać Rektorowi na dzień ieden przed wyznaczonym do Examinu dniem opis dotychczasowego Procederu życia swego, oraz wykazać się świadectwami, tak co do posiadaiących wiadomości, iako i co do uzyskanego stopnia Do-

ktora.

ktora tego Wydziału, w którym Katedra wakuie i swey moralności, niemniey złożyć Programma Lekcyi, które w tey Katedrze o którą się stara dawać sobie życzy. —

§. 4.

Rektor takowe Swiadectwa wraz z Programmatem przesyła Dziekanowi tego Wydziału, w którym Katedra wakuie, który ie wspolnie z Professorami aktualnemi tegoż Wydziału roztrząsa, większość zdań oznaczy, czyli Programma iest dobre i dostateczne, a ieżeli ich iest więcey, które z nich iest naylepsze i naydoskonalsze. —

§. 5.

Na dzień i godzinę do złożenia Examinu wyznaczone, Dziekan zwoła Członki Wydziału na Posiedzenie, w dniu tém większością głosów ułożone zostaną tyle zapytań z tych przedmiotów, których Katedra wakuie, ile iest Kandydatów którzy się do złożenia Examinu osobiście stawili.

§. 6.

Zapytania takowe wrzucone będą w naczynie na stole stoiące, ieden z Kandydatow przywołanych wyciągnie iedne z tych zapytań, na które wszyscy na piśmie odpowiedzieć będą obowiązani.

§. 7.

§. 7.

Kandydaci powinni na wyciągnięte zapytania odpisać natychmiast w Sali do tego przeznaczoney pod dozorem dwóch Professorów przez Dziekana wyznaczonych, którzy będą mieli baczność, ażeby Kandydat cudzey pomocy nieużył. Niewolno iest Kandydatom mieć Książki z sobą.

§. 8.

Sześć godzin czasu dany będzie Kandydatom do odpowiedzenia. Odpowiedzi takowe oddane zostáną Professorom przytomnym, którzy ie zapieczętuią i złożą w Sekretoryacie Wydziału.

§. 9.

§. 9.

Sekretarz zapieczętowane odpowiedzi odda Dziekanowi, ktoren takowe odpieczętuie, i udzieli każdému Professorowi do przeczytania, i dania swego zdania na piśmie.

§. 10.

Każden Professor niedłużey takowe odpowiedzi u siebie zatrzymać powinien, iak 48. godzin, po których upłynionych, kommunikuie ie innemu podług porządku.

§. 11.

Zdanie swoie każden Professor zapisze na oddzielnym Arkuszu, niekommu-

munikuiąc go z odpowiedziami innym Professorom. —

§. 12.

Gdy upłynie dni trzy po kommunikacyi ostatniemu z porządku Professorowi, Dziekan wezwie Członki Wydziału na Posiedzenie, na ktorém każdy z Professorów i Dziekan złożą swoie zdanie na piśmie dane, względem odpowiedzi Kandydatów, a potém większością głosów ułożą zdanie względem każdego Kandydata w szczególności, czyli Kandydat w odpowiedzi na piśmie okazał dostateczną wiadomość przedmiotu w zapytaniu obiętego. Na tém samém Posiedzeniu większością głosów obrane będą

dą przedmioty z Nauk tey Katedry która wakuie w liczbie takiey ile iest Kandydatów.

§. 13.

Przedmioty wybrane na oddzielnych kartkach napisane, wrzucone będą do naczynia, a Kandydaci obowiązani będą każden po trzy Lekcyi publicznych w tém przedmiocie odprawić, ktoren napisany będzie na kartce, którą wyciągnie z naczynia.

§ 14.

Sześć dni dano będzie wolne Kandydatowi do przygotowania się na Lekcye., Dziekan oznaczy dzień do tako-

wey

wey Lekcyi, każda Lekcya trwać powinna godzinę, każdy Kandydat iednę tylko Lekcyę odprawi na dzień. Lecz kilka Kandydatów mogą w iednym dniu każden po iedney Lekcyi odprawić, Lekcye takowe dane będą publicznie w Sali na Lekcye Wydziału wyznaczoney w przytomności Dziekana i Professorów Wydziału.

§. 15.

Po odprawioney ostatniey Lekcyi, Dziekan i Professorowie przytomni, ułożą większością głosow zdanie względem każdego Kandydata w szczególności: czyli Kandydat okazał gruntowną wiadomość przedmiotu na Lekcye mu

wy-

wyznaazonego, tudzież czyli ma łatwość tłomaczenia i udzielenia się innym, tudzież czyli ma Organ mocny i głośny.

§. 16.

Po takowém naradzeniu się, przystąpiono będzie natychmiast do wyboru Kandydata na Urząd Professora wakującey Katedry.

§. 17.

Dziekan nayprzod podda pod sekretne głosowanie przez gałki zapytanie: czyli ma mieysce wybor na Professora, lub czyli żaden z Kandydatów nieokazał tak dostatecznych dowodów,

ażeby

ażeby był godnym otrzymania Urzędu Professora, a przeto że niema mieysca wybor lecz nowy Konkurs wypisać wypada. —

§. 18.

Gdy uchwalono zostanie, iż ma mieysce wybor, Dziekan podda pod głosowanie w szczegolności zapytanie o każdym Kandydacie, wyrażaiąc iego Jmię i Nazwisko: czyli Kandydat NN. okazał dostateczne dowody swey umieiętności, ażeby godnym był bydź umieszczonym na Liście Obieralnych.

§. 19.

Jmiona i Nazwiska tych ktorzy większością głosów uznani będą za godnych

bydź umieszczonemi na Liście Obieralnych, napisane zostaną przez Sekretarza Wydziału na tylu kartkach, ile iest Członków głosuiących, każden z głosuiących podkreśli sekretnie Jmie tego, którego sądzić będzie naygodnieyszym do otrzymania Katedry wakuiącey, i wrzuci do naczynia na środku stołu będącego. Dziekan przybrawszy dwóch naystarszych w Urzędowaniu Professorów, przeliczy kartki w naczyniu będące, czyli się zgadzaią z liczbą głosuiących a potém przeczyta głośno Jmie i Nazwisko na każdey kartce podkreślone, które Sekretarz natychmiast zapisze, a po przeczytaniu wszystkich kartek, owi trzey, którzy podług liczby Jmion i Nazwisk podkreślonych większość głosów za sobą mieć będą, przedstawionemi zo-

stauą

staną Senatowi Akademicznemu do wyboru na Professora Katedry wakuiącey. Równość zdań Dziekan Prezyduiący rozstrzyga. —

§. 20.

Jeżeliby z Kandydatów ieden tylko uznanym został bydź godnym umieszczenia go w Liście Obieralnych, w tenczas iuż dalsze głosowanie nie iest potrzebne, lecz Wydział tego iednego Senatowi Akademicznemu na Urząd wakuiący Professora w Wydziale przedstawia. Jeżeliby zaś ich było dwóch lub trzech, tedy Dziekan poddaie ich pod sekretne głosowanie Członków wydziałowych, celem przekonania się, który z nich Se-

natowi Akademicznemu ma bydź przedstawiony w pierwszem, który w drugim, a który w trzecim mieyscu. Stopniowanie to oznaczy większość liczby kresek głosuiących.

§. 21.

Po uskutecznionym wyborze, Dziekan tak Protokoł wyboru, iako i zdań, tak nad Examinem na piśmie, nad Programmatami, iako i nad Lekcyami, zgoła wszelkie Akta Konkursu, przeszle na ręce Rektora Senatowi Akademicznemu w celu wyiednania dla iednego z przedstawionych Kandydatow Patentu na Professora wakuiącey Katedry.

§. 22.

Jeżeli zachodzić będzie równość co do Talentów, zdatności i moralności, pierwszeństwo zawsze mieć będzie Rodak przed Cudzoziemcem.

§ 23.

Czas trwania Konkursu oznacza się przynaymniey na trzy miesiące po części dla tego, aby Konkurs był należycie ogłoszonym przez Gazety, po części aby ubiegaiący się mieli dostateczny czas podania i zgłoszenia się.

Wyszczególnienie przedmiotów Naukowych, z których ubiegaiący się o stopień Doktoratu Examen zdać winni.

Każdy życzący uzyskać stopień Doktora, poddać się nadewszystko winien Examinowi ścisłemu z przedmiotów naukowych następuiących, iako to:

Z Teologii

Examen 1*szy* z przedmiotów Nauki Biblicznej starego i nowego Testamentu.

Examen 2*gi* z Prawa Kościelnego i Historyi Kościelney.

Examen 3*ci* z Dogmatyki, z Teologii Moralney i Pastoralney.

Po odbyciu tych Examinów przez Kandydata, tenże winien napisać Dyssertacyą czyli Rozprawę, a nakoniec z wszystkich przedmiotów publiczną trzymać obronę.

z Nauki Prawa.

Examen 1*szy* z Prawa Natury z Prawa Kryminalnego, z Umieiętności Politycznych, z Umieiętności Ustaw i z Statystyki.

Examen 2*gi* z Prawa Rzymskiego i z Prawa Kościelnego.

Examen 3*ci* z Prawa Cywilnego i z Procedury Sądowey w Sprawach Sądowych i Zasądowych.

Po odbytym Examinie Kandydat winien albo napisać Rozprawę prawną i takową drukiem wydać, albo też z siedmiu części Nauk Prawnych zadane sobie zapytania na piśmie rozwiązać, a potém odbyć Examen publiczny z wszystkich Umieiętności Prawa.

z Nauki Lekarskiey

Naysamprzod Kandydat winien będzie podać dwa opisania Historyczne Chorob, dotyczące się Chorych, których pod dozorem Professora Kliniki i w obecności Uczniow tey Nauce poświęcaiących się, w piątym roku swych Nauk, lub poźniey opatrywał. Te Jego opisania historyczne Chorob, powinny obeyść circulando wszystkich Professo-

rów i Dziekana, i dopiero gdy od wszystkich zatwierdzone i własnoręcznie przez nich podpisane będą, Kandydat będzie mogł bydź dopuszczonym do pierwszego ścisłego Examinu.

Examen 1*szy* Z Anatomii, Botaniki, Historyi Naturalney, z Filozofii, z Patologii powszechney, i szczególniey Chorob zewnętrznych i wewnętrznych, z Semiotyki i z Terapii powszehney. —

Examen 2*gi* Z Chemii, z Nauki Lekarskiey Sadowniczey, z Materyi Medyczney, z Sztuki zapisywania Receptow, i z wypadków praktycznych z zastosowaniem Lekarstw, Dyety, zachowania się Chorych, i. t. p. przy Łożku Chorych.

Uczy-

Uczyniwszy Kandydat zadosyć obydwom Examinom ścisłym, polecono Mu będzie, aby napisał Rozprawę w przedmiocie z zawodu Nauki Lekarskiey, lub z umieiętności posiłkowych teyże, którego wybor do iego woli zostawia się.— Na końcu tey Rozprawy dodane będą niektóre twierdzenia czyli Theses z Nauki Lekarskiey, które Kandydat przeciwko czterem Opponuiącym którzy Doktorami bydź powinni publicznie bronić winien będzie.—

Z Chirurgii wyższey.

Examen 1*szy* Z Anatomii, z Chemii, z Nauki Lekarstw, z Sztuki Formularney, z Nauki Lekarskiey Sądowniczey, Chirurgii teoretyczney i praktyczney w całem ich obwodzie.—

Exa-

Examen 2*gi.* Examen ten odbędzie Kandydat publicznie w Sali Audyencyonalney Anatomiczney w obecności wszystkich Znawców, którzy przytomnemi bydź zechcą, i w obecności Uczniów Nauki Lekarskiey i Chirurgiczney, przez zdziałanie dwoch Operacyi Chirurgicznych, łącząc w to i choroby oczów. Operacye te na karteczkach oddzielnych będą napisane, i rzucone do Naczynia tym końcem przygotowanego, z którego wyciągnięte będą w przytomności wszystkich obecnych dwie karteczki, z których Dziekan głośno odczyta napisane na nich Operacye uskutecznionemi bydź maiące. Nim Kandydat do działania samego tych operacyi przystąpi, opowie opis tychże na zasadach Naukowych wsparty, to iest:

opo-

opowie w krótkości Historyą tychże, różne sposoby, ktoremi odbywać się zwykły, wskazuiąc przy każdey uży- tki i szkody wyniknąć mogące, oznaczy i opisze potrzebne do tych operacyi Instrumenta, Bandaże i Pomocników, i uskuteczni operacye i Bandaże z tą samą ostrożnością, iak na żywym Człowieku.—

Z Filozofii.

Examen 1*szy* z właściwey Filozofii teoretyczney i praktyczney.

Examen 2*gi* Z Matematyki i Fizyki.

Examen 3*ci* Z Historyi powszechney Swiata.

Względnie Nauk posiłkowych i części tychże potocznych, Kandydat wykazać się

winien

winien będzie świadectwami.— Dan na Posiedzeniu 12. Sierpnia 1817. roku.

(podpisano) *Miączyński*— Sweerts - Spork. Reibnitz.— Darowski K. O. Sekr.
(L. S.)

PLAN NAUK

dla Gymnazyum Krakowskiego.

1. Przedmioty Naukowe tey Szkoły są:
1. Nauka Chrześciańska i Moralna.— 2. Język Polski, Łaciński, Grecki, Francuzki i Niemiecki— 3. Umieiętności Fizycznych początki— 4. Początki Matematyki— 5. Jeografia i Historya— 6. Kaligrafia i Rysonki.

2. Kurs tych Nauk iest sześcioletni, podzielony między 6. Professorów, iako to: Professor 1*szey* Klassy— Pro-

fes-

fessor 2*giey* Klassy— Professor Języka Greckiego— Professor Matematyki— Professor Fizyki— Professor Wymowy— Oprocz tych Professorów Szkoła ta będzie miała iednego Kapelana i 4. Nauczycielów, to iest: Języka Niemieckiego, Francuzkiego, Kaligrafii i Rysunków.—

3. Szkoła ta zostawać będzie pod bezpośrednim dozorem swego Prorektora, który zostanie w Urzędowaniu, dopóki Wielka Rada nienakaże nowey Elekcyi. W ten czas obierany będzie z pomiędzy Professorów áktualnych tey Szkoły w następuiącym sposobie: Professorowie przedstawią Senatowi Akademickiemu 4*ch* Kandydatów, a Senat Wielkiey Radzie przedstawi z tychże dwoch.—

4. Obowiązkiem będzie Kappellana odprawiać codziennie Mszą Swiętą od $7\frac{1}{2}$ dla Uczniow, wyiąwszy w czasie wielkiego zimna. Oprócz tego co Niedziela dawany będzie Katechizm przez pół godziny trzem Klassom niższym przed Mszą Swiętą, a przez pół godziny tłumaczyć będzie Ewangelią po Mszy Swiętey dla trzech Klass wyższych. Uczniowie wszystkich Klass spowiadać się będą 4. razy w przeciągu roku.—

5. Język Łaciński wraz z Polskim we wszystkich Klassach dawany będzie. Dopóki zbywa na Dziełach Elementarnych, Gramatyka X. Kopczyńskiego dawana będzie w 1*szey* i 2*giey* Klassie, przydaiąc Naukę de Præteritis et supinis Verborum w 1*szey* Klassie, a w drugiey de generibus Nominum,

num, tudzież de Nominibus et Verbis defectivis et Anomalis. Te dwie Klassy używać będą do tłomaczenia Tirocinium linguæ latinæ Gedykego pro 1*ma* et 2*da* Classe.— W trzeciey Klassie Professor dawać będzie prawidła Łaciny wybornieyszey, a gdy ieszcze zbywa na Dziele Elementarnym w tym względzie, używać będzie temczasowo do swoiey pomocy Gramatyki Brödesa lub Gramatyki dla Szkół Austryackich, albo nakoniec Piiarskiey. W 4*tey* Klassie dawana będzie Poezya zewnętrzna Polskiego i Łacińskiego Języka. W 5*tey* Poezya wewnętrzna. Nakoniec Uczniowie 6*tey* Klassy uczyć się będą 6.
prawideł wymowy. Wszędzie dawane będą wzory Klassyczne dwóch Języków, i od 1. Klassy naznaczane będą na pamięć Wyiątki celnieysze

dla

dla cwiczenia pamięci i dla deklamacyi. Do tłómaczenia we wszystkich Klassach sami tylko Pisarze Klassyczni Łacińscy będą użyci, z których uczyniony będzie stosowny podział, postępuiąc zawsze stosownie do wieku i do pożytku Uczniów tak co do Języka iak i do Nauk. Naznaczane także będą w każdey Klassie cwiczenia zastosowane do prawideł, których się Uczniowie uczyli, bądź z Gramatyk bądź z tłómaczenia. W 5*tey* Klassie pisane będą Listy, w 6*tey* opowiadanie (narrationes) albo Mowy w obydwoch Językach.—

6. Język Grecki zostawiony woli każdego, zaczynać się będzie w 4*tey* Klassie i dawanym w ostatnich dwa razy na Tydzień od 11. do 12. godziny, w dniach zaś naydłuższych od 4. do 5.

po

po południu. Obowiązani będą uczyć się go Ci, którzy się poświęcaią Naukom lub Nauczycielstwu publicznemu i prywatnemu, dla tego po upłynionych trzech latach nikt niebędzie mógł bydź Nauczycielem Uczniów Gymnazyalnych, a tém mniey otrzymać Doktorat Literatury, który niezłoży Swiadectwa z tego Języka, albo nieodbędzie z tegoż popisu.—

7. Każdy Uczeń obowiązany będzie uczyć się Niemieckiego i Francuzkiego Języka, wyiąwszy tych, którzy zdawszy popis przed Prorektorem i Nauczycielem Języka, udowodnią iż tyle umieią, ile dla Szkół przepisano. Każdy z tych dwóch Języków zaymować będzie 12. godzin na tydzień, ogołem we wszystkich Klassach, w trzech niższych od 10. do 11. ranney, a od 8.

do

do *9tey* ranney w trzech wyższych. Z tym wszystkiem dwie ostatnie Klassy *5ta* i *6ta* połączone będą pod czas Lekcyi tychże Języków. Kurs ich trwać będzie przez lat dwa. Trzy pierwsze Klassy mieć będą każda po 2. godziny na Tydzień iednego i drugiego Języka.—

Matematyka. Professor *1szey* Klassy powtòrzywszy 4. działania w liczbach prostych, które Dzieci powinny się nauczyć w Szkole początkowey lub w Domu, uczyć będzie tychże samych działań w liczbach wielorakich. Na końcu roku dane im będą początki Ułamków pospolitych. W *2giey* Klassie uczyć się będą Ułamków dziesiętnych i reguły trzech. W *3ciey* Klassie początki Arytmetyki ogólney, gdzie wyłożone będą w znakach ogólnych 4. działania Arytmetyczne, i

zrównanie pierwszego stopnia. W 4*tey* Klassie dawać się będzie wynoszenie do potęg, wyciąganie pierwiastków, o proporcyach, o eliminacyach, i nakoniec o składzie i rozwięzywaniu zrównań drugiego stopnia. W 5*tey* Klassie Geometrya o liniach i powierzchniach. W 6*tey* Klassie Trygonometrya prostokreślna i Solidometrya.—

9. Umieiętności Fizyczne zaczynać się będą w IV*ty* Klassie, gdzie dawana będzie Zoologia, Botanika 2. godziny na tydzień. W 5*tey* Klassie przez cztery godziny na tydzień Fizyka o Wodzie, Powietrzu, Cieplíku, Elektryczności, Swietle i opisanie ziemi Fizyczne i Matematyczne. W 6*tey* Klassie Chemia, a ku końcu roku Mineralogia —

10.

10. Geografia w 1*szey* Klassie o Europie, w 2*giey* o Azyi, Afryce, Ameryce i o innych częściach Ziemi nowo odkrytych.—

11. Historya powszechna zaczynać się będzie w 2*giey* Klassie, gdzie dawana będzie Historya o Jzrąelitach ze wzmianką niektórych Narodów iako to: o Jndyąnach, Chinczykach, Fenicyanach.— W 3*ciey* Klassie Professor uczyniwszy wzmiankę o Assyryiczykach, Babilończykach, Egipcyanach, Medach i Persach, ząstanowi szczególniey uwagę Uczniów nad Historyą Grecką. W 4*tey* Klassie będzie Historya Rzymska, aż do upadku Państwa Rzymskiego na Wschodzie. W 5*tey* Klassie wyłożone będą Uczniom Epoki ważnieysze z Historyi Nowożytniey, iako to: Odkrycie Ameryki, wpływ różnych przyczyn

na odrodzenie się Nauk, a nakoniec dawane będą wiadomości względem panowania sławnieyszych Narodów teraz istnących. W 6*tey* nakoniec Klassie dawana będzie Historya Polska z wyszczególnieniem Pisarzów i źrodeł z których sie pospolicie Historya czerpa.—

12. Kaligrafia będzie tylko w trzech niższych Klassach dwa razy na tydzień w każdey od 10. do 11. na przemian z Językami Francuzkim i Niemieckim.

13. Nauka Rysónków zostawiona do woli Uczniów, będzie tylko trzy razy na tydzień od 2. do 3. godziny we Wtorek, Czwartek i Niedzielę, a w miesiącach letnich 6. razy na tydzień, to iest: we Wtorek, Czwartek iak w Zimie, a 4. razy w 4*ch* innych dniach od 4. do 5. po południu.—

14. Nauka Moralna dawana będzie przez trzy godziny na tydzień w trzech pierwszych Klassach, o obowiązkach względem Rodziców Nauczycieli, o wzaiemnych obowiązkach między Panami, Służącemi, o potrzebach Człowieka, o zasadach z obowiązków Towarzyskich.—

15. Liczba godzin, którą zaymie każdy przedmiot, we wszystkich Klassach będzie następuiąca: w 1*szey* Klassie będzie Język Łaciński 11. godzin, Nauka Moralna godzinę— Arytmetyka 6— Język Niemiecki 2.— Język Francuzki 2.— Jeografia 2.— Kaligrafia 2.— W 2*giey* Klassie Język Łaciński 11. godzin— Moralna 1.— Matematyka 4.— Niemiecki 2.— Francuzki 2.— Jeografia 2.— Historya 2.— Kaligrafia 2. godziny.— W 3*ciey* Klassie Język Łaciński 11. godzin— Nauka Moral-

ral-

ralna 1.— Matematyka 4.— Język Niemiecki 2.— Francuzki 2.— Historya 4.— Kaligrafia 2. godziny.— W 4*tey* Klassie Język Łaciński 8. godzin— Matematyka' 6.— Niemiecki 3.— Francuzki 3.— Historya 4.— Fizyczne Umieiętności 2. godziny— W 5*tey* Klassie Łacina 8. — Matematyka 6.— Niemiecki 3.— Francuzki 3.— Historya 2.— Fizyka 4.— W 6*tey* Klassie Łacina 8.— Matematyka 6.— Historya 2.— Fizyka 4.— Co się tycze Niemieckiego i Francuzkiego Języka, dwie ostatnie Klassy złączone, mieć będą razem trzy razy na tydzień.— Grecki Język będzie stosownie przedzielony od 4*tey* aż do 6*tey* Klassy.—

16. Te przedmioty będą rozdzielone między 6. Professorow iak następuie:— Professor 1*szey* Klassy dawać będzie w swoiey Klassie 12. godzin Łaciny i

Mo-

Moralney, 2. godziny Jeografii, 4. godziny Historyi w *3ciey* Klassie, 2. godziny Historyi w *6tey* Klassie, razem 20. godzin.— Professor *2giey* Klassy 12. godzin Łaciny i Moralney w swoiey Klassie, 8. godzin Łaciny w *4téy* Klassie, razem 20. godzin.— Professor Języka Greckiego 12. godzin Łaciny i Moralney w *3ciey* Klassie, 2. godziny Historyi w *2giey* Klassie, do których dodawszy 6. godzin Języka Greckiego w trzech Klassach wyższych, uczyni razem 20. godzin.— Professor Matematyki dawać będzie 6. godzin Matematyki na tydzień w każdey Klassie z *3ch* wyższych, a 2. godzin Jeografii w *2giey*, razem 20. godzin. Professor Fizyki 2. godzin Zoologii i Botaniki w *4tey* Klassie, 4. godziny Fizyki, w *5tey*, 4. godziny Chemii i Mineralogii, w *6tey* Klassie, i 2. go-

dziny Historyi w 5*tey* Klassie, razem 20. godzin. Professor Wymowy 8. godzin Łaciny w 6*tey* Klassie, 8. godzin Łaciny w 5*tey*, 4. godzin Historyi w 6*tey* Klassie, razem godzin 20.—

Dla zaięcia 6. godz. Arytmetyki które się zostaią w 1. Klassie, przybrany będzie Kollator, ktòrym może bydź Professor Języka Greckiego lub ieden z Nauczycieli, Kappellan albo nakoniec sam Prorektor.—

17. Prorektor obowiązanym iest dawać 12. godzin na miesiąc, to iest: 2. godzin na miesiąc w każdey Klassie, na mieyscu każdego Professora, który będzie wolny. W czasie swego zastępstwa, nic nieodmieni, ani będzie mieszał innego przedmiotu, a nieprzerywaiąc biegu Nauk, będzie miał w tymże samym czasie sposobność poznania zbliska pilność Uczniów i sposób nauczania.—

ROZKŁAD NAUK NA GODZINY W GYMNAZYUM KRAKOWSKIM.

Klassy	Godziny	Poniedziałek	Wtorek	Szroda	Czwartek	Piątek	Sobota
1.	Rano od 8. do 10. od 10. do 11. po południu od 2. do 4.	Łacina Niemiecki Arytmetyka	Moralna i Łacina Kaligrafia ——	Łacina Francuzki Arytmetyka	Łacina Niemiecki ——	Łacina Kaligrafia Geografia	Łacina Francuzki Język Arytmetyka
2.	Rano od 8. do 10. od 10. do 11. po południu od 2. do 4.	Łacina Kaligrafia Geografia	Łacina Francuzki ——	Łacina Niemiecki Matematyka	Moralna i Łacina Kaligrafia ——	Matematyka Francuzki Język Historya	Łacina Niemiecki Łacina
3.	Rano od 8. do 10. od 10. do 11. po południu od 2. do 4.	Łacina Francuzki Matematyka	Łacina Niemiecki ——	Łacina Kaligrafia Historya	Łacina Francuzki ——	Łacina Niemiecki Język Matematyka	Moralna i Łacina Kaligrafia Historya
4.	Rano od 8. do 9. od 9 do 11. od 11. do 12. po południu od 2. do 4.	Język Niemiecki Matematyka Język Grecki Łacina	Francuzki Historya —— ——	Niemiecki Matematyka —— Łacina	Francuzki Umiejętności Fizyczne Grecki ——	Niemiecki Łacina —— Łacina	Francuzki Matematyka —— Historya
5.	Rano od 8. do 9. od 9. do 11. od 11. do 12. po południu od 2. do 4.	Francuzki Umiejętności Fizyczne —— Łacina	Niemiecki Historya Grecki ——	Francuzki Łacina —— Matematyka.	Niemiecki Łacina —— ——	Francuzki Matematyka Grecki Język Łacina	Niemiecki Umiejętności Fizyczne —— Matematyka
6.	Rano od 8. do 9. od 9. do 11. od 11. do 12. po południu od 2. do 4.	Szosta Klassa mieć będzie razem z 5tą te dwa Języki których kurs dwochletni.— Łacina —— Matematyka	Matematyka —— ——	Umiejętności Fizyczne Grecki Język Łacina	Matematyka —— ——	Łacina —— Matematyka	Łacina Grecki Język Umiejętności Fizyczne

STATUT ORGANICZNY

Dla Liceum i Szkoły Stey Barbary.

§. 1.

W Mieście Wolném Krakowie i Jego Okręgu dla pośredniey Jnstrukcyi Młodzierzy między Szkołami początkowemi i Akademią będzie Szkół dwie.

a. Lyceum składaiące się iak dotąd z Klass 6.

b. Szkoła S. Barbary która mieć tylko będzie 3. Klassy pierwsze iak w Lyceum, a w którey Klassa Elementarna się znosi.

§. 2.

§. 2.

Uczniowie trzech Klass niższych powinni bydź rozdzieleni między Lyceum i Szkołę S. Barbary, aby ani w iedney, ani w drugiey zbyt wielu Uczniów nieznaydowało się, i aby liczba Uczniów była prawie równa iak w iedney tak i w drugiey.

§. 3.

Dozor nad Lyceum iak i nad Szkołami innemi w względzie Naukowym należeć będzie do Akademii, w Administracyinym zaś do Senatu Rządzącego.

§. 4.

Akademia wykonywać będzie swoy dozor przez Komitet ze swoich Członków obrany.

§. 5.

Prawa Wielkiey Rady Akademickiey nadane iey w Statucie Organicznym Akademickim, równie rozciągaią się do Lyceum, iak do Szkoły Stey Barbary.

§. 6.

Dla kierowania Naukami w tychże Szkołach według okoliczności i potrzeb mieyscowych Proiekt przyłączony ułożony przez Komitet Akademicki został zatwierdzonym, i na przyszłość służyć będzie za prawidło do Nauk. Co do nominowania Professorów, Nauczycieli i innych Jndiwiduow przy tychże Szkołach, postąpione będzie w Lyceum, iak i w Akademii.

§. 7.

§. 7.

Co do Szkoły Stey Barbary Duchowni Miechowici mieć będą pierwszeństwo do sprawowania Urzędów Prorektora, Kappelana i trzech Professorów. Ci ostatni będą poddani pod Examen Akademii, i w przypadku tylko gdyby się pokazali niezdolnemi, iedna lub druga z tych Posad Professorskich dana będzie Swieckiemu.

§. 8.

Professorowie Lyceum iako też i Stey Barbary, ostatni tylko ieśli nie są Duchownemi, mieć będą co do Pensyi Emerytalney połowę tego co będzie przeznaczone Professorom Uniwersytetu.

Kwalifikacya dla otrzymania tey Pensyi taż sama będzie co w Akademii.

§. 9.

Uczniowie uczęszczaiący do tych Szkół opłacać będą iak dotąd do Kassy składki nazwane Minerwalia, to iest: Uczniowie Lyceum po 24. Zp: a Stey Barbary po 18. Zp: — 6000. Zp: z tych składek przydane są iako Dochod pewny do Percepty Lyceum, przewyżka użytą będzie do czynienia rozmaitych i użytecznych ulepszeń potrzebnych do postępków Naukowych nadewszystko na nadgrody dla Uczniów.

§. 10.

Zważaiąc iż się znayduie na mieyscu Uniwersytet a przy nim Muzea,

Ga-

Gabinety, Biblioteka i inne Instytuta, a zatém łatwość tychże użycia, niebędą więc ustanowione podobne dla tych dwóch Szkół oddzielnie, lecz owszém będą złączonemi te, które się znayduią z Instytutami Akademickiemi.— Jednakże będą wyięte Narzędzia potrzebne do Nauki Professorów Umieiętności Fizycznych, które nietylko się zostaną przy tych Szkołach, lecz w potrzebie powiększone będą z funduszu ad Extraordynaria.

§. 11.

Co do opału u Stey Barbary, ten dostarczany będzie iak datąd przez Klasztor Miechowski, dla Lyceum zaś Rząd Wolnego Miasta wyznacza 50. Siągow

Drze-

Drzewa i Sto korcy Węgla, Uniwersytet zwroci koszta wydobywania razem z wydatkiem na swoy własny Opał, wnosząc Złł: 2000. do Kass publicznych.

§. 12.

Kassa tych dwóch Szkół administrowaną będzie razem z Kassą Akademicką, lecz w tytule oddzielnym przez Kassyera Akademickiego, dla którego Pensya z tey przyczyny została powiększona. —

§. 13.

Stan teraźnieyszy dochodu i wydatku został osobno ustalony dla tych dwóch Szkół i przyłączony do Statutu

w przypisach *A. B. C.* — Dwoiaki zaś iest oznaczony dla Szkoły Stey Barbary, tak na przypadek gdyby Duchowni Miechowscy zastępowali trzech Professorów, iak w razie gdyby ich Posady powierzone były Swieckim. Maximum 13000. Zp: umieszczone zostały pomiędzy Wydatkami Akademii.

A.

Stan Dochodu i wydatku Lyceum Krakowskiego od 1. *Października* 1817. *aż do ostatniego Maia* 1818.

DOCHOD

1. Funduszu Akademickiego 29,480. Złł:
2. Taxy Minerwalia Uczniowie Lyceum iak i Stey

Bar-

Barbary płacić maią 6000. Złł:

3. 50. Siągów Drzewa, 100. korcy Węgla, które Rząd gratis dostarczy

35,480. Złł:

35,480. Złł:

Billans zupełny

WYDATEK

1. Rektorowi — — 4,200. Złł:
2. Trzech Professorów po 3000. Złł: — — 9000. —
3. Trzech Professorów młodszych po 2800 — 8,400. —
4. Kappellanowi — 1,200. —

5. Trzech Nauczycieli Języków po 1800. — 5,400. —
6. Nauczyciel Rysunków 1000. —
7. Na Podatki, Tercyana i Swiatło salvo calculo — 1000. —
8. Ad Extraordynaria nadewszystko na reparacyą Budowli — — 4,480. Złł

35,480. Złł:

UWAGA

Ponieważ wszystkie pozycye w tym Etacie są ułożone na cały rok: wypływa samo z siebie, iż na Etat teraźnieyszy iedynie 8. miesięcy, potrzeba odiąć iednę trzecią część tym sposobem; iżby

Sum-

Summa maiąca się odebrać i wydać, zredukowaną została na czas od 1go Października 1817. aż do ostatniego Maia 1818. na 23,826. Zp: 20. gr.

B.

Stan dochodu i wydatku na Szkołę Stey Farb ry w przypadku gdyby XX. Miechowici pełnili obowiązki Professorów.

PRZYCHOD

Z funduszu Akademickiego 7,100. Zp.
Wydatek — — 7,100. Zp.

Billans zupełny.

WY

WYDATEK

1. Rektorowi — —	Zp:	600.
2. Kappellanowi — —		600.
3. Trzem Professorom Duchownym po 900. — —		2,700.
4. Dwom Metrom Języka i Rysonków po 1200. —		2,400.
5. Ad extraordynaria salvo calculo — — —		800.

C.

Stan Przychodu i Wydatku Szkoły S. Barbary na przypadek ieżeli Swieccy będą Professorami.

PRZY-

PRZYCHOD

Z funduszu Akademickiego 13,000. Zp.

Wydatek — — 13,000. Zp.

Billans zupełny.

WYDATEK

1. Rektorowi — — Zp. 600.
2. Kappellanowi — — 600.
3. Pierwszemu Professorowi — 3000.
4. Dwóm innym Professorom po 2800. — — 5,600.
5. Dwom Metrom Języka i Rysonków po 1,200. — 2,400.
6. Ad extraordinaria salvo calculo — — — 800.

UWA-

UWAGA

Uwaga dodana pod stanem Lyceum ma bydź równie zachowaną i do Szkoły S. Barbary.— Działo się na Posiedzeniu dnia 12. Sierpnia 1817.

(podpis:) *Miączyński* -- *Sweerts Spork* -- *Reibnitz.*

Darowski Kom: Org: Sekr:

(L. S.)

N

Ustawy rządowe
z r. 1818 i 1819.

Darował
Bibliotece Technicznej
J. Wodziczko
12/7 65

Ustawy rządowe
z r. 1818 i 1819.

3303

Nro. 3,628.

My Prezes I Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czyniemy, iż Wysoka Kommissya Organizacyina od Trzech Nayiaśnieyszych Kray ten Protegulących Dworów do urządzenia Go postanowiona, powziąwszy wiadomość o życzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w miesiącu Grudniu 1817. zebranego, ażeby Artykuł 136. Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne, mógł bydź zmienionym w ten sposób: iżby oddzielny Komitet do roztrząsania zażaleń naprzeciw Urzędnikom zaniesionych był wyzna-

czo-

czonym,— Reskryptem z dnia 10 Lipca 1818. Roku do liczby 117. Dziennika Jey wydanym, oświadczyła swoie Postanowienie: „ iż w Artykule 136. Statutu „ Zgromadzenia Polityczne urządzaiące„ go, żadna zmiana zaprowadzoną nie„ będzie „ — Obowiązek więc roztrząsania namienionych zażaleń, pozostaie przy Komitecie Prawodawczym.—

Co ażeby za dodatek utwierdzaiący Statut wyżey wspomniony uważanym było, niniejszym zalecamy. Dla podania zaś tey decyzyi do publiczney wiadomości, obwieścić ią Dziennikiem Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—
Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia czternastego Listopada Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

do Nro: 3457.

MY PREZES i SENATOROWIE

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż iednostayność postępowania w przedmiotach zwłaszcza dobra ogolnego Krain tyczących się, iest zasadą porządku, nieodbicie w Sprawach Publicznych potrzebnego, tudzież że wskazywane przez byłą Wysoką Kommissyą Organizacyiną, od Trzech Nayiaśnieyszych Dworów prawidła, szczególnemi Jey Reskryptami obięte, uważanemi bydź powinny za część Statutów Organicznych od Niey wydanych, gdy zwłaszcza tyczą się przedmiotów temiż Statutami wskazywanych, postano-

wiliśmy

wiliśmy oznaymić Wszem w Obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć będzie należało, iż namieniona Wysoka Kommissya Organizacyina, po rozważeniu Obrazu czynności Zgromadzenia Reprezentantów w miesiącu Grudniu 1817 Roku zebranego, który sobie miała w skutku wezwania Jey od Senatu przedstawionym, rozstrzygaiąc wynikłe ztąd wątpliwości, a mianowicie:

1. Czyli mogą bydź przypadki, w którychby Zgromadzenia Reprezentantów upoważnionym było wysyłać Deputacye; tudzież, czyli Toż Zgromadzenie żądania swoie, pominąwszy Senat gdzieżkolwiek zanosić iest władnym?

2. Czyli Prawo Seymu namienionego na Posiedzeniu dnia 13 Grudnia 1817. zapadłe, zmieniaiąc sposób zbierania Milicyi tuteyszo Krajowęy odpowiada myśli Artykułu 22. Konstytucyi? —

3. Które z Statutów przez Nię wydanych, i od kogo zmienionemi bydź mogą. —

4. Kto ma moc umarzenia Jnexybiliów, to iest: należytości dla ważnych przyczyn wpłynąć do Skarbu niemogących, tudzież:

5. O ile decyzye Jzby Seymowey pod tytułem Uchwał wydawane, mogą mieć moc swą obowięzuiącą?

Re-

Reskryptem swoim z dnia 6. Marca r. b. do Liczby 53. Dziennika Jey wydanym postanowiła. —

Co do 1. Jż Zgromadzenie Reprezentantów niema prawa wysyłania Deputacyi wyiąwszy do Senatu, ani przedstawiać swych życzeń komu innemu, iak Senatowi, albo za pośrednictwem Senatu. —

Co do 2. Z względu iż przyśpieszenie kompletowania Milicyi było nieodzownym, Kommissya uznała zapadłe Prawo zmieniaiące sposob kompletowania Milicyi Statutem Organicznym wskazany, za maiące moc obowiązuiącą, z tym iednak warunkiem: ażeby w kompletowaniu Milicyi, zaciąg odbywał się tylko z Kraiowcow, nie zaś z Dezerterów, lub

Popi-

Popisowych Kraiow obcych, — co też ściśle zachowywać komu należy rozkazaliśmy. —

Co do 3. Podział Statutów w myśli przywiedzionego wyżey Reskryptu, w skutku Uchwały naszey z dnia 24. Marca r. b. iuż Dziennikiem Rozporządzeń Rządowych obwieszczonym został. —

Co do 4. Oświadczyła rzeczona Kommissya Organizacyina, iż umarzanie Inexigibiliow przechodząc Władzę Senatu, inicyowanym do Zgromadzenia Reprezentantów bydź powinno. —

Co do 5. Nakoniec orzekła iż granice Władzy Prawodawczey, są dokładnie oznaczone Artykułem 10. Konstytucyi i Statutem Zgromadzenia Polityczne urządzaiącym, z kąd wypływa, iż

decy-

decyzye Jzby Seymowey wydawane na zasadzie tych Ustaw są obowięzuiącemi, przechodzące zaś te Ustawy nie maią mocy obowięzuiącey. —

Postanowienia więc tu przywiedzione, ażeby w równi z Statutem urządzaiącym Zgromadzenia Polityczne uważanemi były, niniejszym zalecamy, — dla podania zaś do publiczney wiadomości, Uchwałę tę w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieścić rozkazaliśmy. — Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia czternastego Listopada Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku. —

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

Nro 3671.

URZADZENIE SZPITALA Sgo ŁAZARZA.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Pragnąc aby Chorzy, Położnice, i Podrzutki, w Szpitalu Sgo Łazarza na Wesoły przy Krakowie dobroczynny Przytułek znayduiące, należną miały wygodę, a zarazem zważaiąc, iż cel ten dwoiakim szrodkiem osiągnionym bydź może, to iest zabespieczeniem całości i re-

gularnego wpływu funduszów, a zarazem oszczędnym i gospodarnym onych zarządzeniem, w dopomożeniu pobożnemu poświęceniu się Siostr Miłosierdzia, stanowiemy co następuie:

TYTUŁ WSTĘPNY

Zasady Ogólne

Artykuł 1szy

Wszystkie w ogolności fundusze stanowiące uposażenie Szpitala Sgo Łazarza bądź z realności bądź z Summ Kapitalnych złożone, zachowuią się przy swoim pierwiastkowym przeznaczeniu, iakie otrzymały z zamiarów swych fundatorów. —

Ar-

Artykuł 2gi

Administracya wszelkich tych funduszów, zostawać będzie przy Pannie Przełożoney Siostr Miłosierdzia, przy Szpitalu S go Łazarza pod dozorem i kierunkiem Rady Gospodarczey.

TYTUŁ Iszy

O Składzie Rady Gospodarczey.

Artykuł 3ci

Rada Gospodarcza składać się będzie:

Z dwóch Senatorow od Senatu delegowanych,

Z dwóch Członków Kapituły Krakowskiey,

Z Ośmnastu Obywateli Miasta Krakowa i Jego Okręgu przez Senat zaproszonych.

Rektora Seminarium XX. Missionarzy.

Członka Akademii delegowanego z fakultetu Medycznego,

Protomedyka Wolnego Miasta Krakowa,

Fizyka Szpitalnego

Chirurga Szpitalnego

Panny Przełożoney Szpitala Sgo Łazarza lub Jey Zastępczyny.

Rachmistrza Szpitalnego pioro trzymaiącego, i Panny Ekonomki oboyga z głosem doradczym.

Artykuł 4ty

Prezyduiący w Radzie, obieranym będzie przez członkow Rady Gospodarczey większością głosów sekretnych — Urzędowanie Jego trwać będzie rok ieden, może bydź iednak na nowo obranym — W niebytności Prezyduiącego zastępuie go członek Rady, maiącey za sobą naywięcey kresek przy obiorze Prezyduiącego.

Artykuł 5ty

Potrzebna iest obecność dziewięciu Członków Rady głos stanowczy maiących do uformowania kompletu.

Artykuł 6ty

Posiedzenia zwyczayne odbywać się będą w pierwszych dniach każdego Miesiąca, i ilekroć Prezyduiący znaydzie tego potrzebę. —

TYTUŁ IIgi

O Attrybucyach Rady Gospodarczęy.

Artykuł 7my

Do działań Rady Gospodarczey należeć będzie:

1. Układanie coroczne Etatu przychodów i wydatków, całey wewnętrzney i zewnętrzney Administracyi Szpitala.

2. Dozor nad zarządzeniem Dobrami, i innemi nieruchomemi Realnościami Szpitala.

3. Czuwanie nad bezpieczeństwem Kapitałów Szpitala, i regularnym wpływem Procentów.

4. Nad utrzymaniem w porządku Kassy i Regestrów, wpływów, i wydatków.

5. Nad regularnym zdawaniem Rachunków.

6. Nad opatrzeniem Szpitala w wszelkie potrzeby.

7. Nad przyimowaniem chorych, położnic i podrzutkow, ich wygodnym utrzymówaniem, Instytucyą Medy-

cynalną Szpitala i Kliniką; nakoniec zdawanie Senatowi Rapportów, w Epokach przez ninieyszą Ordynacyą przepisanych, tak o swych czynnościach, iako też o rezultacie Rachunkowym i całym Ruchu odmian zaszłych w ciągu Roku, co do chorych, podrzutków, i położnic. —

Dział Iszy

o Układaniu Etatu

Artykuł 8my

Rok Etatowy Szpitala stósownie do ogolnych zasad Rachunkowości poczynać się będzie z dniem 1. Czerwca każdego Roku a kończyć z dniem ostatnim Maia. —

Ar-

Artykuł 9ty

W tym względzie Rada Gospodarcza, układać będzie co rok proiekt do Etatu Przychodu i Rozchodu na rok następny Etatowy, i przedstawiać go nay-daley z dniem 1. Kwietnia Senatowi do zatwierdzenia.

Artykuł 10ty

Etat ten, co do przychodów obeymować ma wyrachowanie wszelkiego w ciągu następnego Etatowego Roku spodziewanego wpływu; co do wydatków zaś, wszelkie szczegóły Wydatku wyciągnięte z trzechletniego przecięcia, z których głównieyszemi będą następuiące:

Utzy-

Utrzymanie Zgromadzenia, Kapelana, Obrządków Religiynych Pensye Urzędników Zdrowia, Rachmistrza i kosztów Biόra, Nauczyciela, Officyalistów Ekonomicznych, Czeladzi Wieyskiey, i Ludzi chorym usługuiących; żywienie podrzutków, Mamek, położnic, Chorych; zaopatrzenie Apteki, Opał, światło, pranie, Narzędzia Gospodarskie, Budowlów reparacye, podatki publiczne, spłacanie długów Szpitalnych, koszta prawne i. t. p.

Artykuł VIIty

Etat tym sposobem sporządzony a przez Senat zatwierdzony, służyć będzie Szpitalowi za prawidło w zdawaniu Rachunkow. —

DZIAŁ

DZIAŁ IIgi

O Dozorze nad zarządzeniem dobrami Szpitala i Gmachami.

Artykuł 12ty

Rada Gospodarcza przekonać się będzie obowiązaną, o stanie Gospodarstwa rolnego w Dobrach Szpitalnych, tak co do Jnwentarzów i budowli Ekonomicznych, iak i co do samey uprawy gruntów, a to w celu obmyślenia szrodków podniesienia dochodów z Dóbr tychże, iako stanowiących nayważnieyszą część maiątku Szpitalnego, w czym stosowne Panna Przełożona odbierać bę-

dzie

dzie od Rady Gospodarczey polecenia, i takowych dopełniać z troskliwością.

Artykuł 13ty

Rada zaprowadzi ile możności proste i potrzebie Ekonomiczney odpowiadaiące wzory Rachunków, podług których Officyaliści Ekonomiczni w Dobrach Szpitalnych Rachunki zdawać będą powinni, oznaczy czas składania tychże równie iak i Rapportów peryodycznych — Rachunki przez Officyalistów Ekonomicznych złożone po ułatwieniu Monitów, które Rachmistrz i Panna Przełożona czynić będą, przedstawionemi zostaną Radzie Gospodarczey do zatwierdzenia i wydania Absolutoriów.

Ar-

Artykuł 14ty

Panna Przełożona nie będzie mogła przedsiebrać, ani nowych budowli, ani znacznieyszych Reparacyi, ieżeli tego nie uzna potrzeby Rada Gospodarcza.

Artykuł 15ty

Przyimowanie i odprawianie Czeladzi tak po Wsiach Szpitalnych iak i w samym Szpitalu, należeć będzie wyłącznie do Panny Przełożoney — Co zaś dotycze Officyalistów Ekonomicznych tych tylko z wiadomością Rady i za Kontraktami przez Radę zatwierdzonemi przyimować, i oddalać będzie upoważnioną. —

Dział IIIci

o Zabezpieczeniu i windykacyi Kapitałów i Procentów.

Artykuł 16ty

Rada Gospodarcza starać się będzie, o dokładne sporządzenie Ksiąg funduszowych, wyśledzenie funduszów windykacyi potrzebuiących tak co do Kapitałów iak i procentòw, i Wykaz takowych opatrzony w dowody Senatowi przedstawi do dalszego postąpienia; co równie i na przyszłość zachowa, ile kroć zaydzie potrzeba windykacyi.

Dział IVty

o Urządzeniu Kassy

Artykuł 17ty

Do utrzymowania Kassy i układania Rachunków Szpitalnych, tudzież do utrzymowania Kancellaryi i Archivum Rady Gospodarczey, ustanawia się Rachmistrz płatny i przysięgły mianowany od Senatu, za złożeniem Kaucyi w Summie Złpol: 2,000. oznaczaiącey się. —

Artykuł 18ty

Rachmistrz ten zawsze w Szpitalu obecnym bydź powinien codziennie,

zczegolniey zaś od godziny 8. do 11. z rana, a od 2. do 5. po południu.

Artykuł 19ty

Kassa zostawać będzie pod dwoma kluczami, z których ieden będzie przy Rachmistrzu, a drugi u Panny Przełożoney, Rachmistrz za całość Kassy czyni się odpowiedzialnym.

Artykuł 20ty

Wszystkie wpływy wnoszonemi będą do Kassy za kwitem Panny Przełożoney kontrasygnowanym przez Rachmistrza. —

Artykuł 21wszy

Co do wydatków; Rada assygnować będzie Pannie Przełożoney na potoczne wydatki, Regestrem tylko usprawiedliwić się mogące od czasu do czasu po Złpol: pięćset, a naywięcey Złpol: tysiąc w razie gdyby tego Rada Gospodarcza uznała konieczną potrzebę, oprocz czego Rachmistrz za Assygnacyami Panny Przełożoney wypłacać będzie stronom kwoty, nie przenoszące Złotych Dwóchset, większych zaś Summ nie będzie inaczey wypłacać, iak za Assygnacyami Rady. —

Artykuł 22gi

Awans przez Pannę Przełożoną na potoczną Expens powzięty, powinien

bydź przez Nią usprawiedliwionym Regestrem expensy, który iak skoro przez Radę zaakceptowanym zostanie, stanowić będzie dowod usprawiedliwionego wydatku, i zostanie w Kassie Szpitalney zreassumowanym.

Artykuł 23ci

Dla skrocenia Manipulacyi w assygnowaniu Kwot Złpol: dwięście nie przenoszących przez Pannę Przełożoną, w mieysce oddzielney Assygnacyi zapisywać będzie tylko Panna Przełożona na kwicie strony słowa: Kassa wypłaci.

Artykuł 24ty

Do udowodnienia wpływów i wydatków, Rachmistrz obowiązanym będzie utrzymować następuiące Regestra:

a nayprzód co do Przychodu.

1. Dziennik wpływu procentów od Kapitałòw

2. Dziennik wpływów pieniężnych z Dobr nieruchomych - Szpitala.

3. Dziennik wplywu z Offiar.

4. Dziennik wpływu pochodzącego od Stron tytułem zwrotu kosztów na utrzymywanie ich w Szpitalu łożonych. —

5. Dziennik wpływów z Skarbu Publicznego, tytułem zasiłku Szpitalowi dawanego, oprocz czego utrzymować będzie Dziennik Główny, do którego przenosić ma podsummowane co tydzień w szczegołowych dziennikach wpływy, a to końcem informowania się w każdym momencie o stanie funduszów całego Szpitała.—

Co *do rozchodu* utrzymować będzie:

1. Dziennik ogólny Rozchodów,

2. Conto-Buch reguluiący się do Tytułów Etatu i służyć maiący za zasadę do składania Rachunków.—

Ar-

Artykuł 25ty

Rada Gospodarcza przepisze Wzory Regestrów i formę kwitów sznurowych służyć maiących do udowodnienia percepty. —

Artykuł 26ty

Wszelkie Księgi Kassy, maią bydź przez Prezyduiącego w Radzie parafowane, i Kassa sama rewidowaną przęz niego lub delegacyą do tego wyznaczoną, ile kroć tego potrzeba. uznaną będzie.—

Artykuł 27my

Na każdym zwyczaynym Posiedzeniu Rady, produkowane będą przez

Rach-

Rachmistrza Radzie wszystkie Księgi Kassy, i przez Prezyduiącego zostaną wizowanemi, oraz produkowany bydź ma wykaz ogolny Stanu Kassy.

Artykuł 28my

Co do przychodow z Dóbr i Offiar w Naturze, będzie utrzymowanym przez Rachmistrza Dziennik Percepty, i takowy na każde żądanie Rady, ma Tey bydź produkowanym, dla informowania się o stanie zapasów.—

Dział Vty

o Zdawaniu Rachunków

Artykuł 29ty

Po upłynieniu Roku Etatowego a naydaley z dniem 1. Sierpnia, obowią-

za-

zanym będzie Rachmistrz złożyć Rachunki całoroczne z wpływów i wydatków, i takowe w raz z dowodami Radzie Gospodarczey pzzedstawić.

Artykuł 30ty

Rachunki te zastosowanemi bydź powinny do Etatu przez Senat zatwierdzonego.

Artykuł 31szy

Rada odebrawszy Rachunki wyznaczy delegacyą do Ich roztrząśnienia, po sprawo-zdaniu którey, ieżeli nie znaydzie nic do zmonitowania takowe zatwierdzi, wyda Rachmistrzowi Absolu-

torium, i Senatowi zda Rapport, stósownie do przepisów Artykułem 70. nieyszego Urządzenia.

Artykuł 32gi

Gdyby się Rachmistrz lub Panna Przełożona widziała bydź przeciążoną nie przyięciem Jey przez Radę iakiey Pozycyi wydatku, zostawia się Jm wolność rekurrowania do Senatu od takiey decyzyi Rady.

DZIAŁ VIty

o Zaopatrzeniu Szpitalów w wszelkie potrzeby do życia i zdrowia.

Artykuł 33ci

Rada Gospodarcza obowiązaną będzie, czuwać ściśle nad zaopatrzeniem

wcze-

wczesnym Szpitala w wszelkie potrzeby, tym końcem okazywać sobie nakaże Regestra Ekonomiczne, Rapporta Ekonomów Dzienniki przychodów w Naturze, i wykazy zapasów nieskonsumowanych znayduiących się w Szpitalu, które porównawszy z wyrachowaniem potrzebnych zapasów na utrzymanie Szpitala, obmyśli środki opatrzenia go w Artykuły brakuiące, w iak naykorzystnieyszy sposób.

Artykuł 34ty

Przez potrzeby Szpitala rozumieią się wszelkie szczegóły, odnoszące się do wyżywienia, odzieży i utrzymywania Zakonnic, chorych, położnic, mamek, podrzutków i. t. p.

Artykuł 35ty

Rada szczególniey na to baczną będzie, aby przy należney wygodzie naywiększa oszczędność zachowaną była.

Dział VIImy

o Instytucyi Medyczney, przyimowaniu chorych, podrzutków, położnic, ich utrzymanie, i Klinice.

Oddział Iszy

o Instytucyi Medyczney

Artykuł 36ty

Końcem zabezpieczenia życia i zdrowia chorych ubogich, położnic i pod-

rzut-

rzutków, ustanawia się Justytucya Medycynalna, składaiąca się z następuiących Osób, iako to:

1. z Fizyka Szpitala Doktora Medycyny.
2. z Doktora Chirurgii.
3. z Akuszerki
4. z stosowney liczby osób do posługiwania chorym wyłącznie przeznaczonych.

Artykuł 37my

Wszystkie wyżey wymienione Osoby będą płatnemi z Kassy Szpitalney według Etatu przez Senat zatwierdzonego, i mianowanemi będą przez Senat

wy-

wyiąwszy służących, przy chorych, których Przełożona przyimować będzie i odprawiać gdyby o niedopełnienie iakie obowiązków z strony Medykow oskarżonemi byli.

Artykuł 38my

Doktor Chirurgii, Akuszerka i służący chorych zostawać będą pod dozorem Fizyka. Fizyk zaś sam, zależeć będzie od Rady Gospodarczey. W nieobecności Fizyka dozor przechodzi do Doktora Chirurgii Szpitalnego.

Artykuł 39ty

W celu niesienia chorym spiesznego ratunku przez Medyków, Doktor Chirur-

rurgii obowiązanym będzie mieszkać w Szpitalu i tam zostawać nie odstępuie, równie gdyby mieysce dozwalało i Fizyk winien będzie mieszkać w Szpitalu a w razie przeciwnym w pobliskości Szpitala, i naymniey dwa razy na dzień to iest rano i popołudniu chorych odwiedzać, dla wydawania potrzebnych Ordynacyi, tudzież w każdym nadzwyczaynym wypadku spiesznie na ratunek chorym przybywać.

Artykuł 40ty

Do Jnstytucyi Medyczney należeć będzie równie Osoba zarządzaiąca Apteką Szpitala; ta biegłą w sztuce Farmacyi bydź powinna, i zostawać ma pod do-

żorem Fizyka Szpitalnego, którego obowiązkiem będzie czuwać nad zaopatrzeniem Apteki w potrzebne i doskonałe Materyały, i dokładną exekucyą Ordynacyow Medycznych.

Oddział IIgi

o Przyimowaniu i leczeniu chorych.

Artykuł 41szy

Wszyscy chorzy ubodzy, na wewnętrzne i zewnętrzne choroby tak z Kraiu tuteyszego iak i Królestwa Polskiego gdzie naywiększa część funduszów Szpitalnych znayduie się, opatrzeni w świadectwo ubóstwa od Władz

mieyscowych, przyimowanemi będą do Szpitala przez Pannę Przełożoną, za poprzednim zrewidowaniem Jch przez Fizyka i Chirurga i uznaniu iż się kwalifikuią do przyięcia, po czém w Kontrollę do tego przez Chirurga utrzymowaną wciągniętemi zostaną.

Artykuł 42gi

Wyimuią się iednak z liczby tych chorych, cierpiący choroby w oddzielnych do tego przeznaczonych Szpitalach leczone i chroniczni niemogący bydź zupełnie wyleczonemi, lub którychby kuracya pół roku lub więcey czasu wymagała, a chociażby prawdziwie byli ubogiemi trzymanemi bydź nie powinni

lecz pokrzepieni, i zainformowani od Fizyka o dalszym sposobie zachowania się z Szpitala oddalonemi.

Artykuł 43ci

Mogą także bydź przyimowanemi chorzy, którzy byliby w stanie zwrócić Szpitalowi koszta żywienia ich i utrzymowania, ieżeli takowe z góry złożą za czas' iaki Medyk uzna bydź dostatecznym do wyprowadzenia ich z choroby — Wynadgrodzenie to ustanawia się na Złp: naymniey cztery dziennie — Służący niższey Klassy, za prawdziwie ubogich uważanemi bydź powinni.

Artykuł 44ty

Spory wyniknąć mogące pomiędzy Medykiem a Panną Przełożoną, w przyimowaniu chorych rozstrzygać będzie Prezyduiący w Radzie Gospodarczey.

Artykuł 45ty

Kuracya Chorych, rozrządzenie lekarstw, potraw, i usług, zależeć będzie iedynie od Fizyka lub Chirurga, i wszystkie ich w tey mierze wydane polecenia, ściśle wykonywanemi bydź powinny.

Artykuł 46ty

Obowiązkiem Panny Przełożoney będzie, czuwać nad utrzymaniem nay-

większey czystości w Salach, tak co do powietrza, iak co do pościeli, i bielizny, nad czém równie Medycy czuwać powinni, i gdyby Uwagi Jch w tey mierze czynione Pannie Przełożoney, skutku nie odnosiły, Fizyk Szpitalny doniesie o tym Radzie Gospodarczey, końcem zaradzenia złemu. Czuyność ta, rozciągać się będzie równie do Położnic, Podrzutków, i Sal klinicznych.

Artykuł 47 my

Rada Gospodarcza ieżeli tego uzna potrzebę, władną będzie delegować z pomiędzy siebie Członków dla zwiedzania od czasu do czasu Szpitala i zasięgnie-

nia

nia wiadomości czyli przepisy niniey-szego Urządzenia, są ściśle wykonywanemi. —

Oddział IIIci

o Przyimowaniu i wychowaniu Podrzutków

Artykuł 48my

Przez dzieci podrzutki które do Szpitala przyimowanemi bydź powinny rozumieią się

a. Niemowlęta w Szpitalu pokryiomo złożone,

b. Równie na Ulicach i placach publicznych znalezione.

c. Dzieci Osób ubogich w Szpitalu leczonych, przez czas pozostawania tychże Osób w Szpitalu, maią bydź utrzymowane kosztem Szpitala; w przypadku zaś gdyby Oyciec lub Matka w ciągu swey choroby w Szpitalu umarła, a żaden z Rodziców lub wstępnych dziecięcia przy życiu nie zostawał, ani też krewni dziecięcia wziąść go na wychowanie chcieli, na tedy dziecie takowe równie pozostawać będzie w Szpitalu, aż do czasu normalnie dla podrzutków przeznaczonego, i łącznie z podrzutkami wychowanie odbierać ma.

d. Dziecię w Szpitalu zrodzone za wyiściem Matki z Szpitala wziętym przez nią bydź powinno —

Ar-

Artykuł 49ty

Kontrollę przyimowania dzieci, wydawania tychże na wsie, lub wychodu zupełnego z Szpitala utrzymować będzie Rachmistrz według wzorów, które Rada Gospodarcza przepisze —

Artykuł 50ty

W furcie Szpitala, zaprowadzonym bydź powinno koło w które dzieci pokryiomo podrzucane z bezpieczeństwem dla nich kładzionemi bydź by mogły, koło też wewnątrz Szpitala tylko strzeżonym bydź powinno dla spiesznego wyięcia podrzutka — Osoba wkładaiąca dziecie do koła obowiązaną iest zadzwo-

nić

nić w dzwonek — Zabrania się iak naymocniey czynić iakichkolwiek przeszkód w podrzucaniu.

Artykuł 51 szy

W żadnym razie, nigdy Mamka ciągle w Spitalu więcey dzieci przy piersi trzymać nie będzie mogła, iak dwoie, wyiąwszy nadzwyczayne wypadki. W reszcie Rada Gospodarcza, Fizyk lub Chirurg, a bezposzrednio Panna Przełożona czuwać będzie nad tym, aby Mamki stosownie do przeznaczenia swego żywionemi były pokarmami posilnemi i zdrowemi, i aby dzieci czysto utrzymowanemi, i należycie pielegnowanemi były —

Ar-

Artykuł 52gi

Panna Przełożona starać się wszelkiemi szrodkami powinna, aby dzieci iak nayprędzey oddawanemi były na Wsie kobietom do wychowania, za co kobiety te tytułem wynadgrodzenia pobierać będą z Kassy Szpitalney miesięcznie po Złp: sześć — wynadgrodzenie w tey proporcyi trwać będzie aż do lat 5ciu, od 5ciu zaś aż do 7miu zmnieyszy się do złotych dwoch.

Artykuł 53ci

Kobieta biorąca dziecie z Szpitala na wychowanie, powinna bydź w stanie karmienia, a przynaymniey udowodnić

świadectwem Władzy mieyscowey, że ma krowę ktorey mlekiem dziecie wzięte z Szpitala, wyżywić może —

Artykuł 54ty

Przy odbieraniu dziecięcia z Szpitala, kobieta powinna mieć sobie daną Cedułę drukowaną arkuszową przez Pannę Przełożoną podpisaną, któraby obeymowała Jmię Nazwisko i Płeć dziecięcia, wiek iego, i numer kontrolli; którą Cedułę zawsze przy pobieraniu opłaty produkować ma w Szpitalu, wraz z świadectwem Władzy mieyscowey o życiu dziecięcia, i zapisaną na niey mieć będzie przez Rachmistrza powziętą za-

pła-

płatę — Formę dopiero rzeczonych Cedul Rada przepisze —

Artykuł 55ty

Kobieta odebrawszy na wychowanie dziecię, winna go okazać Władzy mieyscowey Dominikalney, która to Władza wpisze w oddzielnie na to utrzymowaną Księgę imię i nazwisko, wiek i płeć, Nro Kontrolli Szpitalney, datę przyniesienia iego do Wsi, a nakoniec imię i nazwisko Kobiety bioracey dziecie na wychowanie, i następnie wpisywać będzie w Księgę tę wszelkie odmiany zaszłe co do dziecięcia, aż do Epoki zwrócenia go Szpitalowi, lub zatrzymania go zupełnego, przez wychowuiącą Kobietę, lub nakoniec aż do czasu śmierci dzie-

cię-

cięcia, gdyby ta w ciągu wynadgrodzonego wychowania wypadła — Księgi te co Rok przez Woytów maią bydź rewidowane, a nie utrzymuiący w porządku. Rządowi donoszonemi.

Artykuł 56ty

Gdy czuwanie nad wychowaniem pozbawionych prywatney opieki Sierot, iest obowiązkiem każdego członka społeczności, a tym więcey Władzy Policyiney mieyscowey, przeto też Władze obowięzuią się wglądać, w chowanie tych dzieci przez Kobiety pobieraiące za te usługę z grosza funduszowego wynadgrodzenie, a zarazem w razie śmierci dziecięcia, lub też przyięcia na siebie przez

do-

dobroczynną osobę obowiązku wychowania tegoż własnym kosztem, donosić o tém Przełożoney Szpitala —

Artykuł 57my

Po upłynieniu lat 7miu Kobieta wychowuiąca dziecię Szpitalne, winna się oświadczyć czyli takowe zostawić chce przy sobie na zawsze bez wynadgrodzenia dalszego, lub też oddać go do Szpitala dla dalszego wychowania i uspasobiania —

Artykuł 58my

W razie gdyby Matka własna, lub Osoba obca, chciała wziąść dziecię z

Szpi-

Szpitala lub ze wsi od kobiety dla chowania go własnym kosztem, takowe ma Jey bydź bez żadnych trudności oddanym —

Artykuł 59ty

Od Roku 7. do 9. zostawać będą podrzutki płci oboiey w Szpitalu, gdzie naukę Religii, czytania, pisania i rachunków podawaną sobie mieć będą powinny, przez mieyscowego Szpitalnego Nauczyciela od dozoru Szkolnego potwierdzonego, i z Kassy Szpitalney płatnego; płeć zaś żeńska nauczaną bydź powinna, przez Mistrzynią z Zgromadzenia Siόstr Miłosierdzia do tego usposobioną ktόrey zarazem obowiązkiem

bę-

będzie, dziewczęta w robotach płci tey właściwych doskonalić —

Artykuł 60ty

Po skończonym Roku 9. życia podrzutków, takowe rozdawanemi bydź powinny do rzemiosł i usług, aby więcey Szpitala ciężarem nie były, nad czém Rada Gospodarcza szczególnie czuwać będzie —

Oddział IVty

o Przyimowaniu i traktowaniu położnic

Artykuł 61wszy

Położnice na dwie Klassy dzielą się, to iest: na położnice iawne ubogie, i na po-

położnice sekretne, pierwsze kosztem funduszu Szpitala drugie własnym utrzymowanemi bydź powinny.

Artykuł 62gi

Położnice iawnie ubogie, przyimowanemi będą przez Pannę Przełożoną, Kontrolę zaś onych utrzymować będzie Chirurg Szpitalny— Co do Położnic sekretnych, te lub same przez się, lub też przez zaufane osoby udawać się powinny do Panny Przełożoney o przyjęcie, i zaraz na wstępie do Szpitala złożyć w Jey ręce nie wyiawiaiąc swego nazwiska List zapięczetowany, w którym imię i nazwisko, stan, i mieysce ostatniego zamieszkania położnicy wyszczegól-

gól-

golnionemi bydź maią; Panna Przełożona odebrawszy ten List, bez dalszego badania obowiązaną iest wskazać sama osobiście mieszkanie oddzielne sekretney Położnicy, i czynić Jey kazać usługi przez Siostrę Zgromadzenia, zobowiązaną w tem razie do zatrzymania ścisłego sekretu, i nie dozwalać wstępu do tego mieysca nikomu więcey nad posługuiącą Zakonnicę, Akuszerkę i Medyka gdy tego potrzeba będzie — Panny Przełożoney obowiązkiem będzie, dopilnować ściśle aby Osoba tym sposobem utrzymowana w wszelkie wygody w ciągu słabości zaopatrywaną była — Przy wyiściu zaś iey ze Szpitala, zwroci iey złożony przez nią List opieczętowany i nietknięty, który iedynie w razie śmierci Położnicy może bydź otwartym, dla

spi-

spisania Aktu zeyścia przez mieyscowego Urzędnika Stanu Cywilnego —

Artykuł 63ci

Panna Przełożona sama utrzymować będzie kontrollę Położnic sekretnych, która iednak Ner: bieżący, dzień weyścia i wyiścia Położnicy obeymować powinna — Kontrolla ta służyć będzie za zasadę obliczenia wpływów od tych Położnic do Kassy Szpitalney, na ręce Panny Przełożoney wnoszonych —

Artykuł 64ty

Położnica Sekretna złożyć powinna z góry przy wstępie w ręce Panny Przełożoney tytułem zwrotu kosztów, przez

cały

cały czas pobytu dziennie po Złpol: sześć na iey utrzymanie łożyć się maiących. —

Artykuł 65ty

Położnica iawna, kosztem Szpitala utrzymowana, ieżeli Fizyk lub Chirurg uzna bydź ią do tego uzdatnioną, winna pozostać w Szpitalu, i oprocz własnego swego dziecięcia karmić drugie Szpitalne, naymniey przez poł roku —

Artykuł 66ty

Szczególnym obowiązkiem będzie Panny Przełożoney dopilnować, aby położnice troskliwie były traktowanemi

w czém i Medycy sami wszelkiego starania przyłożą, i czuwać będą aby im na żadnych potrzebach nie zbywało, i aby należną z strony Akuszerki i Jch samych miały pomoc.

Oddział Vty

o Klinice

Artykuł 67my

Aż do założenia oddzielnego Głównego Szpitala przy ktorym by Klinika Medyczna, Chirurgiczna, i Akuszeryi umieszczoną bydź mogła, taż klinika dla praktyki Uczniów Medycyny zostawać ma iak dotąd w Szpitalu Sgo Łazarza, i utrzymowaną bydź w oddzielnych Salach pod dozorem właściwych Professorów Kliniki —

Ar-

Artykuł 68my

Do kliniki branemi bydź maią tylko chorzy z Sal Szpitalnych wybrani, i stosownie do Przepisów ninieyszego Urządzenia przyięci — Chirurg Szpitala utrzymować będzie Kontrollę Osob zostaiących w Klinice —

Artykuł 69ty

Fundusze na utrzymanie kliniki przeznaczone dopoki w Szpitalu klinika znaydować się będzie, maią wpływać do Kassy Szpitalney, za co chorzy w Klinice znayduiący się w wszelkie potrzeby zaopatrywanemi bydź powinni —

Dział VIIImy

o Zdawaniu Senatowi Rapportów przez Radę Gospodarczą.

Artykuł 70ty

Rapporta będą troiakiego rodzaiu:

1. Rapporta miesięczne stanu chorych, położnic, i podrzutkow z strony Panny Przełożoney, Chirurga Szpitalnego i Rachmistrza respective Radzie Gospodarczey, i Wydziałowi Policyi zdawanemi bydź maią, dla potrzebney Jnformacyi tak rzeczoney rady, iak i czuwaiącey nad Policyą Medycynalną Rządowey Władzy —

2. Rapporta kwartalne, które z Strony Rady Gospodarczey Senatowi zdawanemi bydź maią z działań iey całego upłynionego kwartału —

3. Rapporta roczne równie z strony Rady Gospodarczey Senatowi podawać się maiące, po zatwierdzeniu rachunkow rocznych Szpitalnych, które to Rapporta obeymować maią rezultat rachunkowy, ilość chorych, dzieci, i położnic w ciągu całego roku przybyłych, wyszłyh, i zmarłych, podług formularu przez Protomedyka Radzie podać się maiącego —

TYTUŁ III*ci*

o Urzędniku Stanu Cywilnego.

Artykuł 71szy

Kapelan mieyscowy Szpitalny, utrzymować będzie Akta Stanu Cywilnego według form prawem przepisanych, do czego z strony Rządu zostanie upoważnionym — Prokurator Trybunału I. Jnstancyi stósownie do woli prawa, czuwać będzie ściśle, nad dokładnym obowiązku tego dopełnieniem. —

TYTUŁ IV*ty*

Urządzenia przemiiaiące

Artykuł 72gi

Gdy w ciągu wykonania ninieyszego Urządzenia, okazać się mogą nie które

re

re wypadki nim nie obięte, lub też gdy Rada Gospodarcza, z doświadczenia przekona się, o potrzebie zmienienia iakiego Artykułu tegoż Urządzenia, w sposób któryby trafniey ieszcze odpowiedział celowi, przeto w razie takim przedstawi Rada myśli swe Senatowi, który znalazłszy ie bydź zgodnemi z dobrem Szpitala, względem proponowaney zmiany dodatkowo postanowi —

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia 17. Listopada 1818 Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jeneral: Senatu.

(L. S.)

Do Nr. 3962.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dnin Siedmnastym Grudnia 1818. roku odbytém, przyięte zostało iednomyślnie Postanowienie, mocą które-

go

go rzeczone Zgromadzenie Reprezentantów, widząc przykładne wytrwanie Towarzystwa Dobroczynności w ciągłem opiekowaniu się Domem schronienia Ubogich w Zamku Krakowskim będącym, chcąc się oraz przyłożyć do pomnożenia wygód nieszczęśliwego ubostwa, wyznacza na rok 18$\frac{19}{20}$ na Opał tego Domu korcy 500. wyraźnie Pięćset korcy Węgla, i 25. wyraźnie Dwadzieścia pięć Siąg drzewa miękiego ze składów Skarbowych; które w Ogólnych rachunkach z tegoż roku za istotny wydatek przyiętemi będą.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, od dnia pierwszego Czerwca Tysiąc Ośmset dziewietnastego

roku

roku za obowięzuiącą uważana i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić Ją w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo sie na Posiedzeniu Senatu dnia dwudziestego pierwszego Grudnia, Tysiąc Ośmset Ośmnastego Roku.—

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

(L. S.)

Nro 4013, Dz: Gł: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu dwudziestym drugim Grudnia 1818 Roku przyięte zostało iednomyślnością Postanowienie, mocą ktòrego rzeczone Zgromadzenie Reprezentantòw, zapobiegaiąc, ażeby Prawo na

Sey-

Seymie, w dniu 4. Marca roku 1817. w przedmiocie połączenia Ubogich i utrzymowania Ich z funduszów Szpitalnych w iednym ogólnym Domu schronienia dla oszczędności i lepszego dozoru zapadłe, nie uległo w czasie mylnemu tłómaczeniu, wtym: coby dotyczyć mogło prawa własności tychże funduszów zawsze Szpitalom i Instytutom szczególnym z mocy pierwiastkowych zapisów służącego, obiaśnia myśl rzeczonego Prawa, w sposób następuiący:

ARTYKUŁ 1.

Fundusze wymienione w Artykule 2gim powołanego powyżey Prawa, z wyłączeniem Funduszu Szpitala S. Rocha, Prawem przeszłego zwyczaynego Seymu, w dniu 22. Grudnia 1817 roku zapadłym, właściwemu przeznaczeniu zwròconego, stano-

stanowić będą na zawsze tak jak dotąd, własność każdego w szczególności z wspomnionych tamże Domów Ubostwa, czyli Szpitalów lub Instytutów, i takowa w niczym naruszoną nie zostanie.—

ARTYKUŁ 2.

Z dochodów iedynie rzeczonych Szpitalów za pośrednictwem Rządu zebranych, utrzymywanemi bydź maią Ubodzy z wszystkich Szpitalów zebrani, i w ogólnym Domu schronienia Ubostwa umieszczeni.—

ARTYKUŁ 3.

Ponieważ fundusze te pod bezpośrednią Rządu Administracyą zostaią, przeto w Sprawach przeciwko Szpitalom i Instytutom z okoliczności Funduszów tych wytaczanych, Senator naymłodszy pozywanym bydź ma.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia dzisieyszego obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnianą była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić go w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia dwudziestego trzeciego Grudnia, Tysiącznego, Ośmsetnego Ośmnastego Roku.—

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jeneral: Senatu.

(L. S.)

Nro 4032. D. G. S.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 23. Grudnia 1818. roku odbytém, iednomyślnością Uchwalone zostało w Przedmiocie podziału Kapitałów na raty, Prawo Mocą którego Toż Zgromadzenie Reprezentantów uznawszy potrzebę przepisania

Sądom

Sądom pewnych prawideł, według których w udzielaniu dłużnikom Dobrodziey stwa Art: 1244. Kodexu Cywilnego dozwolonego, postępować maią, w zastósowaniu Ducha Ustawy w przedmiocie tym w Królestwie Polskim zapadłey do Kraju tuteyszego, a to dla licznych pomiędzy Obywatelami obu tych Kraiów zachodzących związków, stósownie do wniesionego przez Senat w formie Konstytucyiney Proiektu stanowi.—

ARTYKUŁ 1.

Odwłoka terminu zapłaty szczególnym dłużnikóm w skutek Artykułu 1244 Kodexu Cywilnego, nie dłuższa, iak do roku iednego, a podział Kapitału nie więcey iak na rat dwie wszród tego przeciągu czasu, dozwolonemi bydź mogą.—

ARTYKUŁ 2.

Dla Kapitałów przed dniem 20. Czerwca roku 1815. zaciągnionych, przeciąg powyższey oznaczoney zwłoki rachowanym będzie od dnia 1. Stycznia 1821. roku, dla wszystkich zaś innych po dniu 20. Czerwca 1815. roku zaciągnionych długów, czas takowey odwłoki w przypadku żądania, od dnia terminu wypłaty wyrażonego w obligacyi dłużnika, liczonym bydź ma.—

ARTYKUŁ 3.

Żaden z dłużników nie może bydź przypuszczonym do Dobrodzieystwa wyżey oznaczoney zwłoki, ieżeli wprzód dowodnie nie okaże.—

a. Że dostateczny na uiszczenie się Wierzycielom posiada maiątek.—

b.

b. Że ma inne pewne i dostarczaiące na uspokoienie Wierzycieli fundusze, które wprzeciągu dozwòloney mu zwłoki, otrzymać do rąk w pieniądzach bez zawodu spodziewa się.—

a. Że z maiątku przez siebie posiadanego, bez upadku zupełnego w losie, zapłacić nie iest w stanie.—

ARTYKUŁ 4.

Wolno będzie Dłużnikowi, albo przeciwko wszystkim swym Wierzycielom, albo iednemu z nich pomienioney zwłoki domagać się.—

ARTYKUŁ 5.

W pierwszym przypadku zapozwać winien wszystkich Wierzycieli, i z wszystkiemi z pod iednego wpisu na-

stę-

stępować będzie rozprawa Sądowa, w drugim zdarzeniu nawet przy Sprawie od swego Wierzyciela popieraney, dłużnik stosownie do ninieyszego Prawa wnioski będzie mógł czynić.—

ARTYKUŁ 6.

Szacunek Dóbr, ich własność, i bezpieczne posiadanie, dłużnik extraktem hipotecznym dowodzić będzie.— Cena dóbr ta będzie przyięta, za którą dłużnik nabył Dziedzictwa, lub iaka się z detaxacyiow Urzędowych okazuie.— Jeżeli zaś takowe spadkiem po przodkach otrzymał, lub wierzyciel na cenie szacunkowey przestać nie zechce, albo dłużnik wyższy szacunek udowodnić oświadczy, oszacowanie Sądowe następować powinno.—

ARTY-

ARTYKUŁ 7.

Bespieczeństwo Wierzyciela względnie Dóbr na których długu swego poszukuie, za dostateczne uznanym będzie, ieżeli dług co do dóbr Ziemskich, na pierwszych dwóch trzecich częściach, a co do własności Mieyskich na pierwszey połowie ustanowionego szacunku, umieszczenie ma.—

ARTYKUŁ 8.

Jeżeli Sąd żądaney przez dłużnika zwłoki dozwoli, wyda natychmiast zakaz do Akt hipotecznych, przyimowania przez ciąg trwaiącey zwłoki rozrządzeń dłużnika ku szkodzie wierzycieli zmierzaiących.—

ARTYKUŁ 9.

Dług przez tych Wierzycieli przeciw którym zwłoka otrzymaną została,

wciągu tey dozwoloney exekwowanym bydź nie może.— Gdyby iednak w czasie trwaiącey zwłoki, lub uczynionego na raty podziału—

a. Zapłacenia raty naznaczoney uchybił —

b. W procencie nie uiścił się.—

c. Niszczył Budowle.—

d. Zmnieyszał Jnwentarze mieyscowe—

e. Niszczył lasy—

f. i przez to zmnieyszał wprzody dowiedzione bezpieczeństwo dla Wierzycieli—

g. lub nakoniec gdyby inne wprzód niewiadome odkryły się okoliczności, zmieyszeniem tego bezpieczeństwa zagrażaiące.— Za dowiedzeniem Mu Sądowym ktòregokolwiek z umieszczonych pod powyższemi literami, *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f*, *g*, wypadków, za utracaiącego dozwolone Mu dobrodziey-

stwo

stwo zwłoki uznanym będzie, i exekucya przeciw niemu wydaną zostanie.— Zalecamy przeto i rozkazuiemy ażeby Uchwała ta iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Lutego Tysiącznego Ośmsetnego Dziewietnastego roku obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia dwudziestego osmego Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Ośmnastego roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jeneral: Senatu.

(L. S.)

Nro 4032. D. G. S.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu dwudziestym trzecim Grudnia 1818 Roku odbytym, większością Artykułem XIII. Konstytucyi przepisaną Uchwalone zostało w Przedmiocie uchylenia Moratorii Prawo, mocą którego Toż

Zgro-

Zgromadzenie Reprezentantòw: Zważywszy, że Kray nasz podobnym có i Królestwo Polskie uległ klęskom w czasie gdy oba te Kraie iedno Polityczne ciało składały, a nadto zwróciwszy Uwagę na liczne z obowiązania się, iakie Obywatele obuch tych Krajów w Epoce tey wzaiemnie względem siebie zaciągnęli; w zastosowaniu się do ducha Ustawy Królestwa Polskiego w przedmiocie żniesienia Moratorii zapadłey, stosownie do wniesionego przez Senat Rządzący w formie Konstytucyiney Proiektu stanowi co następuie—

ARTYKUŁ 1.

Wszelki Kapitał przed dniem 20. Czerwca roku 1815 zaciągniony, a na własnościach Grnntowych nieruchomych zabezpieczony, i pod żadne z wyłączeń poźniey w Artykule 6. i 7. umieszczonych

nych niepodpadaiący, za poprzedniczym sześciomiesięcznem wypowiedzeniem wypłaconym będzie naypoźniey do dnia 1. Stycznia 1821. roku; w którym to dniu Moratorium ogólne tak dla Kapitałów przed dniem 20. Czerwca roku 1815. zaciągnionych, iak i narosłych, do tego dnia prowizy, zupełnie ustanie. Co iednak przeszkadzać nie będzie dobrowolnym od tąd pomiędzy stronami umowom, skracaiącym ten ostateczny termin, lub rozkładaiącym Kapitał co do swoiey wypłaty na pewne części i raty.—

ARTYKUŁ 2.

Jak dłużny właściciel gruntowy bydź nie może zmuszonym do prędszego uiszczenia się nad termin oznaczony Artykułem pierwszym niniejszego Postanowienia, tak nawzaiem żadne inne dal-

sze

sze przedłużenie nie będzie mogło Jemu bydź pozwolone, pod żadnym iakimkolwiek bądź pozorem.—

ARTYKUŁ 3.

Ogół procentów od każdego Właścicielowi gruntowemu pożyczonego Kapitału aż do dnia 20. Czerwca 1815 roku zaległych, wypłacony będzie Wierzycielom, albo ratami dobrowolnie pomiędzy stronami umowionemi, albo ryczałtem a to naypoźniey do dnia 1. Stycznia Roku 1821.— Żaden iednak procent od takowych zaległości rachowanym bydź nie ma.—

ARTYKUŁ 4.

W sprawach dotąd osądzonych wolno iest Dłużnikom własność gruntową posiadaiącym a przepisami Artykułów 6.

i 7. niewyłączonym, korzystać z zwłoki Artykułem 1*szym* ninieyszey Ustawy udzieloney, choćby iuż rzecz była w drodze Exekucyi.—

ARTYKUŁ 5.

Jeżeliby dłużnik czy to procentów od 20. Czerwca roku 1815. czy to bieżących w każdym roku nieopłacał, tedy odpada nieodzownie od Dobrodzieystwa zwłoki Artykułem 1*m* ninieyszey Ustawy udzieloney, i niezwłocznie podług wszelkiego rygoru Prawa zmuszonym bydź może do zapłacenia całkowitey należytości.—

ARTYKUŁ 6.

Dłużnicy którzy przez Prawo mocne Wyroki Sądowe odsuniętemi już zostali, od dobrodzieystwa przedłużenia terminu,

nie-

niemniey Ci, którzyby przekonaniem Sądowym o czynach dobrowolnych niszczący fundusz maiątkowy na rękoimią Wierzycieli służący utracili prawo korzystania z dobrodzieystwa zwłoki, nakoniec właściciele nieruchomości, które podanemi zostały pod konkurs Wierzycieli, wyłączaią się od dobrodzieystwa zwłoki Artykułem 1*m* ninieyszey Ustawy udzieloney; iakoż ieżeliby dłużnik, który warunków Artykułem 5*tym* zastrzeżonych względem niektórych tylko Wierzycieli swoich dopełniał innych zaś zawodząc wystawił się na wywłaszczenie z maiątku stanowiącego rękoimią dla wszystkich Jego wierzycieli na ów czas dobrodzieystwo zwłoki ustaie względem wszystkich tenże maiątek ciążących długów.—

ARTYKUŁ 7.

Wyimuią się z pod przepisów ninieyszą Ustawą obiętych:

a. Wszelkie należytości i Kapitały służące bądź Duchownym bądź Gminom, bądź nakoniec wszelkim Instytutom Publicznym.—

b. Kapitały i wszelkie należności przypadaiące Skarbowi Publicznemu ze sprzedarzy Dóbr Narodowych pochodzące.—

ARTYKUŁ 8.

Po takowym Urządzeniu stòsunków między Dłużnikami własność gruntową maiącemi i ich wierzycielami, uchyla się od daty ogłoszenia ninieyszego Postanowienia, punkt drugi Uchwały témczasowego Rządu Królestwa Polskiego z dnia 23. Października roku 1815 Sądom Kraiowym dotąd za Prawidło w sądzeniu

niu Spraw moratorycznych służącey, i każdy z Wierzycieli tymże punktem obiętych, może odtąd poszukiwać drogą Sądową swoiey należytości, stósownie iednakże do prawideł i warunków ninieyszą Ustawą wskazanych.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Lutego Tysiącznego Ośmsetnego Dziewietnastego roku obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia dwudziestego osmego Grudnia, Tysiącznego Ośmsetnego Ośmnastego roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jeneral: Senatu.

(L. S.)

Nro: 85.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem wobec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy, iż Zgromadzenie Reprezentantów, stósownie do przesłanych sobie od Senatu Proiektów, na Posiedzeniu swoim, dnia trzydziestego pierwszego Grudnia

1818. Roku pozbycie Domów pod liczbami popisowemi 115. i 120. przy Ulicy Grodzkiey, 124. 125. 168. i 171. przy Ulicy Kanowney, 194. przy Ulicy S go Michała i 262. w Rynku Krakowskim położonych, oddzielnemi co do każdego z osobna z tych Domów iednomyślnie zapadłemi Uchwałami zadecydowało. Których to Uchwał że cała osnowa wyiąwszy liczby Dom oznaczaiące iest iednobrzmiącą, i w naymnieyszym punkcie iedna od drugiey nieróżni się, dla uniknienia przeto tylokrotnego iedneyże rzeczy drukiem powtarzania, namienione wyżey Uchwały w iednę osnowę przy zupełnym wierności i brzmienia wyrazow zachowaniu przelać rozkazaliśmy; a następnie oznaymić, iż namienione wyżey Zgromadzenie Reprezentantów zwa-

żyw-

żywszy że Domy Skarbowe liczbami popisowemi Sto pietnaście i sto dwadzieścia przy Ulicy Grodzkiey; Sto dwadzieścia cztery, Sto dwadzieścia pięć, Sto sześćdziesiąt ośm, i Sto siedmdziesiąt ieden przy Ulicy kanowney, Sto dziewięćdziesiąt cztery przy Ulicy Sgo Michała, i Dwieście sześćdziesiąt dwa w Rynku Krakowskim leżące, niemogą bydź iako własność Rządowa utrzymowanemi w tak dobrym stanie, iżby odpowiadaiącą wydatkom korzyść mogły przynosić, i ku ozdobie Miasta posłużyć, stósownie do wniesionego od Senatu w formie Konstytucyiney Proiektu postanowiło:

Artykuł 1szy

Domy Rządowe pod liczbami 115. i 120. przy Ulicy Grodzkiey, 124. 125. 168 i 171. przy Ulicy Kanowney, 194. przy Ulicy S go Michała, i 262. w Rynku Krakowskim położone, sprzedanemi będą na Dziedzictwo przez publiczną Licytacyą, za poprzedzaiącym oszacowaniem.

Artykuł 2gi

Połowa Summy z Licytacyi wypadłey, pozostanie przy Realności zalicytowaney, z zastrzeżeniem płacenia regularnego procentu po pięć od Sta; wolno iednak będzie Nabywcy i tę drugą połowę Summy szacunkowey do Skar-

bu w każdym Roku złożyć, za poprzedzaiącym wczesnym przed terminem wypłaty oznaymieniem.

Artykuł 3ci

Summa z tey sprzedarzy wynikaiąca, niemoże bydź obrocona w dochód na potrzeby publiczne, lecz celem nieuronienia funduszu stałego, na Procent za przyzwoitem bezpieczeństwem lokowaną bydź winna.

Artykuł 4ty

W razie gdyby po wystawieniu na Licytacyą który z tych Domów sprzeda-

nym

nym bydź niemógł, Senat mocen będzie przy dalszych terminach Licytacyi zmnieyszać cenę szacunkową, i stósownie do Artykułu trzeciego postąpić.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie to, iako Prawo od dziś dnia obowięzuiące uważanym, i od kogo należy zachowanym było. — Żeby zaś do powszechney wiadomości doszło, drukiem ogłosić i umieścić go w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszym dnia Czternastego miesiąca Stycznia Tysiąc Ośmset Dziewietnastego roku.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem wobec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy, iż Zgromadzenie Reprezentantów, stósownie do przesłanych sobie od Senatu Proiektów, tyczących się sprzedarzy Domów Narodowych mocno spusto-

szłych, na Posiedzeniu swoim dnia trzydziestego Grudnia 1818. pozbycie Domów pod liczbą 142. i 155. w Zamku Krakowskim będących, a na Posiedzeniu dnia trzydziestego pierwszego Grudnia tegoż roku pozbycie Domów pod liczbami 154. w Zamku Krakowskim, tudzież 577. i 594. przy Ulicy Szpitalney w Krakowie położonych, oddzielnemi co do każdego z osobna z tych Domów iednomyśnie zapadłemi Uchwałami zadecydowało. Których to Uchwał że cała osnowa wyiąwszy liczby Dom oznaczaiące, iest iednobrzmiącą, i w nay mnieyszym punkcie iedna od drugiey nieróżni się, dla uniknienia przeto tylokrotnego iedneyże rzeczy drukiem powtarzania, namienione wyżey Uchwały w iednę osnowę przy zupełnym wier-

ności

ności i brzmienia wyrazow zachowaniu przelać rozkazaliśmy; a następnie oznaymić, iż namienione wyżey Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy że Domy Skarbowe liczbami popisowemi Sto czterdzieści dwa, tudzież sto pięćdziesiąt cztery, i sto pięćdziesiąt pieć w Zamku Krakowskim; i znowu Domy Skarbowe pod liczbami Pięćset Siedmdziesiąt siedm, i Pięćset dziewięćdziesiąt cztery przy Ulicy Szpitalney w Krakowie leżące, niemogą bydź iako własność Rządowa utrzymowanemi w tak dobrym stanie, iżby odpowiadaiącą wydatkom korzyść mogły przynosić, i ku ozdobie Miasta posłużyć, stósownie do wniesionego od Senatu w formie Konstytucyiney Proiektu postanowiło:

Artykuł 1szy

Domy Rządowe pod liczbami 142. 154. i 155. w Zamku Krakowskim, i znowu Domy Rządowe pod liczbami 577. i 594. przy Ulicy Szpitalney w Krakowie położone, sprzedanemi będą na Dziedzictwo przez publiczną Licytacyą, za poprzedzaiącym oszacowaniem.

Artykuł 2gi

Połowa Summy z Licytacyi wypadłey, pozostanie przy Realności zalicytowaney, z zastrzeżeniem płacenia regularnego procentu po pięć od Sta, wolno iednak będzie Nabywcy i tę drugą połowę Summy szacunkowey do Skar-

bu

bu w każdym Roku złożyć, za poprzedzaiącym wczesnym przed terminem wypłaty oznaymieniem.

Artykuł 3ci

Summa z tey sprzedarzy wynikaiąca, niemoże bydź obrocona w dochód na potrzeby publiczne, lecz celem nieuronienia funduszu stałego, na Procent za przyzwoitem bezpieczeństwem lokowaną bydź winna.

Artykuł 4ty

W razie gdyby po wystawieniu na Licytacyą który z tych Domów sprzeda-

nym

nym bydź niemógł, Senat mocen będzie przy dalszych terminach Licytacyi zmnieyszać cenę szacunkową, a gdyby i to nadaremnym było, rozebrać i Materyał ztąd otrzymany sprzedać, lub na potrzebę publiczną obrocić rozkaże, stósownie do Artykułu trzeciego.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie to, iako Prawo od dziś dnia obowięzuiące uważanym, i od kogo należy zachowanym było. — Żeby zaś do powszechney wiadomości doszło, drukiem ogłosić i umieścić go w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszym dnia czternastego miesiąca Stycznia Tysiąc Ośmset dziewietnastego roku.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy że dotychczasowe Urządzenie wewnętrzne Budownictwa Rozdziałem 10*tym* Organizacyi Senatu na czele Dziennika Rozporządzeń Rządowych umieszczoney obięte, iako zbyt ogólne, i bieg służby opaźniaiące, nieodpowieda celowi; prostuiąc Manipulacyą tey gałęzi służby publiczney, i stosuiąc ią do mieyscowości, stanowiemy co następuie:

ARTY-

ARTYKUŁ 1.

Jnspektor Budownictwa łącznie z Budowniczym Mieyskim i Okręgowym, tudzież Individuami do Budownictwa przywiązanemi, składać będą odtąd iedno Bióro pod nazwiskiem: Urząd Budowniczy Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.—

ARTYKUŁ 2.

Wszelkie korrespondencye bezpośrednie Budowniczych z Władzami ustaną odtąd, i iedynie korrespondencya Urzędu Budowniczego z temiż Władzami utrzymuie się.—

ARTYKUŁ 3.

Budowniczowie Mieyski i Okręgowy obrabiać będą iako Reffęrenci Urzędu

Bu-

Budowniczego przedmioty Im właściwe, i poddawać prace swoie w Brulionach Jnspektorowi Budownictwa, iako Szefowi Biura do Rewizyi, który zrewidowawszy takowe i zmonitowawszy, ieżeli tego zaydzię potrzeba, zwròci ie Refferentowi do przerobienia wedle Monitów, a następnie powtórnie sygnowawszy odda Kancellaryi łącznie z rapportem przez Refferenta wypracowanym do przekopiowania i expedycyi.—

ARTYKUŁ 4.

Wrazie gdyby Refferent którego plan przez Jnspektora Budownictwa zmienionym został, sądził, iż plan przez Niego proponowany iest dogodnieyszym, zostawia się Mu wolność dołączenia do rapportu Urzędu Budowniczego, tak swego oddzielnego planu, iako i zdania, lecz w

kaž-

każdym razie plan, Anszlag, lub iakikolwiek operat wedle Monitòw Jnspektora przerobić wprzód będzie powinien.—

ARTYKUŁ 5.

Końcem ulżenia pracy Refferentom, i Inspektorowi rewiduiącemu, tudzież uniknienia zwłoki z monitowania wynikaiącey, Refferenci winni będą przed wszystkiem znosić się ustnie z Jnspektorem i naradzać się z tymże względem Operatów, które wypracowywać maią.—

ARTYKUŁ 6.

Na planach, anszlagach, zgoła na wszystkich operatach podpisywać się powinni oprócz Inspektora właściwi Refferenci, wyiąwszy przypadek Artykułem 4. przewidziany, w którym od podpisu tego uwalniaią się— Korrespondencye zaś

sygno-

sygnować będzie Jnspektor lub mieysce Jego zastępuiący, którego Wydział Spraw Wewnętrznych wyznaczy.—

ARTYKUŁ 7.

Wykonanie Planow i Anszlagòw przez Senat zatwierdzonych, a w Entrepryzę niepuszczonych, lub też komu innemu do exekucyi nieporuczonych należeć będzie do tego Budowniczego ktòry Plan i Anszlag sporządził, dopilnowanie zaś aby Fabryka dokładnie i wedle planu exekwowaną była, należeć będzie do Niego w każdym przypadku, chociażby i przez Entrepreneura lub kogo innego prowadzoną była— Do dozoru Fabryk w Stolicy exekwowanych, obowiązany iest ròwnie Ekonom Mieyski szczególniey w tym, coby dotyczyło porządku przy Fabryce, pospiechu roboty i oszczędnego użycia Materyałow.—

ARTY-

ARTYKUŁ 8.

Zawieranie ugod z Rzemieślnikami lub dostarczycielami należeć będzie do exekwuiących anszlagi Budowniczych, wspólnie iednak z Ekonomem Mieyskim i Woytem Gminy, w którego Obwodzie prowadzi się Fabryka, pod okiem iednego z Senatorów, którego Senat przeznaczy, ieżeli Fabryka dotycze Stolicy, a z Wóytem Gminy właściwey, ieżeli Fabryka dotycze Okręgu.— W każdym atoli przypadku ugody te dopiero wtenczas staną się obowięzuiącemi dla Rządu, gdy przez Senat zatwierdzonemi zostaną.—

ARTYKUŁ 9.

Dostarczenie materyałów do fabryk potrzebnych, wypłata Rzemieślników i dostarczycieli, należeć będzie do Ekonoma, ieżeli fabryka prowadzoną będzie w

Sto-

Stolicy, gdy zaś prowadzoną będzie w Okręgu, Kontrahenci lub strony obowiązane dostarczenie to uskutecznią, Budowniczy zaś plan i anszlag wykonywaiący, czynić będzie wypłaty z Awansów, które Mu powierzonemi zostaną.— Budowniczy i każdy prowadzący Fabrykę Rządową odpowiedzialnym iest za dokładne oney wykonanie, i wrazie gdyby z powodu złego Rzemieślnika lub materyału, lub nakoniec z inney przyczyny którey zaradzenie zostawałoby w mocy Fabrykę prowadzącego, iakie szkody dla Skarbu wynikły, winien ie będzie z własnego maiątku wynadgrodzić.—

ARTYKUŁ 10.

Superrewizye wykonanych przez Budowniczych robot dopełnione będą przez Jnspektora Budownictwa, wykonanych

przez

przez Entrepreneura lub Osoby ktòrym wykonanie przez Rząd powierzonym zostało, uskuteczniane mi bydź powinny przez Budowniczych, ktòrzy plany lub anszlagi do robot tych przygotowali, a wykonanych przez samego Jnspektora, iako Referenta planu lub anszlagu, dopełni superrewizyi biegły przez Senat wyznaczony.—

ARTYKUŁ 11.

Superrewizye te następować powinny zaraz po wykonaniu planu lub anszlagu, za zawiadomieniem Urzędu Budowniczego o wykonaney fabryce, lub Wydziału Spraw Wewnętrznych, gdyby ią Jnspektor sam wykonał.— Protokoły superrewizyi obeymować w sobie powinny dokładne wytknięcie uchybień, i przesłanemi bydź niezwłocznie stronom obo-

wią-

wiązanym do zdania Rachunków z powziętych Awansów na wykonanie Fabryki, lub też Entrepreneurom, końcem udowodnienia, o ile warunkom Kontraktu zadosyć uczynili.—

ARTYKUŁ 12.

Budowniczy exekwuiący plan i anszlag w duchu §. 97. Urządzenia wewnętrznego Senatu, niebędzie mogł pod oddaleniem Go od urzędowania podstawiać Maystrów, Czeladzi, ani iakichkolwiek robotników, którzyby na zysk Jego około Fabryki publiczney pracowali.— Ci którzy ninieyszym urządzeniem do zawierania Umów z Rzemieślnikami, a to wspólnie z Budowniczemi są przeznaczeni, równie będą w odpowiedzi, gdyby się okazało, iż z podstawionemi powyższym sposobem Rzemieślnikami ugodę zawierali.—

ARTYKUŁ 13.

Dozor Policyinego Budownictwa, którego Refferentem w Urzędzie Budowniczym będzie, iak dotąd Budowniczy Mieyski, należeć ma odtąd do Wydziału Policyi, któremu Wydział Spraw Wewnętrznych wszystkie materyi tey dotyczące Akta niebawnie odstąpi.—

ARTYKUŁ 14.

Urząd Budowniczy zostawać ma pod bezpośredniem dozorem Wydziału Spraw Wewnętrznych, winien iednak będzie dopełniać poleceń z strony wszystkich trzech Wydziałów przychodzących.—

ARTYK

Wprowadzenie niez
nanie ninieyszego urządzenia,
nad Jego wykonaniem Wydział
Wewnętrznych i Sprawiedliwoś
my.— Działo się na Posiedzen
w Krakowie dnia 8. Marca 1819.

Wodzic

Mieroszewski Sekr: Jeneral.

(L. S.)